

Katolički list

Zvonik

GOD. XXIII. BR. 11 (265) Subotica, studeni (novembar) 2016. 150,00din

tema: **Advent u Vajskoj**
ntervju: **vlč. Dragan Muharem**
eportaža: **vlč. Siniša Tumbas Loketić novi urednik Zvonika**

Collegium Musicum Catholicum na Subotičkom horskom festivalu duhovne glazbe u pravoslavnom hramu Vaznesenja Gospodnjeg

Sjednica primopredaje Zvonika

Jedna fotografija sa vjernim dopisnicima....

Jedna zajednička sa voditeljem grupe

Proroci u Svetoj Zemlji

Svečana zahvala za plodove zemlje u Sontí

Sončani hodočastili u Padovu

Poštovani čitatelji dragog nam *Zvonika*!

U ovo vrijeme nade, svaki čovjek u brzini života doživljava da ta nada, to iščekivanje, priprava, prođe tako brzo, da zapravo naše biće, naš „čovjek“ u nama, to i ne doživi, ili doživi tek onaj maleni odraz toga. Svakako, uz moje poštovanje iznimkama, potrebno nam je da zastanemo na trenutak, ali zaista zastanemo i vidimo gdje smo i što smo. Dok Vam ovo pišem, sada već kao urednik *Zvonika*, potičem Vas, dragi čitatelji, da Advent u kojega ulazimo zaista bude vrijeme priprave. Vrijeme obnove svoje vjere i vrijeme obnove nade koja je u nama. Jer, ne smijemo zaboraviti da smo, prije svega, ljudi nade. Svatko od nas ima nešto u svome životu čemu se nada. Ako smo bolesni, nadamo se ozdravljenju, ako spremamo ispit, nadamo se da ćemo ga položiti, ako smo trenutačno bez posla, nadamo se da ćemo što brže pronaći nekakav posao – dakle, vidimo da je nada uvijek tu negdje u našem životu. Zašto onda vrijeme Adventa kao vrijeme Nade?! Zar nije dovoljno što se cijeli život nečemu nadamo? Zašto nas Crkva onda poziva da ovo vrijeme koje je pred nama, bude prožeto Nadom, iščekivanjem?! Rekao bih, draga braćo i sestre, da nas Crkva poziva da u ovom svetom vremenu Adventa obnovimo Nadu u Isusa, onoga kojega iščekujemo. I svjestan sam toga da ništa novo sada nisam napisao, ili, ni na što novo nisam potaknuo, ali odlučimo da ovaj Advent bude drugačiji, da bude kao nijedan do sada u našem životu. Možda ustrajemo u ovoj odluci samo prvi dan, ali budimo sigurni da to želimo. Jer, ako obnovimo našu nadu, tada zapravo obnovljamo svoju vjeru u nešto bolje, drugačije i svetije. Čovjek bez nade, čovjek koji nema više u sebi života. Čovjek bez nade nije više siguran i strahuje za

svoju budućnost. U ovom vremenu poteškoća, bolesti i nezaposlenosti (a opet, koje vrijeme nije bilo takvo), baš nam je potrebna ta Nada, Nada koju Isus daje. Pokušajmo s početkom Adventa svoje živote oraspoložiti za nešto novo i nešto drugačije. Neka ovo vrijeme bude temeljno za promjenu našega života da nijedan dan koji slijedi ne bude dosadan, isti, ravnodušan – nego da svaki prođe u radosti i zahvalnosti, pored svih onih problema i poteškoća koje u životu imamo.

Dragi prijatelji! Radostan sam što pišem kao urednik našeg *Zvonika*! Vjerujem da će ovaj zajednički hod u vjeri biti i Vama i meni na obogaćenje i promjenu naših života, na obnovu Nade u nama. Preporučujem u Vaše molitve sav rad koji je preda mnom i ekipom ljudi koji rade za naš *Zvonik* i koji će raditi. Neka svima nama Isus bude ta zvijezda vodilja, ta Nada za kojom čeznemo. Želim Vam svima da ovaj Adventski hod prođe u radostima i zajedništvu. Ne dajte se, dragi moji, skrenuti s ovoga puta vjere i nade i budite ustrajni na putovima života kojima smo zajedno krenuli. Htio bih ovom prilikom reći da će u našem *Zvoniku* dolaziti i do određenih promjena. Kako onih u uredništvu, tako, nadam se, i u sadržajnom smislu. Uvijek ste slobodni pisati na e-mail *Zvonika* sve što želite da popravimo, prilagodimo. Uvijek više ljudi bolje vidi nego nekolicina – reče jednom jedan pаметan čovjek. Tako bih najavio da ću već od 1. prosinca imenovati novo uredništvo *Zvonika*, koje će krenuti s radom, prije svega u službu Vama, našim čitateljima. Osobe koje budem odlučio da će raditi u uredništvu, nisu samo ljudi koji će se pobrinuti da *Zvonik* na kraju svakoga mjeseca stigne u Vaše domove, nego su to ljudi koji trebaju prije svega služiti i raditi na korist čitatelja i slavu našega Boga. Radujem se našoj budućoj suradnji, radujem se međusobnom služenju. Budite dobri i pobožni do sljedećeg čitanja, kada se ponovno družimo. ☺

Vaš urednik

Iz sadržaja

Mise zornice.....5

Tema broja:

Advent u Vajskoj.....6

Tribina

Inicijative “40 dana
za život“11

Četvrti Hollywin

u Subotici12

Proširen vrtić „Marija

Petković – Biser“12

Završetak Izvanredne

svete godine milosrđa
u Vatikanu18

Reportaža:

Novi urednik *Zvonika*21

Intervju:

Vlč. Dragan Muharem...26

Intervju:

Fra Marinko Klaić.....28

Kutak za katehete:

Adventski kalendar32

Oratorij = duhovnost

mladih42

Adventski koraci

Za Božić je važno...24

Kršćanski stav:

Katolički muškarac47

Priča:

Drvo masline49

Piše: Nikola Knezi

Iščekivanje

„Došašće“ ili „advent“ ili „dolazak“ ili „prisutnost“, za čovjeka u antičkom dobu označavalo je pohod kralja odnosno cara nekoj provinciji svoga kraljestva. Židovi, naša starija braća, kako čitamo u Starome zavjetu, žive u neprestanom iščekivanju Mesije, Pomazanika Božjeg, krvnog potomka velikog kralja Davida, koji će jednoga dana u slavi doći i osloboditi svoj narod od svakog moralnog i političkog ropstva uspostavljajući Božje kraljevstvo i pravdu. Mi, kršteni, obilježavamo četiri tjedna prije Božića kako da bismo se podsjetili tog židovskog očekivanja, osim toga kako bismo imali na umu iščekivanje Isusova dolaska na ovaj svijet kao Bogočovjeka ali i njegov dolazak u vrijeme kada će se od nas tražiti račun za naše djelovanje u ovozemaljskom životu.

Došašće je termin koji nam govori o vremenu. Dimenzija je to koja nam sada često nedostaje u ovome užurbanom svijetu, ili samo mislimo da nam nedostaje? Ipak, Bog ima vremena za nas! To je prva stvar koju nam na početku liturgijske godine daje da je otkrijemo s novim oduševljenjem. Da, Bog nam daruje svoje vrijeme! U tom vidu, vrijeme je već u sebi znak temeljne Božje ljubavi: dar što ga je čovjek, kao i svaku drugu stvar, sposoban vrednovati ili, naprotiv, rasipati, prihvatiti ga u njegovu punu značenju ili ga zanemariti tupom površnošću. Kada bližnjemu darujemo naše vrijeme, to znači da ga ljubimo, i tako mu poklanjamo dio nas, dio našega bića.

Iščekivanje je prisutno u našoj svakodnevnicu, kako u našem osobnom životu, obiteljskom i društvenom, u bezazlenim situacijama, tako i u najvažnijim. Tu se mogu ubrojiti: očekivanje prinove od strane roditelja, čekanje nekoga rođaka ili prijatelja iz daleka kog dulje vrijeme nismo vidjeli. Ukoliko su to mladi: očekivanje ishoda nekog ispita, testa, susret sa simpatijom ili razgovor za posao. Ukoliko je riječ o nekim prisnijim odnosima: očekivanje susreta s voljenom osobom, njeno pismo, SMS, ili prihvaćanje nekog sudbonosnog prijedloga. Kažu da čovjek živi dok živi nada, sve dok nešto iščekuje. Čovjeka po njegovim nadama i očekivanjima možemo prepoznati i stvaramo sliku o njegovom duhovnom i moralnom uzrastu. Mi kršteni smo pozvani darovati naše vrijeme i naše iščekivanje Isusa i prakticiranju nauka kojemu nas je On naučavao, to jest ona osobina koja treba biti u središtu naših života.

U velikom Božjem djelu, čija nam proslava predstoji nakon Došašća, nitko nije mogao ni zamisliti da će Gospodin darovati svoga Sina utjelovljenog u krilu jedne ponizne i jednostavne djevojke, zaručnice Josipa pravednoga. Ona, Bezgrešna Marija iz Nazareta *ostaje djevica u začecu svoga Sina, Djevica u porodu, Djevica trudna, Djevica majka, vazda Djevica* (sv. Augustin) te kao takva predstavlja sliku i uzor Crkve. Vjerojatno ni ona sama to nije mogla zamisliti, a ipak u njezinu srcu je očekivanje Spasitelja bilo tako veliko, njezina vjera i njezina nada su bili gorljivi, te je Gospodin mogao naći u njoj dostojnu majku Otkupitelju čovjeka.

FOTO: Peter Paul Rubens, *Bezgrešno začće Blažene Djevice Marije*, 1628.-1629.

Na putu došašća sjaji zvijezda Marije Bezgrešne, toga *sigurnoga znaka nade i utjehe*. Kako bismo stigli do Isusa u mračnom putu naših nutarnjih vjerskih borbi i prilikama života, potreban nam je svjetionik, a ima li sjajnije osobe od Marije? Tko bi mogao biti naša zvijezda nade osim nje, zore koja je navijestila dan spasenja? (*Spe salvi*, 49). Budimo radosni što imamo Bezgrešnu Mariju za majku svih nas. Svaki put kada osjećamo našu krhkost i kada nas zli duhovi navode na zlo, obratimo se upravo Njoj da naše srce primi svjetlo i utjehu. U kušnjama, u olujama koje prijete da nam pokolebaju vjeru i nadu, sjetimo se da smo njezini sinovi i da su korijeni naše egzistencije u beskrajnoj Božjoj milosti. Sama Crkva, premda je često izložena negativnim utjecajima, nalazi uvijek u njoj zvijezdu vodilju koja joj pomaže pronaći pravi put i ići u smjeru koji joj je pokazao Krist. Marija je, naime, Majka Crkve, kao što su to svečano proglasili papa blaženi Pavao VI. i Drugi vatikanski koncil. Dok, stoga, zahvaljujemo Bogu za taj divni znak njegove dobrote, povjerimo Bezgrešnoj Djevici svakoga od nas, naše obitelji i zajednice, čitavu Crkvu i cijeli svijet.

Mise zornice

Latinski naziv za mise zornice je *rorate* i dolazi od ulazne pjesme koja glasi *Rorate coeli desuper et nubes pluant justum* što bi u prijevodu glasilo *Rosite nebesa odozgor i oblaci Pravednog daždite*, kako nam je prorok Izaija poručio u svom *Proroštvu o spasenju* (Iz 45,7-8). Prve tragove misa u zoru nalazimo s kraja 5. stoljeća u Siriji. Nakon proglašenja Dogme o Bogorodici i Kalcedonskog sabora krajem 5. stoljeća počinje običaj jutarnjih misa. Prvo su slavljene dvije subote došašća, što je trajalo dva tjedna, a kasnije i radnim danima. Došašće je po reformi Grgura Velikog u VI. stoljeću produženo na četiri tjedna. Tijekom srednjega vijeka mise zornice su se počele slaviti diljem Europe. Kako su prvotno *rorate* imale marijansko obilježje, liturgijska boja je bila bijela, međutim nakon II. Vatikanskog koncila njihova liturgijska boja je postala ljubičasta pošto više nisu zavjetne mise na čast Blažene Djevice Marije.

Adventski vijenac

U suvremenom svijetu sve prisutniji znak Adventa, koji ukazuje na skorbu proslavu Božića i poziva na obiteljsku molitvu, je adventski vijenac. Vijenac označuje vječnost, nema ni početka ni kraja. Pravi se i ukrašava od raznovrsnog materijala ali najčešće od zimzelenih grančica. U vijenac se umeću četiri svijeće koje označavaju:

stvaranje, utjelovljenje, otkupljenje i svršetak. Od četiri adventske svijeće tri su ljubičaste boje, a jedna ružičasta (ona se pali treća po redu).

Sveta Katarina, sveta Barbara, sveti Nikola, sveta Lucija

Nakon blagdana sv. Katarine (25. studenog) počinje propisana jednomjesečna priprava za Božić. Nakon toga slijede dani sv. Barbare (4. prosinca), sv. Nikole biskupa (6. prosinca), sv. Lucije (13. prosinca) koji u pojedinim krajevima svijeta imaju istu ulogu početka priprave za Božić. U nekim krajevima na dan sv. Barbare stavlja se pšenica u tanjuriće, koja proklija, zazelene te postaje božićni ures u kućama i crkvama. Drugdje siju pšenicu tek na blagdan sv. Lucije, devet dana kasnije. U zemljama njemačkog jezičnog područja odreže se na blagdan sv. Barbare grančica s trešnje, stavi se u vodu i na toplo pa ta grana za Božić procvjeta. Sv. Nikola i sv. Lucija predstavljaju likove koji imaju običaj obilaziti domove i donositi darove kao što su: jabuke, suhe smokve, bademi; ali i zasluženi ukor i šibu neposlušnoj djeci. Sv. Nikola insistira da djeca lijepo spremu njihovu obuču u prozor kako bi na tom mjestu ostavio dar.

PADAJ S NEBA

1. Padaj s neba, roso sveta, padaj s rajske visine!
Vapijahu starog svijeta duše čiste pravedne.
Otvori se, zemljo mila, da iz plodnog tvoga krila
u taj sretan, blažen čas svemu svijetu nikne spas.
2. Već se bliži vrijeme blago, već se bliži onaj čas
kad će izić Sunce drago, svanut svemu svijetu spas.
Svani, dane, i noć skрати, sini sunce, i povrati
Bogu čast na visini, svijetu mir na nizini.
3. Svjetlo Božje, daru lijepi siđi s Božjeg krila dol',
Um prosvijetli, volju krijepi, lijeći duše tešku bol.
Jači u nas vjeru svetu, koju Isus donije svijetu,
Svaki da to djeluje, što u srcu vjeruje.
4. Sve na svijetu, Bože blagi, dare ti prikazuje,
Primi i taj dar predragi koji puk tvoj žrtvuje:
Pod prilikom kruha, vina krv i tijelo tvoga Sina,
Neizmjerne cijene dar, stavlja tebi na oltar.
5. Složi glas svoj, dušo moja, sa nebeskim četama,
Pjevajte mu, usta moja, koji je nad zvijezdama!
Sve što bješe i sve što je, sve je puno slave tvoje,
Sve te diči i slavi, Oče vječne Ljubavi!

Advent u Vajskoj

Piše: *Vinko Cvijin*

Ukratko o Vajskoj

Dragi čitatelju, da te pitam da nabrojiš župe gdje se slavi Boga na hrvatskom jeziku, vjerujem da bi ti palo na pamet par župa koje su u tvojoj blizini i možda bi znao nabrojati župe u okolici Subotice. Što je i sasvim razumljivo. Međutim, danas ti želim pisati o jednom divnom mjestu na jugu naše ravne Bačke, koje se nalazi u neposrednoj blizini Dunava, gdje se desetljećima slavi Boga na raznim jezicima, a između ostalih i na hrvatskom, koji je sada najrasprostranjeniji. Župa Vajska broji oko 1.000 vjernika. Sadašnja crkva je izgrađena 1842. godine, matice župe postoje još od 1788. godine. Stanovništvo koje čine katolici ove župe su Hrvati Šokci, Hrvati koji su kasnije došli iz Bosne, zatim Mađari i Rumunji, (Romi koji su došli iz Rumunjske). Kao što vidiš, raznoliko. A evo ukratko i kako se slavi Advent u ovoj župi.

Ukratko o Adventu

Advent je početak nove liturgijske godine. To si učio na vjeronauku. I zbilja, kada se malo zamisliš, dragi čitate-

lju, vidjet ćeš da te to sveto vrijeme usred zime, kada cijela priroda miruje, budi kako se ne bi uspavala tvoja vjera. Kako ne bi klonuo duhom te zaspao i zaboravio dočekati svoga Gospodara. Radosno i glasno sve nas poziva da bdijemo jer se očekuje ponovni Kristov dolazak. Poziva nas da pripravimo put i poravnamo staze Gospodinu koji dolazi u

naše živote, u našu svakodnevnicu! Crkve odišu svježinom! Pali se prva svijeća na adventskom vijencu koji su isplele vrijedne ruke žena koje čiste i ukrašavaju našu crkvu. Mijenja se raspored svetih misa i počinju Zornice.

Zornice iz sjećanja

Na tu riječ svakom se ozari lice i probude lijepe uspomene iz djetinjstva i mladosti. Eh, kad se sjetim... Prve zornice koje pamtim bile su u Đakovu tijekom svećeničke formacije. Svako jutro nakon svetkovine Bezgrješnog začeća, poslije jutarnje molitve, prelazili smo u katedralu na zornice. Nikada toliko djece nisam vidio u katedrali. Bili su uglavnom mirni do propovijedi koju je svaki dan imao kapelan. Kako se sveta misa bližila kraju, tako je i djeci nestajalo strpljenja. Ali nitko im ne bi zamjerio jer su to zornice. Moje druge zornice koje su mi ostale u lijepom sjećanju bile su u Čantaviru, u župi svetog Antuna Padovanskog gdje sam bio na đakonskom praktikumu. U toj župi svakim danom, pa i dan danas, više od 300 djece dolazilo je na zornice. Priča je ista kao i u Đakovu. Poslije mise, sva su djeca trčeći išla u župnu dvoranu na doručak, pa u školu.

Zornice u Vajskoj

Kada sam došao za upravitelja župe u Vajsku, svečana primopredaja je bila upravo na nedjelju Krista Kralja. Ubrzo nakon toga započeo je Advent. To su moje treće zornice koje ću pamtiti. Mise zornice su počinjale svakim danom ujutro u 6 sati. Kao svjež mladomisnik „pun“ iskustva koje sam primio u Đakovu i u Čantaviru, očekivao sam punu crkvu djece. Međutim, u sakristiji osim sakristana, nema ministranata. Pa dobro, pomislih, sigurno su u klupama... Počela je sveta misa. Zasvirale su orgulje, izašao sam na oltar, poljubio ga, i pogledao, kad ono samo dvoje-troje djece. I to iz jedne obitelji. Bio sam zaprepašten! Pa gdje su djeca? Sljedeća pomisao koja me šokirala bila je to što je crkva puna ljudi, a posebno Rumunja (Roma koji su došli iz Rumunjske). Kao da je nedjeljna sveta misa. Bilo mi je zaista čudno, jer običnim danima u Vajskoj bude malo ljudi, ukupno 5-6. Tih dana prije mise sam ispovijedao i svaki dan sam jedva stigao završiti ispovijed prije svete mise. Svi dolaze kako bi očistili svoju nutrinu od grijeha i kako bi čistim srcem mogli slaviti zornice. Kakva radost! Ljudi se zaista pripremaju za dolazak Kristov. Tada sam shvatio da sve župe uglavnom imaju djecu na zornicama i da je čitava pažnja tih dana usmjerena prema njima. Međutim, Vajskoj je dragi Bog podario punu crkvu Ru-

munja, što nema ni u jednoj župi naše biskupije, stoga tih dana svoju pažnju poklanjam njima. Svakako, za ove tri godine skupilo se ponešto djece na zornicama. Iako je rano, iako im ne idu svima roditelji na misu, oni dođu, jer osjećaju posebnu ljepotu tih misa.

Sveti Nikola

Posebno mi je draga jedna zgoda koja se dogodila prošle godine na svetog Nikolu. Naime, običaj je da se za svetog Nikolu djeca darivaju. Stoga sam i ja odlučio da na taj dan u ime župe

djeci pripravim skromni paketić da se malo zaslade. U tome sam, naravno, imao pomoć mladih iz naše župe. Spremili smo pedesetak paketića. Spomen dan sv. Nikole pao je baš u nedjelju. Iako se liturgijski nije slavio sveti Nikola, djeci to baš i nije bio neki izgovor. Iz „tajnih“ izvora, pošto sam paketiće kupovao na tržnici, po selu se pročulo da se nešto sprema. Te nedjelje, đakon i ja samo izbrojali oko 80 djece. Nisam znao da li da se veselim ili da se ljutim. Iz svoga iskustva, znao sam da je paketić nekad slađi od Isusa. Stoga sam na kraju svete mise zahvalio dječici što su došli, pozvao ih da dođu i češće, a u ime svetog Nikole sam se ispričao, jer kako mi je „poručio“: Vajska je daleko, pa će stići tek sutra rano ujutro na zornicu! Šezdesetero djece bilo je na toj zornici.

Završetak Adventa

Dragi čitatelju, kako se bliži kraj Adventu, tako radost Kristova rođenja raste u našim vjernicima. Dva dana prije Badnje večeri, članovi Pastoralnog vijeća unose jelku u crkvu. Prošle smo godine imali dvije velike jelke, a ove godine, kao i prošle, ovisimo o dobroti ljudi koji će je darivati. Jelku ukrašavaju mladi naše župe, a mali betlehem posebno aranžira jedan mladić koji to već godinama od srca radi.

Eto, dragi čitatelju, tako se u Vajskoj slavi Advent. Rekao bi netko da to nije ništa posebno. Možda i nije. Ali u našim srcima svakako jest!

„Eh, kad se samo sjetim Adventa... Ozari mi se lice i probude divne uspomene iz mladosti“!

Mlada misa vlč. Patrika Tvoreka u Vajskoj

U crkvi sv. Jurja u Vajskoj, 29. listopada slavljena je mlada misa vlč. Patrika Tvoreka koji je za mladomisničko geslo uzeo redak iz Ivanova evanđelja: **Zapovijed vam novu dajem: ljubite jedni druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge (Iv 13,34-35).**

Slavlje za započelo majčinim blagoslovom, a zatim je uslijedila svećenička procesija do župne crkve. U koncelebraciji sa svećenicima Bačkog dekanata mladomisnik je započeo svečano misno slavlje. U svojoj homiliji mladomisnik je istak-

nuo važnost ljubavi: *Dok me nitko ne pita što je to ljubav odgovor znam, a kada me netko upita što je to ljubav, odgovor ne znam, jako je teško reći što je to ljubav. Jer ljubav je sve što nas okružuje, da nema ljubavi ne bi bilo ni nas. Iz silne ljubavi prema nama Bog je žrtvovao i svoga sina, a prije svega ljubav je velika žrtva, žrtva svih nas. Ljubav i sreća su povezane, jer ako imamo ljubavi prema bližnjima s kojim živimo, moramo imati i ljubavi prema drugima, jer svi smo mi Božje djeca, djeca ljubavi, a ako imamo ljubavi u našem životu onda smo i sretni*, rekao je vlč. Patrik. Djeca su na oltar prinijela darove: časoslov, stolu, kalež – dar župnika i Pastoralnoga vijeća, tijelo i krv Kristovu. Misno slavlje animirao je mješovit župni zbor. Na kraju misnoga slavlja župnik **Vinko Cvijin** zahvalio je svim nazočnim svećenicima i prisjetio se

svoga prijateljstva s Patrikom, svih dana koje su proveli zajedno, dragom Bogu zahvalio na njima, jer bilo je svakakvih, i lijepih i manje lijepih, ali u sjećanju će ostati samo oni lijepi. Istaknuo je da je ovo, sedam godina poslije ređenja vlč. Dragana Muharema, druga mlada misa u Vajskoj i da se župljani time trebaju ponositi jer malo je župa koje se mogu time pohvaliti. Zahvalio je svima koji su pomogli u animiranju i pripremi misnoga slavlja. Mladomisnik je najprije zahvalio svećenicima iz dekanata i onima koji su malo dalje, župniku i svima ostalima te pozvao župljane na zakusku koja je bila pripremljena u župnom dvorištu. Na samom kraju mise mladomisnik je mladomisnički blagoslov najprije podijelio svećenicima, zatim majci, rodbini, a potom i svim župljanima.

Amalija Šimunović

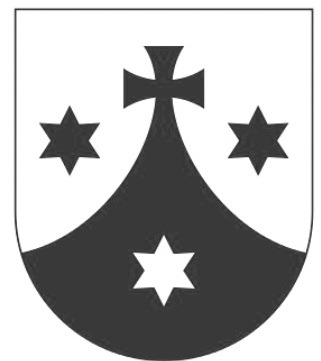
Sombor: Karmelski svjetovni red postao bogatiji za tri novaka

Molbu za ulazak u novicijat Karmelskog svjetovnog reda u Somboru, 29. listopada u somborskom Karmelu izrazila su tri kandidata. Tom prilikom su obukli karmelsko ruho – škapular, i dobili redovnička imena: brat Pavle od Maloga Isusa, sestra Ana Marija od Božanskog srca Isusova, brat Benedikt od Malog Praškog Isusa.

Novicijat je, naime, vremensko razdoblje kojim se otpočinje život u redu i teži k tome da novak bolje upozna božanski poziv i svjetovni poziv u Redu, da iskusi stil života Reda, a

također i da se provjere njegove odluke i prikladnost. Karmelski svjetovni red u Somboru potječe još iz 1913. godine i stoga smo vrlo sretni što dobri Bog uz pomoć Duha Svetoga i dalje odabire i zove braću i sestre da učine svoj život vječnim darom za Boga.

**/Marijana od
Kraljice Karmela OCDS/**

Započeo tečaj za bračne parove u Selenči

Uvidjevši potrebu rada s bračnim parovima, u župi Presvetog Trojstva u Selenči započeo je tečaj za bračne parove u trajanju od pet mjeseci.

Psiholog **Maja Pavlov** iz Novog Sada rado je prihvatila poziv župnika **Siniše Tumbasa Loketića** da dođe u župu održati tečaj za mlade obitelji i one koji tek planiraju krenuti u sakramentalno zajedništvo braka. Dva puta mjesečno, po dva sata traju predavanja. Na njima bračni parovi imaju predavanje, vježbe i radionice. Zaista jedan stručan i vrlo koristan tečaj. Dao Bog da našim mladim obiteljima, mladim ljudima koji tek žele stupiti u brak, ovaj tečaj bude koristan i Bog neka blagoslovi njihovo zajedništvo. **/S. T. L./**

Proslava bračnih jubileja u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru

U crkvi Uzvišenja sv. Križa u Somboru 13. studenog slavljeno je svečano misno slavlje povodom bračnih jubileja. Šest bračnih parova je pred oltarom zahvalilo Bogu za godine provedene u bračnoj zajednici te su na taj način posvjedočili vrijednost bračnog i obiteljskoga života.

Župnik Slavko Večerin je pozdravio jubilarce te u propovjedi istaknuo da smo talente koje smo dobili, dobili od Boga na dar, a naša je dužnost umnožiti ih. *Vi ste, dragi moji jubilarci, svoje talente, vjerujem, dobro umnožili, usmjerili u svoju djecu i obitelj i dokazali da je ljubav ta koja pokreće svijet, i pobjeđuje sve životne poteškoće*, rekao je župnik. **Barbara i Stipan Kovač** su 60 godina u braku. *Možemo reći bilo je svakako. Puno oprosta i razumijevanja. Nije bilo lako. Radili smo u inozemstvu, podizali djecu. Ali kad je Bog u*

središtu obitelji, ništa nije bilo teško, rekla je uz osmijeh Barbara. **Nataša i Ivan Firanj** su 5 godina u braku. *Životna zamisao nam je bila da imamo kršćanski brak. Obitelj s djecom, puno ljubavi i razumijevanja, to je milost od Boga. Zajednička molitva i odlasci u crkvu ispunjavaju moju obitelj i zato smo zahvalni Duhu Svetom koji nas vodi sve ovo vrijeme bračnoga života*, posvjedočili su supružnici Firanj. /M. Mikrut/

Čelnici Sombora posjetili župu Presvetog Trojstva

Predsjednik Skupštine grada Sombora prim. dr. Zoran Parčetić, član Gradskog vijeća Szilárd Jankovics te pomoćnik gradonačelnice Sombora i član Pastoralnog vijeća somborske župe sv. Križa Ivan Šimunov, posjetili su 17. studenoga Župni ured župe Presvetog Trojstva te razgovarali sa župnikom i dekanom Somborskog dekanata, preč. mr. Josipom Pekanovićem.

U razgovoru je bilo je riječi o suradnji vjerskih zajednica na području grada Sombora, kao i o problemima s kojima se one susreću. Neki od njih su i stanje pojedinih objekata Katoličke crkve u i u okolici Sombora, kao i mogućnosti Gradske uprave da pomogne u rješavanju takvih prob-

lema. Preč. Pekanović je, kako je prenijela Služba za informiranje Gradske uprave, kazao da je zadovoljan suradnjom s lokalnom samoupravom, kao i suradnjom s dugim crkvenim zajednicama u Gradu Somboru. /M. T./

Tomislav Vojnić Mijatov primio službu lektorata

Četvorica bogoslova đakovačkog sjemeništa, 13. studenoga u crkvi sv. Katarine u Nijemcima primili su službu lektora (čitača) od strane đakovačko-osječkog nadbiskupa mons. Đure Hranića. Za novog lektora postavljen je, među ostalim, i Tomislav Vojnić Mijatov, svećenički kandidat Subotičke biskupije (prvi s lijeve strane među lektorima na fotografiji).

Nadbiskup je u propovjedi govorio o nepravilnostima koje zahvaćaju naš svijet a na kraju je potaknuo nove lektore da budu vjerni prenositelji Božje riječi, iako to možda neće biti uvijek lako. Liturgijsko slavlje uveličao je zbor mladih župe sv. Katarine. Večer uoči podjele u kapelici Bogoslovnog sjemeništa održalo se molitveno bdijenje za nove lektore, a svečani nagovor održao je vlč. **Robert Jugović**, kancelar Nadbiskupskog ordinarijata.

Tomislav Vojnić Mijatov pripada župi Presvetog Srca Isusova u Tavankutu. Rođen je u Subotici, osnovnu školu „Matija Gubec“ je završio u Tavankutu, a maturi-

rao je u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji „Paulinum“, nakon čega se upisao na Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu. Služba lektora, uz službu akolita, spada u tzv. „niže redove“, te je kod svećeničkih kandidata uvjet za đakonsko ređenje.

Prema IKA-i, priredio: M. T.

Misa na svetkovinu Svih svetih u Kerskom groblju

Na svetkovinu Svih svetih, 1. studenog u 16 sati na subotičkom Kerskom groblju bila je sveta misa za sve koji su pokopani u tom groblju, a poslije mise procesija sa svijećama i molitva kod križa za sve vjerne mrtve.

Misno slavlje predslavio je župnik **mons. dr. sc. Andrija Anišić**. U molitvi kod križa, župnik je okupljene vjernike pozvao da se u kratkoj šutnji sjete svojih pokojnika. *Među njima su možda vaši roditelji, suprug ili supruga, djeca, braća i sestre, vaša rodbina, prijatelji, znanci, susjedi... Neki od vas sigurno nisu mogli otići danas do grobova svojih milih i dragih, ovdje se sada pred križem Kristovim sjetite i njih. Ljubav nema granice i ona je iznad vremena i*

prostora. Svojim duhom i molitvom možemo sada biti u svakom mjestu kod svakog groba na svijetu. Duhom i molitvom sada dotičemo i vječnost u kojoj se već nalaze naši dragi pokojnici, poručio je župnik. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem **s. Silvane Milan** i glazbenom pratnjom **mr. Ervina Čelikovića**. /Zv./

Svetkovina Svih svetih u Somboru

Na svetkovinu Svih svetih 1. studenog, kada se po tko zna koji put pitamo o smislu života, prolaznosti i o tomu kamo idemo i zašto živimo te da smrt nije kraj ako vjerujemo u uskrsnuće, poslije svete mise u crkvi sv. Križa bila je molitva kod križa za sve vjerne mrtve.

Za našim voljenima ostala su samo sjećanja. Oni su u našim mislima i srcima. Vrijeme prolazi, a slike i divni trenuci provedeni s njima ostaju. Isusove riječi ulijevaju nadu i uvijek su pune mira. Vjerujući, naš život preobražava u ljubav i neopisivu sreću. Ako se u životu trudimo nasljedovati Isusa, onda smo na pravome putu. On je Put, Istina i Život. /M. Mikrut/

Misa za sve mrtve u župi sv. Roka

Na Dušni dan, spomen svih vjernih mrtvih, na poslijepodnevnoj svetoj misi molili smo za sve naše drage župljane koji su nas napustili od prošlog do ovog blagdana Svih svetih.

Svetu misu je predvodio župnik **mons. dr. Andrija Anišić**. On je održao i prigodnu propovijed na hrvatskome jeziku a na mađarskome jeziku propovijedao je **Ferenc Sotanyi**, đakon. S nama su i ove godine molili za drage nam pokojnike djelatnici PP „Funero“ i djelatnice iz cvjećare „Funero“, koji su nam za tu prigodu darovali cvijeće. /A. A./

Subotica: Tribina Inicijative „40 dana za život“

Članovi Inicijative „40 dana za život“ održali su 30. listopada u Pastoralnom centru „Augustinianum“ u Subotici tribinu na temu „Ključ života u tvojoj ruci je“. Na početku tribine nazočnima se obratio Darko Temunović, koji je s Vesnom Gatarom i još nekolicinom aktivista, organizator inicijative u Subotici.

On je posvjedočio da im je u razgovoru ravnatelj subotičke Opće bolnice dr. Goran Bićanin dao potporu i odobrio molitveno bdijenje u krugu bolnice, blizu glavnog ulaza u samu zgradu. On je istaknuo da se u molitveno bdijenje uključilo osamdesetak molitelja i da su uglavnom reakcije prolaznika bile pozitivne, uz nekoliko izravnih verbalnih napada i jedan novinarski napis.

Prigodna predavanja održali su dr. sc. Andrija Anišić i Dragan Muharem, profesori na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije. Dr. Anišić je svoje izlaganje naslovio „Embrij – moj bližnji“ i uz prigodne video-zapise upoznao nazočne s razvojem života u majčinoj utrobi – od začeća do rođenja. Time je htio, kako je istaknuo, uz pomoć suvremene tehnike u medicini, samo potvrditi ono što je trajni i nepro-

mijenjeni nauk Crkve: da je čovjek, čovjek od začeća, pa nam je stoga i od začeća bližnji kojemu trebamo iskazivati ljubav i poštovanje i štiti njegov život svim raspoloživim sredstvima. Prikazao je i kratki video-zapis o pobačaju te snimak izjave dr. Stojana Adaševića koji je počinio oko pedeset tisuća pobačaja i kasnije prestao to činiti te postao veliki borac protiv pobačaja u Republici Srbiji. Dr. Anišić je istaknuo kako je važno podržati inicijativu „40 dana za život“ jer spasiti samo jedan život nerođene bebe veliko je djelo milosrđa. Posvjedočio je da je u svom pastoralnom djelovanju razgovorom i molitvom uspio odgovoriti četiri žene od pobačaja, koje su rodile zdravu djecu i nikada nisu zažalile zbog toga. Naglasio je kako mu je uvijek u takvim prigodama najjači argument kad ih moli da u tom trenutku upitaju svoju bebu koju hoće pobačiti: „Želiš li da te mama ubije?“, kao i molba: „Molim vas, rodite dijete i kad ga rodite donesite bebu meni, ja ću se pobrinuti za nju“. No, to se nikada nije dogodilo, jer su svi radosno zadržali svoju djecu. Dragan Muharem je svoje predavanje naslovio: „Ne postoji pravo na pobačaj“. Navodeći brojne međunarodne svjetske i europske dokumente odnosno zakone kao i zakone Republike Srbije, dokazao je da ni u jednom dokumentu ne postoji pravo na pobačaj premda je „legalan“ u brojnim državama svijeta. Naglasio je da će inicijativa u Subotici pokušati slično hrvatskoj udruzi „U ime obitelji“ zahtijevati da se ispita ustavnost odluke o „zakonskoj“ dopuštenosti pobačaja. U sklopu tribine svoje svjedočenje o prihvaćanju djeteta s Downovim sindromom te o „neposlušnosti“ medicinskim preporukama da više ne rađa, iznijela je Tanja Vukov, koja je nakon djeteta s Downovim sindromom rodila još dvoje zdrave djece i majka je petero djece. Subotička Inicijativa „40 dana za život“ usko surađuje s Udrugom „Betlehem“ koja će uskoro biti osnovana u Subotici. I jedna i druga skupina održavaju kontakte i izvrsno surađuju s istim udrugama u Republici Hrvatskoj. /A. A./

vanje naslovio: „Ne postoji pravo na pobačaj“. Navodeći brojne međunarodne svjetske i europske dokumente odnosno zakone kao i zakone Republike Srbije, dokazao je da ni u jednom dokumentu ne postoji pravo na pobačaj premda je „legalan“ u brojnim državama svijeta. Naglasio je da će inicijativa u Subotici pokušati slično hrvatskoj udruzi „U ime obitelji“ zahtijevati da se ispita ustavnost odluke o „zakonskoj“ dopuštenosti pobačaja. U sklopu tribine svoje svjedočenje o prihvaćanju djeteta s Downovim sindromom te o „neposlušnosti“ medicinskim preporukama da više ne rađa, iznijela je Tanja Vukov, koja je nakon djeteta s Downovim sindromom rodila još dvoje zdrave djece i majka je petero djece. Subotička Inicijativa „40 dana za život“ usko surađuje s Udrugom „Betlehem“ koja će uskoro biti osnovana u Subotici. I jedna i druga skupina održavaju kontakte i izvrsno surađuju s istim udrugama u Republici Hrvatskoj. /A. A./

mačice su spremale peciva za radnike, i tako iz mjeseca u mjesec. Nakon pet mjeseci rada, uspjeli smo završiti našu vjeronaučnu dvoranu koja će koristiti na mnoge godine i duhovnu izgradnju. /S. T. L./

Blagoslovljena nova vjeronaučna dvorana u Selenči

Poslije svete mise u nedjelju, 20. studenog zazvali smo Božji blagoslov na našu novu dvoranu. Vjernici su bili sretni jer smo doživjeli ovaj dan. Nakon svečanog blagoslova, svi smo se zajedno počastili i družili.

Zajedno s vjernicima u Selenči, odlučili smo da je potrebno obnoviti našu vjeronaučnu dvoranu, koja je zaista bila u tako lošem stanju da se nije mogla ni koristiti. Vjerovali smo da možemo u tome uspjeti, iako u početku nismo imali dovoljno sredstava za obnovu. Krenuli smo s radovima i svatko je pomogao onoliko koliko je mogao. Netko je došao raditi, netko je darovao novac, vrijedne do-

Četvrti Hollywin u Subotici

U Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“ u Subotici, u ponedjeljak, 31. listopada, održan je 4. Hollywin u Subotici. Djeca i mladi izveli su na vrlo zanimljiv i originalan način život i djelovanje sv. Dominika. Predstavu je režirala Nevena Mlinko.

Dominikanci, mladomisnik **Ivan Marija Tomić** i časni brat **Ante Augustin Kazoti**, koji su došli iz Zagreba, svjedočili su o svom pozivu i životu u dominikanskom redu. Dominikanka sestra **Jana** napisala je za program Noći svetaca u Subotici dramski tekst o životu svetog Dominika. Na sceni su se pojavili: **Đuro Juhas** kao sveti Dominik, **Slađan Bošnjak** kao biskup Diego i **Ana Piuković** kao sestra Giljermina,

te **Katarina Piuković**, **Martina Vojnić Tunić**, **Katarina i Lucija Ivanković Radaković**, **Oliver Nagel**, **Dario Marton**, **Vladimir Ištvančić**, **Silvester Bašić**, **Danica Mlinko**. Tehnička podrška je iz radionice **Aleksandra Rajića** kojemu su pomogli **Matija Sekereš** i **Dario Tumbas** te **Luka Vukov** kraj rasvjete. Glazbu je odabrao **Darko Temunović**, a snimke uredila ekipa Radio Marije. Razglasom je ravnao **Novica Miljački**. Predstavu je režirala i s djecom se u stvaranju pred-

stave družila **Nevena Mlinko**. Za kostime organizatori zahvaljuju župi Isusovog Uskrsnuća i sestrama dominikankama iz Zagreba i Subotice. Posebnu zahvalu izražavaju sestri **Nadi Ivanković** iz Subotice, kao i drugim sestrama i braći dominikancima iz Srbije i Hrvatske, na čiju su ideju i u povodu 800. obljetnice utemeljenja reda propovjednika odabrali upravo svetog Dominika Guzmána za razmatranje u noći svetaca 2016. Svi su se nesebično založili u organizaciji! /A. A./

Proširen vrtić

„Marija Petković Biser“ u Subotici

Odgojno-obrazovni rad na hrvatskom jeziku u vrtiću „Marija Petković – Biser“ u Aleksandrovu u Subotici od ponedjeljka, 7. studenog, realizira se u renoviranim i proširenim prostorijama. Razlog tomu je dvostruko veći broj djece upisane ove godine u grupu na hrvatskom jeziku. Radovi su realizirani uz financijsku potporu Zagrebačke županije, Predškolske ustanove „Naša radost“ i brojnih drugih donatora. Poslije tri godine od puštanja u rad drugog objekta pod okriljem vrtića „Marija Petković – Sunčica“ – „Marija Petković – Biser“ u Aleksandrovu u Subotici, s petnaestero broj djece se udvostručio – sada ih je tridesetero. Osoblje ističe kako je zbog toga potrebna komfornija i veća spavaonica, te bi renoviranje pomoglo. Povećan je također prostor za grupni rad, kao i onaj za rad s Montessori materijalima.

Proširenje vrtića „Biser“ skupa su oživjeli mjesni župnik **Marinko Stantić** i čelništvo hrvatske zajednice – Demokratski savez Hrvata u Vojvodini i Hrvatsko nacionalno vijeće (HNV), koji su osigurali donatore, od kojih je najveći Zagrebačka županija. Čim smo dobili prvu informaciju da je ovdje veći broj prijavljene djece i da u tom smislu treba osigurati uvjete za izvođenje nastave kako bi djeca ostala u vrtiću, angažirali smo se u najvećoj mjeri. S jedne strane pokušali smo animirati utjecajne ljude hrvatske zajednice ovdje u Subotici da pomognu osobnim donacijama, jer su rokovi bili iznimno kratki. S druge strane, kontaktirali smo i institucije Republike

Hrvatske od najviše razine, pa do županija i gradonačelnika. Zagrebačka županija obećala je osigurati dio sredstava za rekonstrukciju, čija je vrijednost oko deset tisuća eura, kaže predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**.

Što se tiče PU „Naša radost“, ova investicija nije bila predviđena u okviru javnih nabavi te nisu u značajnijoj mjeri mogli sudjelovati u realizaciji. Jednu od najvećih zasluga treba pripisati mjesnom župniku Marinku Stantiću i njegovoj osobnoj energiji i angažmanu, veli na koncu Darko Sarić Lukendić. U ovome povodu predsjednik DSHV-a **Tomislav Žigmanov** izjavio je kako je iznimno važno očitovati zajedničko djelovanje brojnih subjekata unutar hrvatske zajednice kako bi na pozitivan način bio razriješen dio problema s kojima se suočavamo. Vrtići koji rade po Montessori programu projekt su sestara „Kćeri milosrđa“ i njihove predstojnice u Subotici sestre **Silvane Milan**. Za sada su u rad ove ustanove uključene s vjerskom nastavom, koju drži sestra **Eleonora Merковиć**. Vrtić „Biser“ nalazi se uz katoličku crkvu u Aleksandrovu. /Prema: S. J.; HR/

Zahvalnica u Vajskoj

U župnoj crkvi sv. Jurja u Vajskoj, 6. studenog upriličena je misa zahvalnica za plodove zemlje. Misno slavlje predslavio je bivši župnik Jospip Kujundžić u koncelebraciji s domaćim župnikom Vinkom Cvijinom.

U svojoj homiliji vlč. Josip istaknuo je važnost zahvale, zahvale za sve u životu. Reкао je da ne budemo kao devet gubavaca koji nisu zahvalili Isusu za ozdravljenje, već kao onaj jedan koji se okrenuo i Gospodinu zahvalio, a mi svi koji smo sada prisutni na misi to i jesmo. *Danas Bogu trebamo uputiti sve naše zahvale ne samo za plodove zemlje već i za obitelj, za zdravlje i za sve ostalo što imamo. Mi smo na ovoj zemlji samo upravitelji, a ne gospodari, a danas imamo sve više i više gospodara koji samo grabe, grabe i nikada im nije dosta, a ti većinom i zaborave zahvaljivati. Bogu trebamo biti zahvalni i za male stvari, a njima trebamo i težiti. Danas su svi na ulici smrknuta lica, puni problema, a trebali bismo – kada izlazimo iz kuća – svoje probleme ostaviti unutra i ljudima prilaziti vedri i nasmijani, svakome prići lijepom riječi, jer lijepa riječ godi, a to je ta mala stvar. Kada shvatimo da kada imamo Boga u životu i da nas on neće nikada ostaviti bez onoga što nama treba, svi ćemo biti sretni i nasmijani. Ja sam s*

Vama proveo 22 godine, 22 lijepe godine. Hvala vam još jednom na tome, rekao je vlč. Josip.

U prinosu darova djeca su na oltar prinijela sve ono na čemu Bogu trebamo biti zahvalni: Božju riječ, Uskrsnu svijeću, zemlju, rod s polja: soju, kukuruz, žito, voće, povrće, cvijeće, kruh, i na samom kraju ono što je nama vjernicima najbitnije za rast u vjeri, tijelo Kristovo, vino – krv Kristovu i vodu. Na kraju misnoga slavlja vlč. Vinko zahvalio je najprije vlč. Josipu što se odazvao pozivu, a potom i svima koji su pripremili darove, uredili crkvu i pjevačima koji su animirali misno slavlje i učinili ga svečanijim. /*Amalija Šimunović/*

Sončani zahvalili za plodove

U crkvi svetog Lovre u Sonti u nedjelju, 20. studenog, služena je svečana misa zahvalnica za ovogodišnje plodove.

Crkva je bila puna vjernika, a plodove su prinosili članovi KPZH „Šokadija“ i OKUD-a „Ivo Lola Ribar“, odjeveni u starinske narodne nošnje sončanskih Šokaca. Misno slavlje je predvodio mladomisnik vlč. Patrik Tvorek, a suslavio je sončanski župnik vlč. Josip Kujundžić.

I. A.

Održan Prvi festival duhovne muzike u Subotici

U Hramu Svetog Vaznesenja Gospodnjeg u Subotici, u subotu, 19. studenog, održan je Prvi subotički zbarski festival duhovne muzike.

Na Festivalu su nastupiti zbor „Sveti Roman Melod“, koji je i organizator festivala, Zbor Pravoslavne srpske saborne crkve iz Temišvara, beogradski Ansambl „Aliluija“, zbor „Sveti Serafim Sarovski“ iz Zrenjanina i domaći zbor „Collegium musicum catholicum“.

Dragana Nikolić, dirigentica crkvenog zbora „Sveti Roman Melod“ o ideji pokretanja takvog festivala kaže: *Mi često putujemo i gostujemo u drugim gradovima, te smo došli na ideju da i mi ujedinito i pozovemo ljude k nama, u naš grad i napravimo jedan Festival, a znamo da subotička publika*

rado posjećuje koncerte i voli zbarsku muziku. Biće interesantno, samim tim što se izvodi duhovna muzika u svom izvornom ambijentu. /Zv/

Rekvijem za vlč. Ivana Beneša u Lemešu

U utorak, 15. studenog navršilo se trideset godina od smrti svećenika i pisca vlč. Ivana Beneša pa je tom prigodom u Lemešu u subotu 19. studenog lemeški župnik vlč. Antal Egedi prikazao rekvijemsku misu za jednog od svojih prethodnika, naime, trinaestog župnika a osamdeset trećeg svećenika po redu koji je službovao u Lemešu.

Nakon mise adoratori Gospine krunice, koji su inicirali obilježavanje obljetnice, izmolili su žalosna otajstva a potom pred oltarom i fotografijom vlč. Beneša izmolili molitve za pokoj duše.

Vlč. Ivan Beneš rođen je 3. listopada 1910. od oca Mije i majke Kriste, rođ. Šević. Gimnazijsko školovanje započeo je u rodnoj Subotici, dok je ispit zrelosti položio u Travniku. Sa studijem teologije počinje u dvadesetoj godini, 1930. u Strasbourgu, a nakon dvije godine, 1932. prelazi u Zagreb, gdje je 1934. diplomirao. Svećenički red je primio u Subotici iste godine 1. srpnja. Svećeničku službu je započeo u Monoštoru kao župnik vikar (1934.-35.) a zatim kao upravitelj vikarije crkve Isusova Uskrsnuća

u Subotici (1935.-42.), a skoro u isto vrijeme je i predsjednik i duhovnik Katoličke udruge Bunjevačko momačko kolo (1935.-41.) Koncem 1940. počinje uređivati novine *Neven* međutim u njegovu uredništvu izašao je samo jedan i to posljednji broj 1941.

Kao župni vikar djelovao je u Milkutu, mađarski Mélykút (1942.-43.) potom Bajmaku (1943.-44.) da bi bio imenovan upraviteljem bajmačke župe (1944.-46.). Od 1947. kao administrator pa sve do umirovljenja 1985., nepunih 40 godina bio je župnik župe Rođenja BDM u Lemešu. Od 1950. do umirovljenja obnašao je dužnost dekana Somborskog dekanata. Preminuo je u 76. godini života, 52. godini svećeničke službe, 15. studenog 1986. u Subotici a pokopan je u svećeničkoj grobnici na subotičkom Kerskom groblju. Nakon umirovljenja u par navrata posjećivao je Lemeš pa je tako posljednji sakrament krštenja podijelio već kao župnik u miru koncem 1985. **Viktoriji Báló.** Na njegovo mjesto došao je vlč. **László**

Pósa, trenutno službujući u Bečeju. Vlč. Beneš upisao je 29. IX. 1962. pravni fakultet na sveučilištu u Novom Sadu kao izvanredni student međutim zadržao je samo status polaznog slušatelja.

Kao pisac vlč. Beneš povremeno se javljao u lokalnom tisku pred početak Drugoga svjetskog rata: prevodio je s francuskoga i pisao kraće priče. Njegovi su prijevodi objavljivani u *Subotičkoj Danici* (1934.-36.) a ondje mu je objavljena i jedna pripovijest (1940.). Potpisivao se pod pseudonimom Mister John. **Ivan Kujundžić** tvrdi da je Beneš anonimni priređivač katekizama na hrvatskom jeziku iz 1937. i 1940. Tijekom dugog službovanja u Lemešu ostavio je neizbrisivog traga kako kao moralna, svjetovna, kulturna i uzorita vertikala tako i tragom pera napisavši povijest župne crkve od njezina osnutka 1752. sve do 1985. – *Historia parochiae domus*, koji je Duhovna oblast iz Subotice pregledala i odobrila pod brojem 1568/1963 od 2. srpnja 1963. u nazočnosti Pavla Bešlića, biskupskog delegata. Isti rukopis pečatiran je 12. svibnja 1984. prigodom vizitacije kao i 8. svibnja 1993. sadržavajući opet mastiljavi trag pečata. Original rukopisa s fotografijama na kojem je Beneš radio po riječima **Pétera Klinovszkog**, zdravstvenog djelatnika, čak i za vrijeme boravka u somborskoj bolnici čuva se u Župnom uredu crkve Rođenja Blažene Djevice Marije u Lemešu kao povijesno iznimno značajni sažetak koji se do sada nebrojeno puta citirao i jest polazna osnova upoznavanja župe.

Djela: *Rimokatolički katekizam i Biblija za početnike*, za drugi razred nižih pučkih škola zajedno sa učivom prvoga razreda, Subotica, 1937; *Rimokatolički mali katekizam*, Subotica, 1940.

Željko Zelić

Održani Dani kruha u Sonti

Posljednjeg dana listopada, u organizaciji OŠ „Ivan Goran Kovačić“, u Sonti su svečano obilježeni Dani kruha 2016.

Manifestaciju su organizirali i realizirali učenici ove škole, polaznici izbornog predmeta hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u suradnji sa svojim nastavnicama. Na pozornici velike dvorane mjesnog Doma kulture bilo je postavljeno puno proizvoda od krušnoga zrna, pripremljenih u domovima, zajedničkim trudom učenika, roditelja i baka. Stolovi s obiljem starinskih domaćih slastica, kruha, peciva i različitih vrsta kolača, uz starinske čilime, cvijeće, jesenske plodove i dječje uratke, bili su najljepši dekor pripremljenom prigodnom programu. Kratkim edukacijskom šetnjom kroz povijest kruha, od njegovoga nastanka do danas, voditeljski trio je najavljivao uče-

nike, koji su recitiranjem, pjevanjem, plesom i kratkim igrokazima u više navrata prekidani burnim pljeskom punoga gledališta. /I. A./

Proslava sv. Cecilije, zaštitnice pjevača i glazbenika

Mnogi zborovi diljem naše biskupije proslavljali su svoju zaštitnicu sv. Ceciliju. Misnim slavljinama, koncertima i naravno druženjem, svjedočili su da glazba u životu svakog vjernika prije svega treba biti način i „sredstvo“ jačanja osobne vjere.

Kao središnji centar događanja, subotička katedrala, i ove godine organizirala je proslavu ove svete Katoličke crkve. Katedralni zbor „Albe Vidaković“, zbor sv. Terezije, zbor Collegium Musicum catholicum, zajedničkim snagama su na koru katedrale, pod vodstvom **maestra Miroslava Stantića**, svojim glasovima usmjeravali svoje molitve Gospodinu. Svetu misu predvodio je katedralni župnik **mons. Stjepan Bertić**. Nakon svete mise, nastavilo se zajedničko druženje.

Zv

Ekumenski susret zborova u Zemunu

Peti ekumenski susret zborova crkvenog pjevanja održan je u nedjelju 23. listopada u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije.

Prema riječima **Renate Nađ**, organizatorice susreta, ovaj susret je predstavljao mali ali značajan jubilej, a to je pet godina druženja u zajedništvu i pjesmi s čime su domaćini nastojali na osobit način slaviti Boga. Kroz pet godina prošao je znatan broj zborova sa zavidnim brojem onih koji u njima pjevaju. **Preč. Jozo Duspara**, domaćin ove svečanosti, pozvao je prisutne pjevače i publiku da dublje žive Evanđelje, više se zalažu za poziv Kristov i da budu apostoli današnjeg vremena i nosioci ljubavi, mira i radosti. Na koncertu su bili nazočni predstavnici katoličke, pravoslavne i evangeličke zajednice te grkokatolici. **Mons. Đuro Gašparović**, biskup srijemski, pozvao je prisutne da u duhu Koncila promiču jedinstvo među kršćanima i rekao da je ovo sjajan primjer odaziva onih koji su zainteresirani za jedinstvo osobito kroz pjesmu i druženje te razmjenu mišljenja. Na koncertu su bili prisutni: **p. Petar Tašev**, lazarist iz crkve sv. Ćirila iz Metoda, Beograda, **preč. Marko Kljajić**, župnik iz Surčina, svećenici Pravoslavne crkve, protojerej stavrofor **Branko Zelen** iz Bogorodičine crkve u Zemunu, protonamjesnik **Rade Jović**, starješina Hrama sv. kneza Lazara iz Zemun Polja, đakon **Nikola Janković** pri hramu sv. Joakima i Ane iz Kaluđerice koji je doveo svoj pjevački zbor sastavljen od djece kao i onih starijih, otac **Ilarion**, monah Srpske pravoslavne crkve iz Zemuna, svećenik Slovačke evangelističke crkve **Igor Feldi** iz St. Pazove, župnik **Darko Rac** iz Bačinaca kod Šida, svećenik Grkokatoličkog egzarchata u Srbiji. Pokrovitelj ovog susreta bila je uprava za suradnju s crkvama i vjerskim zajednicama u čije je ime prisustvovao **gđin Gavrilo Grban**, a on je tom prigodom naglasio da je ova institucija prepoznala zalaganje župnika i da je spremna i u buduće potpomagati ove susrete. Na susretu zborova bili su i **Jasmina** i **Milan Knežević**, vlasnici bolnice Bel Medic čija je majka **Ana** bila dugogodišnja članica zbora sv. Cecilija iz Zemuna, oni već petu godinu pomažu ovaj projekt.

Na susretu su sudjelovali: Mješoviti i dječji zbor Hrama sv. Joakima i Ane iz Kaluđerice – Beograda, pod vodstvom mladog dirigenta **Danila**

Tomića; Mješoviti zbor „Tilia“ iz Stare Pazove pod ravnanjem **Ane Đurđević** koji djeluje pri Slovačkoj evangelističkoj crkvi u Staroj Pazovi i slovačkom KUD-u, već 15 godina; Mješoviti zbor „Harmonija“ Grkokatoličke crkve svetih apostola Petra i Pavla iz Novog Sada pod ravnanjem **Vesne Kesić Krsmanović**. Ovaj je zbor osnovan je u travnju 2007. godine u Novom Sadu, a osnivači su Grkokatolička župa sv. apostola Petra i Pavla i Rusinski kulturni centar. Nastupila je i mješovita pjevačka sekcija Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Jelačić“, koja je s radom započela 2004. godine pod ravnanjem dirigentice, prof. **Vesne Kesić Krsmanović** i prerasla u ozbiljan višeglasni, mješoviti pjevački zbor. Srpski Vizantijski zbor „Mojsije Petrović“ iz Beograda nastupio je pod vodstvom **Nikole Popmihajlova**, koji nastupa kao sastavni dio Društva za njegovanje muzičkog nasljeđa. Domaćini – rimokatolički župni zbor Crkve Uznesenja BDM – sv. Cecilija nastupio je pod dirigentskom palicom mlade **Mine Bošnjak**.

Ovom skupu prethodilo je svečano otvorenje 16. listopada sv. Misom i nastupom Muškog ekumenskog zbora iz Beograda. Pod sv. Misom pjevane su pjesme istočnog i zapadnog obreda. Geslo Ekumenskog muškog zbora glasi: „Vjerujemo da svakim nastupom svjedočimo jedinstvo i bratsku ljubav među kršćanima kroz muzičku umjetnost Crkve kao odraza njene vječnosti“. Po završetku sv. Mise župni zbor crkve Uznesenja Blažene Djevice je održao kratki koncert duhovne muzike pod dirigentskom palicom **Mine Bošnjak** zajedno s Ekumenskim muškim zborom iz Beograda.

Renata Nađ

Proslava 250 godina župne crkve u Opopu

Na blagdan sv. Elizabete Ugarske svečano je u Opopu proslavljeno 250 godina izgradnje mjesne župne crkve. Svečano euharistijsko slavlje je predvodio zrenjaninski biskup mons. dr. Ladislav Német uz mjesnog župnika i gostujuće svećenike.

Prema poznatim povijesnim podacima katolički puk u Opopu se spominje već od 14. stoljeća kada su administratori ugarskog kralja u ovim krajevima prikupljali porez za dvor i Vatikan. Prije današnje crkve u Opopu se nalazila crkva od drveta posvećena Blaženoj Djevici Mariji, nakon koje je 1776. godine izgrađena nova crkva posvećena sv. Elizabeti Ugarskoj.

Vič. Robert Pašćik, župnik u Opopu, čestitao je prisutnim vjernicima proštenje, zahvalio biskupu i svojoj braći u svećeništvu na prisutnosti, a posebno je pozdravio predstavnike samouprave i predsjednika općine dr. Zorana Tasića te mu zahvalio na razumijevanju i podršci lokalne samouprave katoličkoj zajednici u svojoj općini. /Zv/

Proslava svetog Dimitrija, đakona i mučenika u Srijemskoj Mitrovici

Svetkovina nebeskog zaštitnika biskupije, katedrale i župe Srijemska Mitrovica, Svetog Dimitrija, đakona i mučenika proslavljena je u srijedu 26. listopada u Srijemskoj Mitrovici. Ujedno je toga dana bilo i biskupijsko hodočašće u katedralu u Jubilarnoj godini milosrđa.

Euharistijsko slavlje u katedrali – manjoj bazilici u Srijemskoj Mitrovici u 18,00 sati, predvodio je Apostolski nuncij u Republici Srbiji mons. Luciano Suriani, u koncelebraciji s deset biskupa i tridesetak svećenika. U slavlju su sudjelovali nadbiskupi i biskupi Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, članovi Međunarodne biskupske konferencije Svetog Ćirila i Metoda, svećenici, redovnici, redovnice i ostali vjernici iz Srijema i susjednih nad/biskupija te iz Republike Hrvatske.

Na početku euharistijskog slavlja domaćin mons. Đuro Gašparović, biskup srijemski pozdravio je sve prisutne posebno apostolskog nuncija mons. Surianija koji je u svojoj nadahnutoj homiliji istaknuo: *Draga braćo i sestre, kad se jedanput susretne Gospodin, nemoguće je zadržati za sebe primljenu milost. Kao što je činio sveti mučenik Dimitrije i kao što su činili i još uvijek čine kršćanski mučenici jučer i danas, pozvani smo također i mi postati sjemenom koje se daruje, kako bi preko nas, u ovom svijetu punom nepravdi i podjela, sve više zasjalo evanđelje o milosrđu Božjemu.*

Nakon euharistijskog slavlja svoju zahvalu izrekao je domaći župnik preč. Eduard Španović te pozvao sve hodočasnike, svećenike, biskupe i nadbiskupe na zajednički Agape.

/Prema: TU/

Misa zahvalnica u Novom Slankamenu

Na svetkovinu Krista Kralja 20. studenoga vjernici župe sv. Mihovila u Novom Slankamenu zahvalili su Bogu za dobra zemlje misom zahvalnicom koju je predvodio je župnik preč. Berislav Petrović.

Na početku svete mise dvije djevojčice pozdravile su sve vjernike, a posebno jubilarce bračne parove, igrokazom o dva anđela. U svečanoj prikaznoj procesiji djeca su nosila cvijeće, voće i povrće, pšenicu, kukuruz i druge plodove slankamačkih polja koja svake godine hrane mještane i život daju. Našle su se tu i školske knjige i alat. Prinesen je Ocu Nebeskom i križ, znak njegove beskrajne ljubavi, s molbom da vjernima daruje hrabrost i mudrost da u svakom križu i boli prepozna njegovu ljubav, te da sve strpljivo sjedinjuje s Isusovim patnjama.

Bogatstvo ove mise je i devet parova jubilaraca, među kojima su braćni parovi od petnaest do šezdeset godina zajedničkog života. Dirljivo je bilo čuti zahvalu koju su supružnici

izgovarali za dar Bogu njihova zajedničkoga života. Na kraju euharistijskog slavlja slavljenici su dobili i posebnu čestitku, zahvalu od Srijemskog biskupa za svoj jubilej.

Zahvalnom pjesmom „Tebe Boga hvalimo“ Slankamenici su stavili pečat ovom slavlju, a nakon svečanog blagoslova slikom je ovjekovečena ova proslava. Na kraju svete mise u župnoj dvorani upriličen je zajednički domjenak jubilaraca, dječice i svih vjernika. /Darko Peka/

Irig: Od vjenčanja do krštenja

U crkvi sv. Ane u Maradiku 14. listopada vjenčao se Irižanin **Marko Vodenac** s **Ivanom Čuljak**. U subotu, 15. listopada župnik **Blaž Zmaić** nazoči 12. Šatrinačkoj manifestaciji „Guščijada“ u Šatrincima. Dvadeset i deveta nedjelja kroz godinu, 16. listopada, bila je posebna za irišku župu jer su na misi bili bivši Irižani, braća **Mire** i **Nikola Čokljat**, majka **Marijana Vizmeg** s kćerkama **Jasnom** i **Irenom**, koji sada svi žive u RH. Župnik je govorio o molitvi: *Molitva je susret. Potrebna je ustrajnost (Mojsije) i upornost (udovica), zaključivši: Ne ideš (ne moliš) – Ne dobivaš!* U ponedjeljak, 17. listopada župnik nazoči u Srpskoj čitaonici dodjeli Mihizove nagrade za dramsko stvaralaštvo za 2016. godinu. Za dosadašnji ostvareni opus nagradu je primila **Branislava Ilić**, dramska spisateljica iz Beograda. Na blagdan sv. Luke 18. listopada, godinama prikazujemo svetu misu za pokojne **Franju** i **Ankicu Malahovski** i **Danicu Milovanović**, po nakani **Dane Malahovski**. U četvrtak 20. listopada župnik je ponovno u Srpskoj čitaonici na predstavljanju drugog dopunjenog izdanja knjige **Vesiljke Nikolić** *Nauči me da volim*, bivše nastavnice u vrdničkoj osnovnoj školi. Župnik 22. listopada najprije uz o. **Darka** i mnoštvo svijeta nazoči pravoslavnoj sahrani **Radojke Borojević** (53) da bi poslije u prepunoj iriškoj crkvi na njezin prvi rođendan krstio **Biljanu Sič**. Na tridesetu nedjelju kroz godinu, 23. listopada, služena je sveta misa u Vrdniku za bolesnu **Bernardu Krolo** te posebna molitva uz osobnu želju za pravoslavnog vjernika **Svetozara Vasića**, uz dar dviju slika za našu kapelicu i razmišljanje o molitvi uz poruku: *Mi ne trebamo biti najbolji ali se trebamo potruditi, naše najbolje dati.* U Godini milosrđa dočastili su vjernici sa svećenicima u katedralu-manju baziliku sv. Dimitrija u Srijemsku Mitrovicu na njegov spomendan, 26. listopada. Uz mnoštvo naroda svetu misu je predslavio papinski nuncij u RS, **mons. Luciano Suriani** s devet nadbiskupa i biskupa i trideset svećenika. Trideset i prvu ne-

djelju kroz godinu, 30. listopada slavili smo u tri naša mjesta uz poruku da susret može promijeniti čovjeka, a Bog daje priliku za promjenu: *Svatko se može promijeniti. Bog je prijatelj života. Kod Isusa su dvije riječi: može i danas*, rekao je župnik. U Šatrincima smo izvršili molitve i blagoslov grobova naših pokojnika. U župnoj crkvi u Irigu, koja je posvećena Svim svetima, 1. studenog s gostima i domaćima, župnik je predslavio svetu misu i poručio: *Na svećima vidimo najjasnije što je Bog učinio u njihovu životu.* Poslijepodne smo pohodili grobove naših pokojnika uz molitvu i blagoslov grobova. U Srpskoj čitaonici, 3. studenoga župnik nazoči promociji knjige *Pesme snohvatice* svoga prijatelja **Todora Bjelkića**, književnika i novinara. U petak, 4. studenoga župnik je nazočio svetoj misi ovozemaljskog oprostaja od župnika **vlač. Nikice Mihaljevića** (63). Sveta misa oprostaja služena je u župnoj crkvi u Donjim Andrijevcima. Kolona s pokojnikom prolazila je kroz filijalu Stare Perkovce (kuće okićene cvijećem i svijećama, ispred kuća stariji i djeca, koji nisu mogli ići, okupljeni ispred crkve prate ga molitvom u suzama i zvona crkve, a sahrana na groblju u Đakovu). Trideset i drugu nedjelju kroz godinu, 6. studenoga, slavili smo posebno s našim gostima u Vrdniku na više nakana: za pokojnog **Stanka Pančiška**, **Gezju** i **Maricu Šimonji** i za pokojnog **Stjepana Dulića**, oca nazočne **s. M. Jasne** iz Subotice. Također, kao gost na svetoj misi bio je i **Jasmin Mašić** iz Koliba (BiH). Prije svete mise, župnika su u kapeli posjetili braćni par iz Novoga Sada: **dr. Dragan** i **Sonja Munitlak**, umirovljeni profesori. Po osobnoj želji pokojnika te njegove supruge i kćerki, župnik je uz o. **Nebojšu** nazočio 11. studenog u Vrdniku ukopu **Svetozara Vasića** (86), pravoslavne vjere, a u svjetlu njegova života s groba uputio poruku života. Trideset i treću nedjelju kroz godinu, 13. studenoga smo slavili u sva tri naša mjesta: Irigu, Šatrincima (za pokojne iz obitelji **Šiket** i **Rončević**) i Dobrodolu, uz krštenje malog **Mihajla Putice**. Župnik je poručio: *U svjetlu svršetka ovoga života da se čvrsto držimo vjere u Boga a konac počiva u Božjoj ruci.*

f. f.

Biskupi Srbije posjetili Centar za izbjeglice u Krnjači

U okviru svojega zasjedanja, 25. listopada biskupi **Ladislav Német** SVD, predsjednik Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda, **mons. Stanislav Hočevar** SDB i **mons. Đura Džudžar**, u pratnji preč. **Vladislava Varge**, ravnatelja Caritasa Srbije, posjetili su Centar za prihvat izbjeglica u Krnjači.

Ondje su se upoznali s radom Caritasa u pružanju pomoći izbjeglicama i migrantima. Biskupi su razgovarali s ravnateljem Centra **Radetom Ćirićem**, kao i s izbjeglicama koje su smještene u ovom Centru, osnovanom od strane Ministarstva za rad, boračka i socijalna pitanja. Tijekom ove jeseni u Centru je boravilo oko 1000 osoba koje su čekale da dobiju dozvolu za ulazak u susjedne zemlje, članice Europske unije.

Oko 60% njih su maloljetnici. Za sve njih Ministarstvo i osoblje Caritasa, pored osnovne skrbi za njihovo blagostanje, organiziraju i učenje engleskoga jezika. /M. T./

Završetak Izvanredne svete godine milosrđa u Vatikanu

Na svetkovinu Krista Kralja svega stvorenja 20. studenog papa Franjo je slavio misu, čime je službeno zaključena Godina milosrđa.

U propovijedi Papa se osvrnuo na to kakvo je Isusovo kraljevstvo. Ukazao je na paradoks: izgleda da Isus nema moći ni slave; na križu je i ne izgleda kao da vlada, već da je nadvladan.

Krist se ponizio – kazao je – spustio do nas iz ljubavi prema nama i živio je ljudsku bijedu, pretrpio nepravdu, izdaju, napuštenost; okusio je smrt, grob, pakao. Naš Kralj nas nije prokleo, niti nas osvojio, niti je odbacio našu slobodu, već je pripremio put poniznom ljubavlju koja sve oprašta, svemu se nada, sve podnosi (usp. 1 Kor 13, 7). Samo je ova ljubav nadvladala i nastavlja nadvladavati naše najgore neprijatelje: grijeh, smrt, strah. Podsjetio kako danas slavimo jedinstvenu pobjedu, kojom je Isus postao Kraljem i Gospodarem povijesti, a njegova vladavina ljubavi preobražava grijeh u milost, smrt u uskrsnuće, strah u povjerenje.

Zamolimo Boga za milost da nikad ne zatvorimo vrata pomirenja i praštanja, već radije da spoznamo kako nadići zlo i razlike, otvarajući svaki mogući put nade. I kao što Bog vjeruje u nas, tako smo i mi pozvani ulijevati nadu drugima i pružati im priliku. Jer iako se Vrata milosrđa zatvaraju, istinska vrata milosrđa, koja su srce Kristovo, uvijek ostaju širom otvorena za nas. Iz probodenog boka Uskrsloga sve do kraja vremena teku milosrđe, utjeha i nada, kazao je Sveti Otac te je na kraju propovijedi poručio: Toliki su osjetili Božju veliku dobrotu i na tome zahvaljujemo, dok se prisjećamo da smo primili milosrđe kako bismo bili milosrdni, da postanemo oruđa milosrđa. Idimo ovim putem zajedno.

Nakon što je zatvorio Sveta vrata Vatikanske bazilike i zaključio izvanrednu Godinu milosrđa, papa Franjo se srdačno zahvalio svima koji su pomogli oko organizacije i ostvarenja Jubileja, poslije čega je zajedno s okupljenima izmolio uobičajenu podnevnu molitvu „Anđeo Gospodnji“. Nakon molitve Angelusa Papa je potpisao svoje apostolsko pismo *Misericordia et misera* upućeno čitavoj Crkvi kako bi nastavila živjeti milosrđe doživljeno tijekom Izvanrednog jubileja.

Prefekt kongregacije za nauk vjere o Stepincu

Pročelnik Kongregacije za nauk vjere Gerhard Ludwig Müller doputovao je u utorak 8. studenoga u Zagreb u povodu dodjele počasnog doktorata Hrvatskoga katoličkog sveučilišta. Tom prigodom predstavio je svoju knjigu *Razgovor o nadi*, te je predvodio euharistijsko slavlje u čast blaženog Alojzija Stepinca u zagrebačkoj katedrali.

U tom kontekstu, govoreći o bl. Alojziju Stepincu, kardinal Müller je rekao: „Svi znamo da je Zagreb mjesto kardinala Alojzija Stepinca. Osobno sam od svoga djetinjstva kao i moji vršnjaci bio upoznat sa životom i djelom bl. kardinala Alojzija Stepinca kao žrtve komunističkog progona koji je obilježilo vremenski period od gotovo pola 20. st., kao ideologija koja je bila posve antikršćanska, antivjerska, osobito antikatolička“. Bilo je jako mnogo vjernika, laika, kardinala koji su oduprijeti totalitarizmu koji je propagirao viziju svijeta i čovjeka protiv Boga. „Kardinal Stepinac je dobar primjer pogleda u budućnost vjernosti u svjedočenju nade i poruka Isusa Krista za cijeli svijet“, rekao je kardinal Müller, te izrazio nadu da će sve one laži koje su izrečene o blaženiku i o drugim takvim svjedocima biti nadvladane, a „nitko si ne smije dopustiti da padne pod utjecaj tih laži. Trebamo slijediti put istine, a taj put istine će nas dovesti do pomirenja i između različitih naroda, npr. Hrvata i Srba“. Kardinal Müller u tom kontekstu iznio je primjer Njemačke i Poljske, gdje su upravo poljski i njemački katolički biskupi pronašli put pomirenja i približavanja ta dva naroda. „To može biti primjer i za druge narode u Europi koja je obitelj, dom mnogih naroda gdje smo pozvani poštovati različite narode, različite braću i sestre“.

Kardinal Müller upitan je za njegov komentar protivljenja Srpske pravoslavne Crkve kanonizaciji kardinala Alojzija Stepinca, nakon čega je utemeljena Mješovita komisija. Osobno ne razumijem zašto su neke osobe protiv i nadam se da će ova Komisija pomoći onima koji imaju nešto protiv kanonizacije, te da će to pomoći zajedničkom svjedočanstvu. Papa Franjo, a ranije i papa Benedikt XVI. isticali su da u kontekstu današnjeg progona kršćana je upravo mučenička krv nešto što može ujediniti ljude.

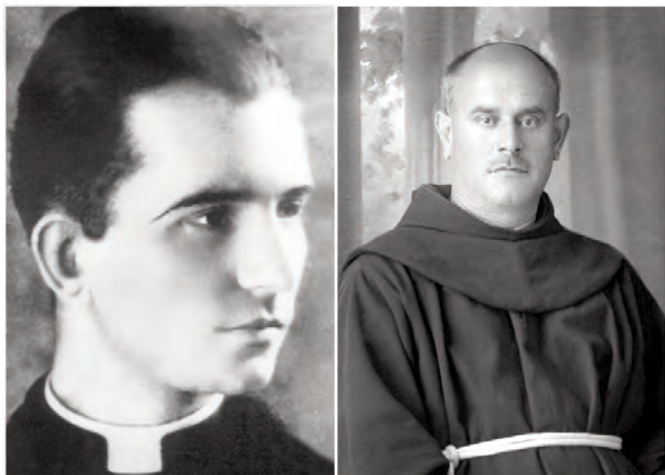
Također je upozorio, kako odgovornost za kanonizaciju ima samo Kongregacija. Ova Komisija nema ovlast donijeti nikakvu odluku glede samog postupka kanonizacije. Odluka je isključivo na Katoličkoj Crkvi i na osobi Svetog

Oca. „Mislim da je Sveti Otac želio pomoći onima koji imaju određeni otklon prema tom pitanju. Ja tumačim ovu Komisiju kao jedan poziv našoj pravoslavnoj braći da se uključe na pozitivan način u proces kanonizacije bl. Alojzija Stepinca, da dopuste da na njih utječe jedino istina, a ne da dopuste da budu pod utjecajem komunističke propagande koja je uvijek širila neprijateljstvo, a kršćanstvo je vjera pomirenja. Kardinal Stepinac mora postati simbol zajedništva i približavanja“. /IKA/

Blaženima proglašeni albanski mučenici među kojima su i dva Hrvata

U subotu 5. studenoga kardinal Angelo Amato, prefekt Kongregacije za proglašenje svetih, u skadarskoj katedrali Sv. Stjepana prvomučenika predsjedavao je slavljem proglašenja blaženima 38 mučenika koji su ubijeni iz mržnje prema vjeri (in odium fidei) u razdoblju od 1946. do 1974. godine, za vrijeme komunističkog režima Envera Hodže.

Na svečanoj misi proglašenja blaženim sudjelovalo je i više od osam stotina hodočasnika iz Dubrovačke i Požeške biskupije te Zagrebačke nadbiskupije, uglavnom porijeklom iz Janjeva i Letnice.

Kardinal Amato u homiliji istaknuo je misao pape Franje da mučiteljima treba oprostiti, ali i da trebamo čuvati spomen na naše mučenike. Ne smijemo ih prepustiti zaboravu, nego im se uvijek možemo – i trebamo – obraćati u svojim molitvama, poručio je kardinal Amato. Dodajmo ovome da je umjetnik Dragutin Glasnović, pranećak fra Serafina Glasnovića – Kodića, izradio tri relikvijara u kojima će moći novoga blaženika biti pohranjene u župama sv. Nikole u Janjevu i Kistanju te u crkvi Bezgrešnog začeca BDM u zagrebačkoj Dubravi, izvijestio je HKR.

Ova beatifikacija 38 mučenika predstavlja važan korak u duhovnoj obnovi Albanije koja je dugo vremena bila gotovo potpuno izolirana i gdje su vjera i vjernici bili izloženi najtežim progonima. Nakon završetka II. svjetskog rata, vlast u Albaniji preuzeo je komunistički režim pod vodstvom Envera Hodže koji je 1967. proglasio „prvu ateističku državu na svijetu“. Tadašnji primas Albanije mons. Vincenzo Prennushi odbio je Hodžin zahtjev da osnuje samostojnu Albansku Crkvu nezavisnu od Rima zbog čega je završio u zatvoru gdje je 1949. i preminuo od posljedica mu-

čenja. Slična sudbina zadesila je i njegovih 37 sumučenika, slugu Božjih među kojima su bila i dvojica Hrvata, fra Serafin Glasnović Kodić rodom iz Janjeva i don Anton Muzić, rodom iz Vrnavokola župa Letnica. Za vrijeme režima Envera Hodže ukupno je u zatvoru umrlo ili su pogubljeni sedmorica biskupa, 111 svećenika, 10 redovnika i 8 redovnica, a razoreno je 1820 katoličkih, pravoslavnih i muslimanskih bogomolja. One koje nisu srušene prenamijenjene su za druge svrhe. Tijekom svog posjeta Albaniji u rujnu 2014. papa Franjo je odao počast katolicima koji su opstali, vidno dirnut svjedočenjem jedne redovnice i osamdesetogodišnjeg svećenika koji su preživjeli desetljeća progona. „Kako su to uspjeli izdržati“, zapitao se Papa. Svećenik koji je pred Papom iznio svoje svjedočanstvo, o. Ernest Simoni, proveo je mnogo godina u zatvoru i više puta osuđivan je na smrt. Danas ima 88 godina i imenovan je kardinalom. /IKA/

Novac bi trebao služiti, a ne gospodariti

Budite pozorni na tri izazova: kvalitetno korištenje novca, poštenje i solidarnost, poručio je 17. studenoga papa Franjo sudionicima konferencije „Poslovni vođe kao djelatnici ekonomske i socijalne uključenosti“, koju su organizirali Papinsko vijeće Pravda i mir i Međunarodna kršćanska unija poslovnih ljudi (UNIAPAC).

Sveti Otac upozorio je kako bi novac trebao služiti, a ne gospodariti. Novac nema neutralnu vrijednost, već dobiva vrijednost s obzirom na cilj i okolnosti za koje se koristi. Kad netko potvrdi neutralnost novca, potpada pod njegovu moć. Poduzeća ne bi smjela postojati kako bi stvarala profit, već da služe, smatra Papa. Ujedno je osudio „mutnu logiku“ tržišta, u kojem su krediti dostupniji i povoljniji onima koji posjeduju sredstva, a onima koji nemaju dovoljno sredstava teže su dostupni i to do te mjere da su najsiromašniji često prepušteni zajmodavcima bez skrupula. To se događa i na međunarodnoj razini, upozorio je.

Papa se potom osvrnuo na drugi izazov za poslovne ljude: poštenje. Kazao je da je korupcija najgora društvena kuga. Za njega je ona idol i zakon džungle lišen svakog socijalnog razloga. Sveti Otac rekao je da svaki pokušaj korupcije, aktivni ili pasivni, predstavlja početak štovanja boga novca te je poručio kako su upravo brojni prvi kršćani u rimsko doba bili mučeni jer su odbili štovati idole.

Treći izazov je prema papi Franji solidarnost. Kazao je da bi pravedni odnos između menadžera i radnika trebale zahtijevati i poštovati sve strane. No, u isto vrijeme poduzeće je poslovna zajednica, u kojoj svi zaslužuju poštovanje i bratsko uvažavanje od svojih nadređenih, kolega i podređenih. Riječ je o poštovanju koje bi se trebalo proširiti i na mjesnu zajednicu. Sveti Otac se pritom dotaknuo i teme useljenika i izbjeglica, podsjećajući prisutne poslovne ljude kako su brojni njihovi preci i sami bili useljenici, koji su izgradili svoja poduzeća i tvrtke. Pozvao ih je da surađuju u stvaranju radnih mjesta koja će omogućiti dostojan i stabilan posao, kako u mjestima odakle useljenici dolaze, tako i u ona u koja se useljavaju. Imigracija treba i dalje biti važan faktor razvoja, kazao je Papa te im je na kraju istaknuo primjer nadcarinika Zakeja kako bi svoje poslovne aktivnosti uvijek stavljali u službu općega dobra. /IKA/

Sisavci u našim šumama

Piše: Marko Tucačkov

Psalam 42. pravi je ekološki psalam. Služi se jednim od najčešćih svetopisamskih motiva kako bi pokazao veličinu Boga Stvoritelja, s jedne, i upućenost njegovih stvorenja na Njega, s druge strane. Ekološki je zato jer za to ukazivanje koristi jednu od najvećih potreba životinja – vodu, bez koje u svojem staništu životinje ne mogu preživjeti. *Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja čezne, Bože, za tobom* (Ps 42,2). Slika iz bezvodnih krajeva Palestine, kroz koje tumara žedna košuta, vrlo je upečatljiv prizor koji oslikava stanje onih čija je *duša žedna Boga* (Ps 42, 3), koji ga neprestance traže, nemirno i očajno, ali ustrajno, svjesni da će, kao nekoliko gutljaja hladne izvorske vode tijelu košute, Božja prisutnost i njima podariti utočište. Svi hrvatski prevoditelji Knjige psalama odlučili su se ovom traženju dati posebnu notu, iskoristivši lik ženke jelena (*Cervus elaphus*), najkrupnijega i najelegantnijega sisavca naših šuma, i istovremeno jedne od najvećih životinja koje žive u našim krajevima. U Vojvodini on je tipična šumska životinja, koja uz to živi i u ograđenim šumama. Razlog tome su velike količine hrane i vode koje su joj potrebne, radi čega krda jelena, ako imaju prilike, lutaju na velikim prostranstvima. Najgušća populacija jelena u Srbiji, ali i cijeloj regiji, živi u Apatinskom i Monoštorskom ritu (oko 1.200 jedinki), a osim u tom prostoru, jelen obitava i u Bukinskom ritu, Bosutskim šumama, Deliblatskoj pješčari, gornjem toku Tamiša i, od nedavna, na Fruškoj gori. Susreti

s njime nisu rijetki i izvan šuma. Osim divljenja gracioznosti ove tako popularne životinje, kod nas dobro poznate napose ljubiteljima piva, potrebno je čuvati naše jelene i čuvati se jelena, napose onih koji su navikli prelaziti preko prometnih asfaltnih putova. Važno je reći da su održavanju populacije jelena u šumama ključno pridonijeli lovci, i da bez njihove brige o ovoj životinji, njezine populacije vjerojatno ne bi bile ovoliko snažne.

S druge strane, noćni svijet šumske faune sisavaca kod nas krasi divlja mačka (*Felis sylvestris*), rođakinja svih naših mačjih ljubimaca, no veća, snažnija i snalažljivija. Divlja mačka se iznimno dobro krije u krošnjama naših starih šuma i ne napušta ih gotovo nikada. Spretno lovi, naročito sitne sisavce i ptice. Najveća pri-

jetnja za opstanak divlje mačke je njezino križanje s domaćim mačkama. Iako divlje mačke uglavnom nemaju potrebe izlaziti izvan šuma, domaće mačke se često vrzmaju baš po šumama, kilometrima daleko od naseља, i to baš u potrazi za partnerima za parenje. Križanci sve manje imaju osobine pravih divljih mački, iako ostaju živjeti divljim načinom života u prirodnim staništima. Ukoliko, pak, imate šanse i sreće da vidite divlju mačku, prepoznat ćete je napose po debelom repu koji se ne sužava pri vrhu, a koji na samom vrhu ima vrlo tamni završni dio.

Ostali šumski sisavci su manji po veličini, ali ne manje značajni u šumskim ekosustavima našega pod-

neblja. Također su vrlo dobro poznati ljudima i gotovo uvijek u ljudskoj kulturi imaju snažnu simboličku vrijednost. Kuna zlatica (*Martes martes*) svakako spada među njih. Ova životinja spada u grupu šumskih zvijeri koje je najteže primijetiti. Izniman je penjač, plivač, i izbjegavač ljudi i njihove infrastrukture, za razliku od svoje najbliže rođakinje kune bjelice (*Martes foina*), koja se ne žali na život u naseljima. Zbog relativne tajnovitosti ove noćne životinje, iznenađujuća je, donekle, bogata povijest

odnosa kune i čovjeka u našim krajevima. Tako je naziv *kuna* za hrvatsku valutu odabran zbog značajne uloge kuninog krzna u monetarnoj i fiskalnoj povijesti. Krzno kune bilo je sredstvo naturalnog plaćanja, zatim kuna postaje obračunska novčana jedinica i, napokon, novac u modernom smislu.

Svi naši krupni šumski sisavci ovisе o kvaliteti svojega staništa. U idealnim uvjetima, to su mirne šume mješovite starosti, s obiljem hrane, vode i mjesta za odmor. Veliki broj njih su i lovna divljač. To su determinante koje će odrediti njihovu budućnost na našim prostorima. Od kada u Panonskoj nizini više nema lutajućih krda krupnih divljih kopitara, i od kada je vuk postao vrlo rijedak, naše najveće životinje, i među predatorima i među biljojedima, ostale su tipično ili pretežito šumski sisavci: jelen, divlja svinja, šakal, divlja mačka, jazavac i lisica.

27. 11. 2016.

1. nedjelja došašća

Iz 2,1-5; Ps 122,1-2.4-9;
Rim 13,11-14a; Mt 24,37-44

Svijet u kojem živimo je sam užurban, ostvaruje velike projekte, ispunja želje i snove. Svatko od nas na svoj je način dio tog i takvog svijeta: trčimo, stremimo, stvaramo. I u toj strci živimo svoj život poput odlaska u supermarket, te kao da svoju kupnju nikako ne želimo okončati, jer na kraju treba otići do kase. Da, na kraju nas čeka kasa. Je li to pesimizam? Ne, to je jednostavno zdravi realizam: nema ničeg mudrijeg od življenja u stvarnosti. Isus nas poziva da živimo u stvarnosti, ne želi da se zavaravamo. Jesmo li spremni nazvati pravim imenom ono što nam se događa? Imamo li hrabrosti spoznati stvarnost koja od nas traži da su nam noge na zemlji? Ustvari, je li to nama ljudima uopće moguće bez nečije pomoći? Da, bilo je potrebno da sam Bog čovjeka vrati na ono bitno, na život. Evanđelje govori o tomu i koristi riječ: bdjeti. To znači na svoj život gledati bez navezanosti i odabrati ono što je vrijedno i važno, ono što ostaje. Ono što ostaje ima svoju cijenu, ali upravo zato daruje pravu radost. Radost je moći reći: spreman sam za Tvoj dolazak, Gospodine, dobrodošao! Evo nam vremena da se preispitamo i svoj život tako usmjerimo da u njemu uvijek ima mjesta za Gospodina koji dolazi.

11. 12. 2016.

3. nedjelja došašća

Iz 35,1-6a.10; Ps 146,6c-10;
Jak 5,7-10; Mt 11,2-11

Svi proroci, sve do Ivana Krstitelja, kroz dugi niz stoljeća govorili su o Bogu, o njegovom savezu s izabranim narodom, o njegovoj ljubavi i privrženosti prema njegovu narodu. Predivna je povijest toga odnosa, koja Krstitelevim navještajem poprima do sad neviđeni naboj smisla i ubrzanje. Isusov dolazak i njegova prisutnost među nama poput vrtloga nas povlači u jednu drugu dimenziju. U toj dimenziji „veličina“ i „malenost“ poprimaju skroz drugačije značenje u odnosu na prošlost. Iako je Ivan Krstitelj velik, čak što više *najveći između rođenima od žene*, ali čak je i najmanji u Kraljevstvu veći od njega. Možda se ponekad osjetimo najmanji u življenju evanđelja, u odnosu prema Bogu, u življenju ljubavi koji nam je Isus donio. Ipak, samo zbog činjenice što živimo u novom vremenu koje je uspostavio Isus, u vremenu kraljevstva Božjega među ljudima, samo to nam daje neizmjernu veličinu, koju čak ni Krstitelj nije imao. Kako je to uzvišeno dostojanstvo! Zbog toga, pođimo od onoga što zaista jesmo pred očima Božjim pa ćemo doista moći ostvariti svoj život s njim.

4. 12. 2016.

2. nedjelja došašća

Iz 11,1-10;
Ps 72,1-2.7-8.12-13.17;
Rim 15,4-9; Mt 3,1-12

Izgled je za ljude uvijek bio važan, no Ivan Krstitelj ne brine o tomu. Obučen u devinu dlaku a bokovi su mu opasani kožnatim pojansom. Takva figura nije se uklapala u klišeje tadašnjeg vremena, a i danas ne bi bolje prošla. Ipak, iako je toliko odudarao od uobičajenog i prihvatljivog, Krstiteljeva poruka dopire čak i do nas i donosi nam nešto vrlo aktualno i životno. U biti, on viče i poziva na jednu jedinu stvar: budimo autentični! A tko ne želi biti autentičan? U konačnici, svi to želimo. No, samo priznajući ono što jesmo i kakvi jesmo možemo susresti „Istinu koja dolazi“ k nama po Kristovu rođenju. Isus od nas ne traži savršenstvo kako ga mi zamišljamo. On želi zapodjenuti dijalog s nama. Isus je prijatelj koji voli biti i boraviti s nama, a među prijateljima maske nisu potrebne. One padaju na svjetlu povjerenja i ljubavi. Krstiteljev poziv na obraćenje znači povjerovati tom povjerenju, ukloniti sve maske i dopustiti Isusu da nam on izrekne našu istinu. To je sloboda koju daruje Isus svojim dolaskom u naše živote.

18. 12. 2016.

4. nedjelja došašća

Iz 7,10-14; Ps 24,1-6;
Rim 1,1-7; Mt 1,18-24

Pred nama je vrtoglava evanđeoska scena kada Josipu biva obznanjena njegova uloga u velikom Božjem djelu spasenja. Razum ovdje dotiče svoje granice i nužno ustupa prvenstvo vjeri. Sve ovo djeluje previše jednostavno, uzvišeno i čisto. Apsurdno je za našu ljudsku logiku ovo što donosi današnji evanđeoski ulomak: žena začinje dijete mimo naravnog puta sudjelovanja muškarca. Ne radi se ovdje ni o kakvoj tehnici genetskog inženjeringa. Sam Bog ulazi u našu ljudsku povijest, u našu stvarnost, i to čini na način kako je sam odabrao a ne prema naših očekivanjima i shemama. On dolazi biti Emanuel, s nama Bog. Zbog rastresenosti i brige oko sporednoga možemo iz vida izgubiti bit, pravo čudo: Bog, svemoguć i nedostižni, odabire boraviti i živjeti s nama na zemlji. Vrijeme je to u kojem povijest čovječanstva kao da je sva obuhvaćena, te iznova polazi ali sad u suprotnom pravcu. Isus dolazi da nas vrati našem Ocu nebeskom. Sada mir više nije nedostižna želja, čežnja, on dobiva svoje ime. Dovoljno prihvatiti Boga u svoj život da bismo se osjećali braćom i sestrama, i to ne više raspršenom i usamljenom, nego članovima jedne velike pomirene obitelji u čijem središtu prebiva Bog, Emanuel.

6. studenog

Blaženi Luka od svetoga Josipa

(* 14. prosinca 1872. + 20. srpnja 1936.)

- Rano ostao bez roditelja ● u mladosti tesar ● stariji brat mu je bio karmelićanin ●
- i sam stupio u karmelićanski red ● profesor filozofije ● propovjednik ● pisac ● župnik ● mučenik ●
- zaštitnik tesara, profesora, župnika i progonjenih zbog vjere ●

Mučenici Španjolskog građanskog rata

Španjolski građanski rat razarao je Španjolsku od 1936. do 1939. godine. Tisuće ljudi je palo u borbama, a mnogi su pretrpjeli mučeništvo. Dopuštenjem pape Franje 13. listopada 2013. u Tarragoni proglašena su blaženima 522 mučenika Španjolskog građanskog rata. To je bilo najveće slavlje proglašenja blaženim u povijesti Katoličke crkve. Zajednički spomen-dan tih mučenika se slavi 6. studenoga. Prije njih su blaženima proglašeni 969 svećenika, redovnika i laika koji su stradali u za vrijeme građanskog rata. Među svim tim mučenicima nalazi se veliki broj karmelićana i karmelićanki.

Blaženi Luka od svetoga Josipa je rođen u španjolskom mjestu Suu 14. prosinca 1872. godine. Krsno mu je ime Josip Tristany Pujol. Kao dijete ostao je bez oba roditelja. Poslije osnovne škole se školovao za tesara. Njegov stariji brat je bio karmelićanin a zvao se Ljudevit od Presvetih Srdaca. I blaženi Luka je poželio stupiti u karmelski red. Ušavši u samostan bosonogih karmelićana, 1894. godine je položio svećane zavjete. Zavjete je položio u ruke svoga brata o. Ljudevita od Presvetih Srdaca. Luka je za svećenika zaređen 1899. godine. U svome se redu primio profesorske službe, te je predavao filozofiju. Puno je propovijedao, ali je i pisao. Blaženi Luka je bio i pastoralac. Poglavari su ga 1902. godine poslali u Meksiko. Tamo je djelovao na župi. Kad je započeo progon katolika u Meksiku, 1912. je započeo svoje djelovanje u Sjedinjenim Američkim Aržavama. U biskupiju Tuscon je upravljao župom u novoj crkvi svete Obitelji. Nakon profesorske i župničke dužnosti 1924. godine se vratio u Barcelonu. Tu je izabran za provincijala katalonske karmelićanske provincije. O njegovoj veličini i darovitosti govori i činjenica da je 1925. godine postao generalni definator svoga reda u Rimu. Tu veliku dužnost je obavljao sve do 1933. godine, kada se opet vratio u Barcelonu na službu priora (kućni poglavar kod

karmelićana). Subrača su ga nakon godinu dana izabrali na službu provincijala. Tu je službu preuzeo 1936. godine. U to je vrijeme rat uvelike bjesnio. U svome su samostanu karmelićani nje govali ranjenike. Rat je pogodio i samostan. Zato su se redovnici pripravili za smrt. Ispovjedili su se i pričestili. Na dan svetoga Ilije, 20. srpnja 1936. godine otac Luka od svetoga Josipa ubijen je na ulici blizu samostana. Mučenička smrt je pogodila i 13 redovnika, koji su ubijeni od 20. srpnja 1936. do 6. siječnja 1937. godine. Najviše ih je ubijeno u Barceloni, ali i u nekim drugim mjestima, gdje su se rastjerani iz svog samostana skrivali. Jedan je bio redovnički brat (nije bio svećenik). Za svećeništvo se spremao brat Marcel od svete Ane. On je studirao na Karmelu u Svetoj zemlji. Kada se vratio u svoju domovinu, dočekala ga je smrt. Otac Gabriel od Navještenja je u rimskom zavodu karmelićana Terezianumu bio profesor patologije. Došao je iz Rima na godišnji odmor. Otac Eduardo od Djeteta Isusa je obnašao službu priora u Tarragoni. Došao je propovijedati karmelićankama u Tianu. I njega je zadesila mučenička smrt. Svi su oni i još mnogi drugi proglašeni blaženima 28. listopada 2007. u Rimu. U popis blaženih je toga dana upisano 498 španjolskih mučenika dvadesetoga stoljeća.

Jedna skupina od 522 mučenika proglašena je blaženima 13. listopada 2013. godine u Tarragoni. Među tim mučenicima su bili bosonogi karmelićani o. Ivan od Isusa (Vilaregut Farré), brat Bartlomej od Muke (Olivé Vivó), otac Silverio od svetoga Alojzija Gonzage (Perucho Fontarro), otac Franjo od Uznesenja (Segalr Solé). Svi su oni podnijeli mučeništvo u Léridu u srpnju i kolovozu 1936.

Dana 6. studenoga se spominjemo još sedmorice karmelićana koji su ubijeni nakon kratkog robijanja 11. studenoga 1936. godine. Trojica su bili svećenici: blaženi Vinko, Elipio i Petar, te redovnička braća Anđeo, Karlo, Josip i Damjan. Mučeni su i ubijeni u Tarragoni. Kada je njihov samostan 21. srp-

nja 1936. godine raspušten, počeli su se skrivati po obiteljima. Otac Petar, otac Elipio i brat Damjan su uhićeni 6. kolovoza. Bili su zatočeni u zatvorskom brodu do 11. studenoga kada su odvedeni na strijeljanje u Torredembarru. Njihova su tijela bačena u zajedničku grobnicu. Godine 1940. tijela su mučenika ekshumirana i pokopana ispod oltara svetoga Ilije u obnovljenoj karmelićanskoj crkvi u Tarragoni. Otac Vinko i brat Anđeo su ubijeni 31. srpnja 1936. godine ispod željezničkog mosta u blizini luke u Tarragoni. I njihova su tijela tri dana nakon smrti bačena u zajedničku grobnicu. I ova sedmorica karmelićana su proglašena blaženima u Tarragoni 13. listopada 2013. godine. Na čast oltara u toj su svečanosti uzdignuta 522 španjolska mučenika. Ono što je davno rečeno, da je, naime, krv mučenika sjeme kršćana, ispunja velikom nadom naše dane. Toliko je ljudi mučeno i ubijeno samo u Španjolskom građanskom ratu. Svi su oni jamstvo za mirnije dane u današnjoj Europi, koja kao da gubi orijentaciju, pokušavajući pronaći miran i ljepši put u budućnost. Ratovi i nepravda i dalje traju. Vjerujemo da će tako brojni mučenici 20. stoljeća isprositi Europi i cijelom svijetu mirniju sadašnjost i sigurnu budućnost.

Milosrdnost Boga (10)

Piše: o. Mato Miloš, OCD, vicepostulator

Nije li trebalo da Krist sve to pretrpi te uđe u svoju slavu? (Lk 24,26). Patit slavno, uskrsnut je tribalo Isusu. Dakle, slavni put: patnja.¹

Naše spasenje i otkupljenje ne bi bilo potpuno da Isus nakon smrti i ukopa nije treći dan uskrsnuo, uzašao na nebo i poslao Duha Svetoga da on vodi Crkvu. Duhovne vježbe o. Gerarda 1928. završavaju motrenjem otajstva Kristova Uskrsnuća, Uzašašća na nebo i slanja Duha Svetoga na Crkvu. Nebeski Otac je nadario svoga ljubljenog Sinka. Na prvi pogled, ne možemo shvatiti postupanje nebeskog Oca prema Isusu. Naziva ga ljubljenim Sinkom, pa mu ipak takvu patnju šalje. Isus je i čovik bio i moralo se s njim štogod čovičjega dogoditi, ako hoćeš štogod zaslužiti moraš patiti. Kod Njega je svako disanje zaslužilo drago kamenje za slavno uskrsnuće.² Motreći slavu uskrsloga Isusa, o. Gerard se obraća Blaženoj Djevici Mariji: *Kaži i ti štogod Blažena Divice, kako je izgledalo uskrslog Isusa lice! Dico moja, ne zaboravite, ja sam prva vidila Isusa uskrslog lice. Sve lipote neba i zemlje postale su od praha manje jer sam vidila ono što je najsjanije.³*

U svjetlu uskrsne radosti, o. Gerard razmatra evanđeoski tekst: *Radujte se i kličite, velika je plaća vaša na nebesima! (Mt 5,12). Uskrsnuće je divno, neopisivo... Pravu je slavu Isus počeo uživati kada je na nebo otišao. A i nama se triba radovati, jer onda će biti obilna naša radost kad odemo u nebo. Uskrsnuće je kao istrunuto, isključano zrnje, kao čas kada nadničar dobije nadnicu. Pravo je uživanje na nebu. U nebu se uživa ono što smo na zemlji zaslužili. O kakvi će biti slatki zalogaji, koje smo postać na stolu ostavili. Kako će biti sladak crni kruh i siromašno jilo s kojim nam je srce zadovoljno bilo... Sve će borbe biti medene čorbe. U ovima će plivat slatki batak, ali samo onom tko je u napasti bio jak... Sad stanimo na vrata neba. Pa čekajmo strpljivo, pažljivo da nam se otvore ova vrata. Ta nije teško čekati na vratu, gdi znamo da se trud isplati... Sebe zatajenje, neba otvorenje. Tko sebe zataja, taj moli, posti, taj za životvornim životom Isusa gosti. Ovu će nam gozbu Isus vraćat kad nas u nebo stane primat. Zato molimo s Malom Terezijom, da*

nam sve zemaljsko bude gorko. Ova gorčina najveću slast ima. Ima za onog koji viruje što je Bog! Ova živa vira najveću slast ima... Kad ništa lipo ne vidim još i onda ću pazit da lipo nebo ne zaboravim. Ti si nam tamo obećao stan, pa makar budem sad od svakog priziran. Moja je svrha nebo, tamo samo želim bit debo (od dobrih dila i poniznosti). Tko želi od tebe nemoguće, taj ti pruža jilo slatko, vruće. Tako moraš svoju dušu gojit i za nebo debeo bit. Lako je učinit što je ugodno, al ništa tako nije za nebo zgodno. Ta pokvarena narav ne vuče u nebo, nego gadnom sebičnošću okuži zemlju.⁴

Na Pedeseticu Isus je poslao od Oca obećanog Duha Svetoga da nas upućuje u sve istine naše vjere. Bez Duha Svetoga nema u nama Božjega života. *Gideon je dao goruće lampe vojnicima da soladaju Midijance. Duh Sveti je dao goruću ljubav apostolima.⁵ Neka dođu najstrašnije suše, a Ti nas nemoj ostaviti Sveti Duše. Nećeš nas ostaviti, ako ćemo za Tobom letiti. Ne možemo virovati, ako nam nećeš milost dati. Ne možemo duhovnu zgradu zidat (dobro, spasonosno činit), ako nećemo temelj postavljati (temelj je vira). Ne mogu biti spašen, ako nisam po Duhu potpaučen. Naš spas samo od Tebe zavisi svaki čas. Ipak, moramo se trsit Tvoje milosti primati, jer ovo od nas zavisi.⁶ Prazno je sve znanje, ako fali Duha Svetoga grijanje.⁷ Za Tobom letim, kad nadahnuće (Tvoj savit) slidim. Naša je duša bez Duha Svetoga slab otac koji gladuje zbog krize; bolesnik koji dugo boluje, ali lika ne nalazi; bolesnik, siromah bez lika i dvorbe; dite odbačeno na ulicu koje će poginuti ako mu se nitko neće smilovati, biće koje nikad neće imati sriće.⁸ Isus je rekao da će se čovjeku svi grijesi oprostiti, samo grijeh protiv Duha Svetoga neće mu se oprostiti. Ne zatvarajmo svoje srce nadahnuću Duha Svetoga, poručuje nam o. Gerard.*

¹ Milosrdnost Boga, 004861.

² Isto, 004861-004862.

³ Isto, 004862.

⁴ Isto, 004862.

⁵ Theologia pastoralis, 003447

⁶ Isto, 003447-003448.

⁷ Isto, 003448.

⁸ Isto, 003449.

VEČERAS ĆU UPALITI SVIJEĆU

**Večeras ću upaliti svijeću
ne odgovara mi tama
teško mi je kad sam sama.
Ne, ne bojim se ja ni tame ni mraka
otkad me je Tvoja ljubav, Bože, dotakla.**

**Večeras ću upaliti svijeću
šaptat ću molitvu Tebi
dok svijeća treperi.**

**Ti ćeš mi tada doći
putem mjesečevog sjaja
duša mi raspjevana
u srcu slika
vječnog raja.**

Verica Bilbija

Vlč. Siniša Tumbas Loketić novi glavni urednik *Zvonika*

Na svečanoj sjednici Uredničkog vijeća *Zvonika*, u nedjelju, 6. studenog, u prostorijama Subotičke biskupije glavni urednik vlč. Dragan Muharem predao je ovu dužnost svom mlađem kolegi – vlč. Siniši Tumbasu Loketiću.

Svečanu je sjednicu otvorio dosadašnji glavni urednik vlč. Muharem koji je tom prigodom rekao:

– *Katolički mjesečnik Zvonik vidim kao jednu živu stvarnost koja ne smije postati statična već uvijek iznova podmlađivana i osvježavana. Mlađega kolegu, vlč. Sinišu, vidim kao potrebno osvježenje našem listu, jer svaki novi urednik uvijek donese nešto novoga, drugačijega, ali uvijek u dosljednoj vjernosti onome primarnome cilju – medijskim putem prenijeti Radosnu vijest čitateljima te ih informirati o događanjima u Crkvi i našoj zajednici.*

U osvrtnu na ovih pet proteklih godina, koliko sam uređivao list, istaknuo bih dvije značajne obljetnice – 20 godina postojanja Zvonika te izlazak 250. broja. Prigode su to koje ukazuju na neprekidni kontinuitet unatoč mnogobrojnim poteškoćama s kojima se susreću tiskani mediji, napose u manjinskim zajednicama. Osim toga, započeli smo s publiciranjem tekstova pojedinih autora, knjiški ih uobličavajući. Radovala me je i živa suradnja s tjednikom „Hrvatska riječ“ i internetskim portalom „subotica.info“, jer na neki način imamo dosta dodirnih točaka u usmjerenosti prema našem narodu ovdje u Vojvodini i šire.

Na koncu, drago mi je to što su svi dosadašnji urednici ostali živo aktivni u kreiranju lista, pa tako se i ja dajem na raspolaganje novom uredniku kao suradnik, nastojeći i dalje sudjelovati u misiji koja traje već 23 godine. Na zadnjem susretu zahvalio sam članovima uredniš-

tva te svim suradnicima, dopisnicima, podupirateljima i naravno čitateljima. Svakako da sam imao svojih nedostataka i nesavršenosti, znam da je trebalo i moglo biti bolje, ali Bogu sam ponizno zahvalan što mi je bila udijeljeno povjerenje naših svećenika i vjernika da služim našem Zvoniku.

Tijekom dvadeset i tri (kalendar-ske) godine svojega izlaženja *Zvonik* je mijenjao i urednike, a kako zbog obveza na sjednici nije bio bio prvi urednik, najdužega uredničkog staža, **mons. dr. Andrija Anišić**, njegov je nasljednik, **mr. Mirko Štefković** čestitao vlč. Muharemu i svima koji su radili na ovom važnom poslu. I sam je osjetio koliko je važno pratiti sve što se događa u životu Crkve ali i poučavati, raditi na duhovnoj formaciji.

Kako *Zvonik* od nedavno izlazi u nakladi Katoličkog društva „Ivan Antunović“, u ime društva i predsjednika **mons. Stjepana Beretića**, prisutnima se obratio tajnik vlč. **dr. sc. Ivica Ivanović Radak** podsjetivši da je rkt. župa sv. Roka bila nakladnik *Zvonika* (ISSN

1451-2149) od 1994. godine i do tada je tiskala 225 brojeva. Sukladno odluci, od broja 226., nakladnik je Katoličko društvo (za kulturu, povijest i duhovnost) „Ivan Antunović“. Društvo sada *Zvoniku* daje administrativnu pomoć, ali ostavlja autonomiju Uredništvu u osmišljavanju lista. *Povjerenje i tradicija koje je gradilo uredništvo od početka izlaženja urodilo je preporukom biskupa Ivana, koji je Zvonik predstavio pred svim biskupima Hrvatske biskupske konferencije koja je potom u jesen 2014. godine odobrila financijsku pomoć, što je uvelike pomoglo Zvoniku*, rekao je vlč. Radak.

On je podsjetio i na novost u radu *Zvonika* – osim lista tiskaju se i knjige – prilozi pojedinih autora sakupe se, urede i tiskaju kao zasebna knjiga. *To je od velikog značaja, najprije kao zadovoljština i zahvala suradnicima u sastavljanju lista, a često su to teme vezane za crkveni i kulturni život, ili povijesna pitanja Hrvata u ovim krajevima*, rekao je vlč. Radak te obavijestio kako se nakon knjige vlč. Muharema, *Ispovijest crkvenog pauka*, u pripremi za tisak nalazi knjiga kolumni o. **Ante Stantića**, karmelićanina o Sluzi Božjem o. **Gerardu Tomi Stantiću**, koje su tijekom više od desetljeća objavljivane na stranicama *Zvonika*. On je na kraju zahvalio biskupu Ivanu i HBK na pomoći, a u ime Društva i *Uredništvu koje nosi najveći teret dana.*

Primopredaja uloge „glavnog“ urednika

Na kraju svečanog dijela sjednice vlč. Muharem je prethodni broj *Zvonika*

Siniša Tumbas Loketić, novi urednik *Zvonika* rođen je 1987. godine u Subotici, gdje je nakon osnovne škole pohađao srednju politehničku školu i prvu godinu građevinskog fakulteta. Osjetivši poziv za svećeništvo, 2009. upisuje Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu. Za đakona je zaređen u svojoj župnoj crkvi „Uskrsnuće Isusovo“ u Subotici listopada 2014. godine, a za svećenika u katedralnoj bazilici sv. Terezije Avilske u Subotici travnja 2015. Obavlja dužnost župnog vikara u Novom Sadu do kraja svibnja 2016. od kada preuzima dužnost upravitelja župe Presvetog Trojstva u Selenči. Tijekom godinu i pol dana boravka u Novom Sadu uređuje emisiju za mlade „Na slobodu pozvani“ na valovima Radio Marije. Jedan je od osnivača i urednika katoličke internet stranice www.svjetlo-vjere.com. U *Zvoniku* je surađivao pišući meditacije tijekom jedne godine.

urudio novom uredniku vlč. Siniši Tumbasu Loketiću, čime je simbolično predao i dužnost glavnog urednika ovoga lista, a kojega su izabrali svećenici Hrvati Subotičke biskupije na svojoj sjednici.

Vlč. Siniša je zahvalio svom predšasniku te rekao kako se sjeća svojega djetinjstva i koliko se radovao kada je župnik rekao: „Stigao je novi broj Zvonika!“ *Još dok smo pješice išli svojem domu, ja sam već prelistavao te stranice, gledao i promatrao. Mnogo toga mi nije bilo jasno, mnogo toga što tamo piše možda me nije ni zanimalo, ali, rekao bih, kao da se podrazumijevalo da svaka kuća treba i mora imati Zvonik. Tako je to bilo većinom moga djetinjstva, odrastanja. Slično je bilo i u bogosloviji. A sada vjeruje da Božjom providnošću, danas ja stojim ovdje pred Vama, kao glavni urednik istog tog Zvonika kojega sam kao maleni dječak listao. Za mene je ovo velika odgovornost, obveza, dužnost. Isto tako, za mene je ovo velika šansa, učiniti nešto novo, nešto drugačije, nastaviti jednu, sad već dugu tradiciju. Svaki od glavnih urednika donio je sa sobom dio sebe, i svakako nešto novo u Zvonik! Svakim urednikom, Zvonik je postajao originalniji i bogatiji. Tako vjerujem da ću i ja sa svojim znanjem – i onim što znam, i onim što ću tek znati – u Zvonik utkati nešto drugačije, nešto lijepo, nešto novo, ali zasigurno će to biti ljubav prema našem Zvoniku. Vjerujem da ćemo svi zajedno učiniti Zvonik takvim da ljude obogaćuje u vjeri.* Potom je zahvalio svim suradnicima i svim bivšim glavnim urednicima, braći svećenicima, koji su pored ostalih obveza marljivo vršili i tu službu. O budućnosti lista je rekao kako ima mnogo novih ideja i zanimljivosti koje želi provesti, ali i da će uvijek u skladu s mogućnostima dati

sve od sebe i potruditi se da Zvonik bude sredstvo kojim jačamo svoju vjeru i ljubav prema ovim prostorima na kojima živimo i vjerujemo. *Ovom prilikom želim naglasiti svima da će s izlaskom Zvonika u mjesecu prosincu/decembru, biti imenovano novo uredništvo koje će od 1. siječnja 2017. godine svoje vrijeme, mladalačke snage i znanje, maksimalno uložiti u ovaj naš časopis, te tako s novim elanom nastaviti ono što su mnogi prije nas marljivo radili, rako je na kraju novi glavni urednik Zvonika vlč. Siniša.*

Radni dio sjednice

Na sjednici Uredničkog vijeća bilo je dvadesetak suradnika kojima se u radnom dijelu obratila članica Uredništva prof. **Katarina Čeliković:**

– Nama i vjerujem – Vama – bila je i ostala čast biti dijelom Zvonika! Zvonik je naš list – naše zvono kojim oglašavamo vjernicima novosti, kojima se izgrađujemo, upoznajemo Sveto pismo, Crkvene dokumente, kojima međusobno kao vjernici komuniciramo, kojima ponajprije SLAVIMO BOGA! Koliko smo u tome uspjeli, koliko smo taknuli srca vjernika Subotičke biskupije, ali i drugih biskupija – budući da Zvonik putuje – rekli su nam sami čitatelji u anketi koju smo prije godinu dana proveli. Vjerujem da će Zvonik i dalje osluškivati mišljenje čitatelja, polako se mijenjati, pratiti aktualna događanja kako u Crkvi tako i u društvu – ali uvijek s jednim ciljem – biti u službi nove evangelizacije bez disonantnih tonova, s pozitivnim stavom prema novom ali utemeljeno na Božjoj riječi koja nikada svoga sjaja ne gubi.

Ona je potom podsjetila kako Zvonik nije djelo jedne ili nekoliko osoba, već je to zajednička misija – što često vidimo u konačnom nastajanju Zvonika – i mi koji uređujemo i oni koji šalju svoje tekstove radimo na istoj temi u određenom broju. *To je dokaz da je to djelo milo Bogu pa nas sve skupa složi!*

Usljedio je razgovor sa suradnicima tijekom kojega su se suradnici izjasnili da i dalje žele sudjelovati u radu Uredništva, izrazili zadovoljstvo dosadašnjim sadržajem i izgledom. Ujedno je bilo riječi o tehničkim uvjetima slanja tekstova kako bi se što kvalitetnije mogli pripremiti za tisak.

K. Čeliković

Razgovor s vlč. Draganom Muharemom, dosadašnjim glavnim urednikom *Zvonika*

Proročko poslanje je specifikum katoličkog novinarenja

Razgovarala: *Katarina Čeliković*

Zvonik: Prije godinu dana na stranicama *Zvonika* razgovarali smo s Vama kao glavnim urednikom a povod je bio 250 brojeva *Zvonika*. Sada ste „bivši“ glavni urednik koji, poput predsjednika, ostavlja neki svoj pečat u listu. Po čemu ćete pamtiti svoje petogodišnje „urednikovanje“?

□ Zar je već prošlo pet godina? (*smijeh*). Ne samo ja, i drugi znaju postaviti isto pitanje – zar već toliko? Smatram da je samo to pitanje dobar pokazatelj. Naime, životno iskustvo nam često kazuje da ono što je dobro i lijepo brzo prolazi. Vrijeme se tada mjeri događajima i ljudima, ne toliko teškoćama ili brigama. „Kronos“ veli da sam s vama 65 mjeseci, 1.990 dana, 47.760 sati... U svijet smo odaslali 3.120 stranica teksta i 71.500 primjeraka *Zvonika*, 14 tona papira ispunili sitnim slovima, preko 11 milijuna dinara „potrošili“... To je samo u okviru ovih pet godina. Što bismo tek kad bismo brojali unatrag 23 godine!

Međutim, „kairos“ – to blagoslovljeno vrijeme nadilazi puku *krono*-logiju, hladnu faktičnost, ne broji godine i mjesec, papire i kilograme, već iskustva darovanosti drugima kroz pisanu riječ, ljepotu stvaranja, oblikovanja, suživota sa stvarnošću pretočenu u 52 stranice ovoga lista. *Zvonik* ima srce jer je srcem stvaran i srcima darovan. Zbog toga je rado čitan i voljen.

Zbog svega predočenog protekle godine ću pamtiti poradi služenja jednoj stvarnosti koja i mene i sve nas u uredništvu nadvisuje. Ključna riječ je služnje i radije sam u tome vidio svoju ulogu negoli u „šefovanju“. Ekonomski gledano, nakon čelnog, ili kako se voli reći – rukovodećeg mjesta, odlazim bez stečenog profita (vozim i dalje isti auto, u istoj sam košulji bio kad sam primio i kad sam predao *Zvonik*...). Međutim, duhovni profit je nemjerljiv. Tu sam „profitirao“ i stekao silna bogatstva. Ako *Zvonik* uzima, on još više daje.

Zvonik: Smijemo li znati koji je razlog prepuštanja uloge „glavnog“ u listu i ostajete li kao pomoć svom nasljedniku?

□ *Zvonik* smatram jednom dinamičnom stvarnošću, a u svijetu brzih promjena i prilagođavanja valja izbjegavati statičnost i utabanost. Ako sam malo prije naglasio vrijednost služenja, onda biva razvidnije da nije presudna osoba „glavnog“ – TKO, već način kojim pristupa cjelokupnoj stvari. Zato svaki novi „poslužitelj“ može biti samo blagoslov i osvježenje a pri tome nitko nije osuđen nositi breme iznad svojih mogućnosti.

U šali volim reći da sam sad poput umirovljenoga pape Benedikta koji je i dalje prisutan, i dalje na osobit način služi Crkvi ali istovremeno otvara pros-

tor za drugoga i drugačijega. Tim činom starog Papu nismo izgubili a s novim smo puno dobili.

Nadalje, zbog specifičnih prilika u kojima *Zvonik* nastaje, potrebno je stvarati instituciju. Tada list nije ovisan o ne/karizmatičnosti pojedinaca, već taj isti pojedinac (urednik, članovi uredništva...) služi instituciji. Može opstati i napredovati samo ono što je čvrsto strukturirano i što ne ovisi o liderskoj „bogomdanosti“. Zato smatram da je za ovakvu vrst djelovanja potrebna institucija mandata glavnog urednika. Tada se izbjegavaju dvije krajnosti – već spomenuta „bogomdanost“, jer vremenom lako mogu od sluge postati gospodar (*Zvonik* – to sam ja!), te „burn out“ sindrom, kada služenje postaje nepodnošljivo breme a ne „slatki jaram“.

Kada je stvorena struktura koja nadilazi pojedinca, svaka promjena u ljudstvu može biti napredak i oplemenjenje. Stoga bih radije želio da se *Zvonik* ne vezuje uz ime Siniše, Dragana... već uz prepoznatljivi i kvalitetan sadržaj.

U tom kontekstu naravno da i dalje ostajem „poslužitelj“ i pomoć, kako novom uredniku, tako i *Zvoniku* općenito.

Zvonik: Katolički novinar danas – može li se nositi s izazovima? Smije li govoriti i onda kada to nije zgodno i jeste li se tog načela do sada mogli držati u *Zvoniku*?

□ Dotaknuli ste jedno pitanje koje zahtijeva teološko obrazloženje. Biti katolički, općenito kršćanski medijski djelatnik znači djelovati iz ukorijenjenosti u svome trostrukom krsnome poslanju – svećenika, kralja i proroka. Ovo potonje je posebno važno. Proročko poslanje je specifikum katoličkog novinarenja. Novinar-prorok nije tek puki izvještaj, prenositelj informacija. On promatra svijet i događaje u njemu okom Svevišnjega. Svoje pero ne stiše tek vlastitim drhtavim rukama, već dopušta biti vođen Božjim Duhom. S jedne strane je to lakše jer katolički novinar nije podložan konstelacijama moći nekog političkog, ideološkog i inog nalogodavca, a s druge strane takav pristup nosi sa

sobom breme i posljedice „plivanja protiv struje“. No, kako i starozavjetnim prorocima, tako i onim današnjim, dužnost je govoriti hrabro čak i o onome što para uši prevladavajućem mainstreamu. Tih načela držali smo se u našem listu i u tome vidim našu prednost jer poruke koje odašiljemo nadilaze populističko podilaženje te otvaraju prostor tihom prodoru rose koja daždi s neba i natapa ovu zemlju.

Zvonik: Misija Zvonika je, vjerujem, ista – širenje Radosne vijesti – Evanđelja. Je li Zvonik u svojoj uređivačkoj koncepciji ostao isti ili se mijenjao i koliko tijekom 23 godine (kalendarske) svojega izlaženja i kako vidite budućnost našeg biskupijskog glasila?

□ Zvonik je, naravno, medij – posrednik, sredstvo kako rekoste širenja Radosne vijesti. Ovime smo jasno razlučili ono što je bitno i nepromjenjivo – služenje Evanđelju, od onog što je potrebno promjene – sredstvo, tj. način. U tom smislu Zvonik se mijenjao i dalje će se mijenjati uvijek prateći znakove vremena kako na što bolji i prodorniji način ispuniti primarno poslanje. Isticao sam da misija Zvonika ne može prestati. Nikada neće doći vrijeme u kojem čovjek neće biti potreban Boga i njegove riječi. Samo će se mijenjati načini posredovanja. Danas su tiskovine u krizi. Digitalni svijet uzima svoj danak. Kakva će biti budućnost ovoga glasila to ćemo vidjeti. Ali da ima budućnost, itekako.

Zvonik: Čitatelji – bez njih ni Zvonika ne bi bilo. Ima li ih? Gdje sve naš Zvonik „zvoni“? Ima li krize čitanja i čitatelja i kako se odražava na Zvoniku?

□ Za ovih pet godina koliko sam bio urednik ugasilo se nekoliko svjetski poznatih tiskovina (dnevnik, tjednik, mjesečnih...) koje imaju daleko dulju i bogatiju povijest negoli Zvonik. A naš list i dalje traje, i dalje je potreban, štoviše napreduje iako se ni približno ne možemo usporediti s globalnim medijima koji su prestali djelovati. Presudno u svemu tome su naši čitatelji kojih se broj u ovih 23 godine postojanja lista nije zamjetno smanjivao. Da smo se vodili ekonomskim čimbenicima, dobiti, ne samo da bismo odavno ugasili ovaj list, ne bismo ga niti pokretali. Unatoč svih poteškoća, Zvonik je i dalje dragi gost mnogim našim obiteljima Subotičke biskupije i šire. I ne samo u Europi već i na drugim kontinentima. Naravno, kako sam već istaknuo, moramo i dalje

pratiti bilô naših čitatelja, jasno ne kako bismo pisali ono što se „prodaje“, nego kako bismo im na što dostupniji način prenijeli sadržaj. Kriza će se javiti samo onda ukoliko se iznevjerimo prvotnoj misiji.

Zvonik: Čitatelji su veoma voljeli Vašu rubriku – Riječ urednika – koja je ugledala svjetlo dana u zasebnoj knjizi. Ovo je svojevrstni nakladnički iskorak, možemo li nešto slično i dalje očekivati?

□ Naravno, pa nisam još ni pola životinja „obradio“ u svojim tekstovima (smijeh). Drago mi je da su čitatelji u tim mojim uvodnicima pronašli razlog da se okom zadrže. Vodio sam se željom progovoriti teološki ali na jedan nekonvencionalan način. Pokušati ukazati na to da teologija nije suhoparno naklapanje razumljivo i dostupno samo stručnjacima, nego štoviše, prikladan način promatranja svijeta a dostupan i malom djetetu i bakici iz treće klupe u crkvi. Kršćanin ne može biti kršćanin a da istovremeno nije i teolog (=onaj koji govori o Bogu). Ukoliko su moji tekstovi pomogli čitateljima u tome da stvarnost u sebi i oko sebe promatraju i vjednuju teološki, tada sam uspio u svojoj nakani.

Zvonik: Mediji su moćni. O tome svi govore, a pametni ih i koriste. Mislite li da ih (naša) Crkva dovoljno koristi?

□ Netko je rekao da je Crkva poput slona (evo slona još nisam obradio u svojim tekstovima). Slon je velik, snažan, ima tvrdi i otpornu kožu, dugo pamti... Ali je isto tako i trom, treba mu dosta vremena da se pokrene, a pokatkad je i nezgrapnan u toj svojoj veličini. Mislim da ova simpatična usporedba prilično pogađa stvar kada je u pitanju snalaženje Crkve u medijima. Ne bih govorio općenito, radije bih preispitao situaciju ovdje kod nas. Unatoč tomu što smo možebitno malobrojni, mislim da smo poprilično tromi i uspavani. Naravno da nam ne idu u prilog mnogi vanjski čimbenici, ali čini mi se da nismo iskoristili mnoge potencijale koji se tiču isključivo nas samih u Crkvi. Očekivali bismo od biskupa naše Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda jedan vidljiviji pomak po tom pitanju. Nismo mi toliko slabi i mali koliko možda imamo takve komplekse.

Zvonik: Kraj je uvijek i neki početak. Mi ćemo Vas svakako pamtiti po radosti koju unosite u rad, među ljude, a vjerujemo da ćete se i dalje angažirati u mnogim područjima u Crkvi. Što možete poručiti novim članovima uredništva, svom nasljedniku i čitateljima?

□ Čitajte Zvonik! Pišite za Zvonik! Širite Zvonik! Živite za Zvonik!

Redovnička prisutnost kao odgovor na moderne izazove

Razgovarao: Marko Tukačkov

Fra Marinko Klaić rođen je 20. travnja 1980. u Novom Sadu. Treći je od četvorice sinova. Rastao je u Petrovaradinu, a veći dio djetinjstva proveo je u Begeču, kod Bačke Palanke, u selu s dvjema katoličkim obiteljima, koje pripada futoškoj župi Srca Isusova. To obitelj Klaić nije omelo u rastu u katoličkim vrijednostima, premda fra Marinko pamti i trenutke kada se o vjeronauku koji je pohađao te o životu u župnoj zajednici nije smjelo javno govoriti. Za rast u vjeri zahvalan je bakama i djedu. Budući da je po majci napola Bunjevac, hrvatska zajednica sa sjevera Bačke je svojom snažnom tradicijom i kulturom dala dodatnu potporu njegovu vjerničkom identitetu. Pred završetak srednje škole je počeo intenzivnije razmišljati o vjeri, pa je pohađao vjeronauk za mlade i biblijska predavanja pok. fra Tadeja Vojnovića u Novom Sadu. Prije ulaska u franjevački red, bio je kao laik u pokretu Zajednica Krvi Kristove, a onda i kandidat u družbi Misionara Krvi Kristove u Poljskoj. Nakon redovničke formacije, svečane zavjete u Redu manje braće položio je u Vukovaru 26. rujna 2009.

Zv.: Kako se razvijalo Vaše zvanje i kojim putem ste došli do Franjevačkog reda? Tko Vam je na tom putu pomogao, posebice u Bačkoj?

□ **Fra Marinko Klaić:** Od svoje osme godine ministriram, i može se reći da sam zvanje osjetio na klasični način. Vremenom je to u meni sazrijevalo. No, i na tim običnim putovima ima pomalo posebnog i onoga što ostaje u sjećanju zauvijek. Jako dobar svećenik i moj tadašnji župnik, pokojni vlč. Franjo Davčik, znao je prepoznati i pročitati što se krije u srcima njegovih župljana, pa tako i u mom. Jednom mi je prilikom, kada smo ostali nasamo, dao do znanja da u meni prepoznaje poziv, te da mu se slobodno javim ako budem o tome razmišljao. Taj dan sam prestao ići u crkvu, imao sam tada šesnaest godina. Nakon tri mjeseca sam ostao šokiran viješću da našeg župnika nema više među živima. Bio je čovjek velikoga srca i u teškim ratnim vremenima pastir kakvog naša Biskupija ne smije zaboraviti. Ti su događaji utjecali na mene i aktivirali me u našoj župnoj zajednici. Srednju sam školu, iskreno, upisao tek da ne gubim vrijeme, ali sam osjećao da to nije moje mjesto. Jednom prilikom sam s grupom

mladih iz Srijemske biskupije sudjelovao na susretu mladih u Zemunu, i taj mi je susret bio odskočna daska. Prvi put sam ušao u jedan franjevački samostan, najmanji u našoj franjevačkoj regiji. Mali, mračan, vlažan i prepun vukovarskih starih knjiga i fra Marko Kurold, još jedan poseban svećenik i franjevac... Nisam znao odgovoriti sebi što je to franjevaštvo, što li samostan ili život u zajednici, ali sam znao da je to to! Nije bilo interneta, pa sam tražio po enciklopedijama i knjižnici vlč. Franje u futoškoj župi i tako tri godine da nitko ništa nije slutio niti znao. Tako je započeo moj put traženja. Tražio sam se od svoje 16. godine i započeo franjevačku formaciju s 23. Ali, čovjek se traži cijeli život, sumnjivi su mi oni koji tvrde da nije tako.

Zv.: Oce franjevce znamo uglavnom kao svećenike. Kakve su uloge braće laika u Redu manje braće? Od čega se sastoji njihova redovnička formacija i koje službe vrše u Crkvi, a koje u zajednicama?

□ **Fra Marinko Klaić:** Sveti Franjo nije bio svećenik, kao ni većina braće u

počecima Reda manje braće. Uloga brata laika se mijenjala od početka do danas. Ne tako davno, braća su bila pomoćno osoblje u samostanu, portiri, sakristani, vrtlari, blagovaoničari, krojači, sve što je trebalo jednom dobrom franjevačkom kućanstvu. I danas nas ima u tim ulogama, ali kako se mijenja vrijeme, mijenjaju se i potrebe. Brat može biti i liječnik, psiholog, profesor, umjetnik..., sve što služi bratstvu i široj zajednici, ovisno o daru i talentima. Može biti i gvardijan, ako je to potrebno. Ja sam se tako okušao u krojačnici, župnom uredu, župnom vjeronauku za djecu i odrasle, pučkim misijama i još koječemu. Puno toga bih volio, ali to nije uvijek dobro. Trenutačno pokušavam pisati ikone. Formacija nam je gotovo jednaka kao i svećeničkim kandidatima. Gleda se da braća studiraju, ako je moguće, i teologiju. Danas je to jako bitno.

Zv.: Kako je tekao Vaš redovnički put nakon zavjetovanja?

□ **Fra Marinko Klaić:** Nakon doživotnih zavjeta sam po dvije godine boravio u Požegi i na Trsatu, a zadnje tri godine sam proveo u Palestrini, 40 km južno od Rima, u međunarodnoj franjevačkoj zajednici kontemplativno-misijiskog karaktera. To je bratstvo koja danas zovemo „nova franjevačka prisutnost“. Bratstvo se zalaže za obnovu nekih franjevačkih vrijednosti koje smo iz više opravdanih i neopravdanih razloga zanemarili. Franjevačka malenost, prisutnost među marginaliziranim (neću reći siromaštvo, radije govorim o jednostavnosti), transparentnost i skromnost u svakodnevnom životu. Život ove zajednice je jednostavan: molitva i bratstvo su na prvom mjestu, a sve djelovanje izvana ovisi o ovim prvim karakteristikama, dakle molitvi i bratstvu. Sve radimo sami: kuhamo, peremo, čistimo, onako muški, koliko to može biti dobro. Živimo od providnosti Božje i svaka nam je služba besplatna. Dijelimo jedan stari automobil za neke žurne potrebe,

a većinom se koristimo javnim prijevozom. I to nas drži prisutnima među ljudima. Kada treba, izbacimo i palac na cestu, pa tko stane neka bude siguran da će braća za njega moliti. Prelijepa iskustva! U Palestrini sam radio kao krojač, u vrtu i kuhinji, a s vremena na vrijeme išao na hodočašća pješice i autostopom, te u pučke misije gdje bi nas pozvali. Redovito smo posjećivali romske zajednice u okolici Rima i slične marginalizirane skupine. Malo smo toga mogli učiniti, ali svaki stisak ruke njima je značio trenutak dostojanstva i samopouzdanja.

Zv.: Ima li šanse da se model takve zajednice ostvari i na našim prostorima?

□ **Fra Marinko Klaić:** Ima, ima. Radili smo na tome dvije godine i evo nas napokon u Pazinu. Istra je poput Bačke u duhovnom smislu. Nedostaje i svećenika i redovnika, osjeća se agresivni sekularizam. Za sada smo trojica franjevac, i ovo su nam prvi koraci, još se prilagođavamo samostanu i sredini. Na početku ćemo gledati da se oformimo kao bratstvo, i poradimo na svakodnevnom životu, molitvi i radu. Imamo veliki vrt koji dijelimo sa susjedima, zajedno radimo i zajedno ubiremo. Imamo samostan iz 1481. godine, koji želimo minimalno urediti da u njega možemo primiti dobronamjernike, goste i braću koji se na trenutak žele s nama zaustaviti u bratskom životu, molitvi i radu, da se pobjegne od ovog nerealno užurbanog životnog ritma. Gostoljubivost je bitna točka franjevačkog života. A vremenom ćemo poraditi i na drugim aspektima, poput misija i nove evangelizacije.

Zv.: Čini se da živimo u svijetu opterećenom velikim, povijesnim, ali istodobno i teško razumljivim događajima, praćenim isto tako zbunjujućim tragedijama, nasiljem i krvoprolićem. Koji je redovnički odgovor, odgovor ljudi potpuno predanih Bogu, na ovakve pojave, osobito redovnika u Europi? Kako se jedan franjevac postavlja pred dvojicama pred koje nas stavljaju suvremena globalna zla?

□ **Fra Marinko Klaić:** Prisutnost je najbolji odgovor. Spomenuo sam romsku zajednicu i rekao da smo malo toga

mogli učiniti, ali biti prisutan kao redovnik i kao molitelj, njima je značilo mnogo. Smatram da redovnika i u ovoj krizi zvanja, još uvijek ima dovoljno, ali smo često na krivim mjestima. Mislim da je prisutnost odgovor redovnika danas. Prisutnost, kako duhovna i molitvena, tako i ova fizička. Prisutnost mijenja drugoga kraj mene, kao i mene samoga. U svijetu ima franjevačke prisutnosti i u danas najužarenijim ratnim područjima: u Siriji, Palestini, Sudanu i drugim mjestima. Braća su tamo prisutna još uvijek, sve do mučeništva. Europa je priča za sebe, samodostatna, umorna, sebična i sve bliža ponovnim sukobima. Nadamo se da do toga neće doći, činimo što je moguće. U Palestrini smo ugostili mnoge obitelji ateista, agnostika, alternativaca i mnoge druge. Svi su svjedočili da odlaze promijenjeni i svi se s vremena na vrijeme vrata. Ne bih volio govoriti o obraćenju, to je proces koji traje, a i nije na nama da si pripisujemo neke plodove koji nisu naši. Bog daje da posijano sjeme raste i donosi plod u svoje vrijeme.

Zv.: Što nama, u našim katoličkim zajednicama u Bačkoj, konkretno mo-

že poručiti sveti Franjo, osoba na temelju čijih poruka se toliko upomo pokušava izmoliti globalni mir i koja je vječni uzor vjernosti Crkvi?

□ **Fra Marinko Klaić:** Volim svoju Bačku, ali i ona je priča za sebe. Još uvijek se može pohvaliti franjevačkom prisutnošću u Subotici, Baču i Novom Sadu, i vjerujem da braća čine ono što je moguće, no do kada? Za mene je, ponavljam, važna prisutnost. Ta prisutnost podrazumijeva blizinu, otvorena vrata, ozbiljnu i iskrenu molitvu. Sve je to teško uklopiti i nema savršenih kršćana u svijetu. I sveti Franjo je bio borac do kraja, borac prije svega sa samim sobom. Ne znam što bi sv. Franjo poručio Crkvi u Bačkoj, ali nije daleko od Franje naših dana. Molim za našeg Papu da ustraje u onome što čini, da bude prisutan koliko je to moguće i gdje god je to moguće, da nas sve to isprovocira i pošalje da i sami budemo prisutni. To je papa provokator i to čini tako dobro, svetački dobro. Oslušujmo papu Franju i dajmo se isprovocirati. To nama iz Vojvodine i Bačke tako dobro dođe, jer naša naša ugodna, udobna ravnica umiri i uspava, ponekad i previše.

Proslava zaštitnika biskupije i svete godine u Srijemskoj Mitrovici

Svetkovina sv. Dimitrija, nebeskog zaštitnika biskupije, katedrale i župe Srijemska Mitrovica, proslavljena je u srijedu 26. listopada u Srijemskoj Mitrovici. Ujedno je toga dana bilo i biskupijsko hodočašće u katedralu u Jubilarnoj godini milosrđa. Euharistijsko slavlje u katedrali manjoj bazilici u 18,00

sati predvodio je apostolski nuncij u Republici Srbiji **mons. Luciano Suriani**, u koncelebraciji s deset biskupa i tridesetak svećenika. U slavlju su sudjelovali nadbiskupi i biskupi Đakovačko-osječke crkvene pokrajine, članovi Međunarodne biskupske konferencije sv. Cirila i Metoda, svećenici, redovnici, redovnice, te neki od sjemeništara biskupijske klasične gimnazije „Paulinum“ zajedno sa svojim ravnateljem **mons. Josipom Miocsem** i ostali vjernici iz Srijema i susjednih nad/biskupija. Na početku euharistijskog slavlja domaći biskup srijemski **mons. Đuro Gašparović** pozdravio je sve prisutne, posebno apostolskog nuncija mons. Surianija koji je u svojoj nadahnutoj homiliji istaknuo: „Na našem putu danas nas prati primjer i zagovor đakona i mučenika svetog Dimitrija. Kao što je on činio i kao što su činili i još uvijek čine kršćanski mučenici jučer i danas, pozvani smo također i mi postati sjemenom koje se daruje, kako bi preko nas, u ovom svijetu punom nepravdi i podjela, sve više zasjalo evanđelje o milosrđu Božjemu“. Nakon euharistijskog slavlja svoju zahvalu izrekao je domaći župnik i generalni vikar **mons. Eduard Španović** te pozvao sve hodočasnike, svećenike, biskupe i nadbiskupe na zajednički agape.

Posjet župi Tavankut

Može se reći, kako je već postala tradicija da na predzadnju nedjelju listopada Paulinci idu u posjet župi Tavankut. Ova nedjelja je uvijek misijska nedjelja, kada Katolička crkva upravlja misli i žarče moli za misije i misionare, koji svijetom šire Evanđelje Isusa Krista. Na poziv župnika i dekana **preč. Franje Ivankovića** posjetili smo na Misjisku nedjelju župu Tavankut. Sjemeništarc i Paulinci su u okviru svete mise i prigodnog programa pobudili pažnju vjernika na važnost misija. Svetu misu je predvodio rektor Paulinuma **mons. Josip Miocs**, koji je u propovijedi naglasio važnost molitve, žrtve i doprinos, odnosno potpomaganje misije i misionara. S rektorom je misio mjesni župnik **šreč. Franjo** i prefekt sjemeništa **vlač. László Tojzán**. Pod misom vjernicima je bio na raspolo-

ganju u ispovjedaonici duhovnik sjemeništa **mons. Marko Forgić**. U liturgijskoj su službi pomogli u čitanjima **Đuro Juhas** i **Stefan Cocek**. O svom zvanju i životu svjedočio je **Tomislav Ristov**, a molitvu vjernika je čitao **Kiril Stojanov**.

Poslije svete pričesti, kao razmatranje pjesmu Majke Tereze „Ostvaruj ciljeve svoje“ recitirao je maturant **Patrik Kralus**. Potom su **Danijel Hatnađ** i **Tamás Kis** izveli na flauti i klarinetu skladbu Jaquaesa Auberta „Menuet u F-duru“. Na kraju svete mise rektor je govorio o značenju susreta sjemeništara i vjernika, a zatim je zahvalio župniku na pozivu i prijemu, a vjernicima za darove, koje svake godine skupljaju za „Paulinum“.

Nakon agapea, koji je bio priređen u župnoj dvorani, Paulinci su posjetili Etno-kuću, HKPUD „Matija Gubec“ i osnovnu školu. Posjet i susret je završen nogometnom utakmicom, koju su Paulinci odigrali s ekipom župe.

Svi Sveti i Dušni dan

Na blagdan Svih Svetih i Dušni dan bili smo kod kuće, kako bismo pomogli u svojim župnim zajednicama. Posjetivši grobove svojih najmilijih, sjetili smo se onih koji su pred nama išli ovozemaljskim putem, kojim mi danas idemo, utješeni Isusovim riječima: *Ako pšenično zrno, paviši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod* (Iv 12,24). Te nam riječi svjedoče da su naši dragi pokojni to sjeme koje je već donijelo obilat plod. Stoga nas baš ovi blagdani podsjećaju da za njih molimo i na njih mislimo. Po povratku u sjemenište, s našim smo poglavarima obišli grobove pokojnih profesora, svećenika, redovnika, redovnica i mnogih dobročinitelja sjemeništa i gimnazije „Paulinum“.

Prvo tromjesečje

Početak studenog u osnovnim i srednjim školama završeno je prvo tromjesečje, odnosno prva sjednica Nastavničkog zbora za klasifikaciju učenika. I u gimnaziji „Paulinum“ nastavnici i profesori održali su sjednicu i raspravljali o dvomjesečnom radu i o uspjesima učenika. Na sjednici je ustanovljeno da se Paulinci trebaju još više zalagati kako bi na polugodištu postigli što bolji uspjeh.

Predstavljanje knjige *Buchvorstellung*

Krajem listopada u Gradskom muzeju predstavljena knjiga je *Weltgeschichte und Alltag im Banat* (Svjetska povijest i svagdašnjica u Banatu). Predstavljanje knjige organizirao je Nacionalno vijeće Nijemaca u Vojvodini. Predstavljanje je počelo njemačkim pjesmama u izvedbi zbora „Maria Theresiopoli“. Nakon toga govorio je predsjednik Nacionalnog vijeća **László Mandl Gence**. Knjigu je predstavio sveučilišni profesor **dr. Tibor Várady** koji je ukazao na značaj i doprinos Nijemaca i njemačke kulture do II. svjetskog rata, koji je spomenutim ratom potpuno uništen.

Na kraju mise župnik je zahvalio ravnatelju i svim Paulincima na sudjelovanju u misnom slavlju te pozvao mlade da postavite pitanja vezana za život u sjemeništu i gimnaziji. Obilan objed priređen je na „Farmi Balaša“. Obitelj Balaša nas je lijepo primila, ugostila, a nakon čašćenja vlasnik farme nas je upoznao s gazdinstvom protumačivši nam kako funkcionira

Susret sjemeništaraca u Čantaviru

Pozivu vlč. **Roberta Utcaija** rado smo se odazvali u nedjelju 6. studenoga i posjetili Čantavir te tom prigodom odigrali nogometnu utakmicu s mladima. Susret je počeo s Gospodinom i vjericima na svetoj misi u župnoj crkvi svetog Antuna. Koncelebriranu svetu misu je predvodio ravnatelj **mons. Josip Miocs** u koncelebraciji s domaćim župnikom Robertom i prefektom vlč. **László Tojzánom**. Na sv. misi su čitali i predvodili molitvu vjernika **Tamás Török**, **Norbert Mikes** i **Kolos Szelems**. O svom pozivu svjedočio je **Leon Tápai**. Nakon svete pričesti pjesmu *Pozdrav Gospodinu* Reinharda Sorgea recitirao je **Patrik Klarus**. Liturgiju su uzveličali flautom i klarinetom **Danijel Hatnađ** i **Tamás Kis** skladbom *Menuet* Jacquesa Auberta.

moderni mehanizam jedne ovakve velike farme. Poslijepodne smo otišli u školsku fiskulturnu dvoranu, gdje su Paulinci odigrali nogometnu utakmicu protiv „osmaka“. Prije povratka okupili smo se u župnoj dvorani gdje smo zahvalili župniku i nastavniku **Antunu Nikoliću** za prijem i organizaciju cjelodnevnog programa.

Adventski kalendar

Pripremamo se za blagdan Isusova rođenja kojemu prethodi Advent ili Došašće, četiri tjedna radosne pripreme i iščekivanja Božića. U tom periodu idemo na zornice, nastojimo činiti dobra djela i trudimo se biti što bolji kako bismo svoje srce što bolje pripremili da se u njemu rodi naš Spasitelj. U Adventu imamo blagdan sv. Nikole, sv. Lucije koje djeca posebno vole, ali uz Adventski kalendar svaki dan im može biti podjednako izazovan i uzbudljiv. Ono što je potrebno za izradu ovog kalendara je malo kreativnosti i dobre volje, a mi vam donosimo nekoliko ideja u nastavku.

Potreban materijal:

kolaž papir
škare
ljepilo
slatkiši i malene igračke

Izrada:

1. Od kolaž papira napravite male tuljčice, zalijepite rubove.

Izrežite raznobojne kružice za datume (kao kuglice na boru). Izrežite male božićne zvijezde i zalijepite ih na vrhove borića. Poslažite boriće na podložak od kolaž papira koji možete prigodno oslikati i ispod svakog borića pospremite malo iznenađenje.

2. Jedan kalendar u koji djeca mogu upisivati + i – kao simbole jesu li toga dana bili na zornici, jesu li učinili koje dobro djelo i na kraju mogu zbrojiti ima li više pluseva ili minusa.

3. Nije važno kojeg oblika i od kojeg materijala je vaš kalendar, važan je sadržaj koji se u njemu nalazi: jedan zadatak (npr. pomoći ću drugu, pomolit ću se za nekog potrebnog, posjetit ću bolesnika, napisat ću i poslati božićne čestitke, pročitat ću poglavlje iz Svetog pisma, pomoći ću mami ili tati u kućanskim poslovima itd.), slatkiš ili igračka za one mlađe, važno je u djeci produbiti osjećaj da se nalazimo u posebnoj i radnosnom vremenu iščekivanja, te ne propustiti u par riječi uputiti ih u istine naše vjere i običaje.

Preuzeto:

<http://www.pjesmicezadjecu.com/zima-bozicne-dekoracije/adventski-kalendar-iznenadenja-dp1.html>

<http://www.zlatnadjeca.com/2010/11/moj-adventski-kalendar-za-2010-god.html>

Prorok Ezekiel

(I. dio)

Piše: dr. Tivadar Fehér

Kada se otvori ova knjiga, onda se pred nama pojavljuje jedan od najburnijih perioda izraelske povijesti: Babilonsko sužanjstvo. Kazna je već realizirana: Nabukodonozor je odnio vodeći sloj naroda u daleku zemlju, i među njima Ezekiel (1,1; 33,21; 40,1). On nema teške grijeha zbog kojih bi trebao trpjeti, ali Jahve šalje dobrog i plemenitog čovjeka zajedno s kažnjenicima u okolinu rijeke Kebar (1,1.3; 3,15.23, itd.), nedaleko od velikog grada Nippura, u južnoj Babiloniji, gdje će – vjerojatno 593 god. pr. Kr. – primiti zvanje proroka i postati duhovnim stupom onih, koji žive u beznađu (1,2; 8,1).

Pogledajmo što to pogađa vjernog čovjeka, koji se drži uz Boga:

a) ne može se separirati od zlih, živjeti u nekom tornju od „slonovače“;

b) mora participirati u njihovoj „sudbini“ – tj. dobar čovjek nosi sa zlima kazne nemoralnog života;

c) no, on nema grižnju savjesti;

d) dakako, pati, ali patnja je spasonosna, tj., žrtva. Dok ostali znaju da ih dostojno pogađa kazna, pravednik – tako i Ezekiel – ima svijest da mora biti sa svojim i hrabriti ih da će Jahve jednom pokazati svoje milosrđe.

e) dobrom čovjeku Bog otvara vrata: i u teškoćama ostvaruje svoju radost, živi u vjeri i u plemenitim djelima. To ga ispunja, stabilizira i okreće drugima da ih privede Stvoritelju;

f) Ezekiel ne kuka i ne jadikuje, nego plamti od ljubavi prema Jahvi, jer nosi novo iskustvo Izraelu. Židovi su mislili da ih je Bog napustio. Božanstva Nabukodonozorova su jača, jer su oružjem pobijedili Jeruzalem, Jahvino sjedište i prijestolje. Ovaj prorok svojim djelovanjem daje na znanje da ne postoji vrijeme, mjesto, situacija gdje bi čovjek ostao sam bez Spasitelja! Po njegovim ustima i rukama Bog Izraela će im progovoriti, slati utjehu, i na kraju osloboditi iz ropstva.

Ako proširimo naš pogled na cijelu Bibliju, onda Ezekiel nije nitko drugi do Božji prst, koji pokazuje na Isusa.

a) Utjelovljeni Sin je prihvatio zajednicu zlih, nije se držao svoje jednakosti s Bogom (Fil 2,6);

b) sasvim je preuzeo na sebe „sudbinu“ čovjeka;

c) on nije imao grižnju savjesti zbog grijeha;

d) nego je prihvatio križ, žrtvu, koja daje svakome vječni život. On je Očovo milosrđe, konkretizirano u jednoj osobi;

e) zbog ispunjenog zvanja Bog ga je uzvisio i otvorio mu nebo (Fil 2,8),

f) i nema više stvorenja, kome nije objavljeno: *Ja sam s vama – u sve dane – do svršetka svijeta* (Mt 28,20).

Prorok Ezekiel – Božji izabranik – u svemu dijeli „sudbinu“ svojih sunarodnjaka, jedino ne u grijehu, kao i Isus Krist.

Ovo duhovno-egzistencijalno stanje s Isusa je prešlo na nas. Ezekiel je vidio samo neke elemente božanske pedagogije. Pred nama se otvorio sam Bog Otac po svome Sinu, i pokazao ne samo sudbinu naroda, nego i pojedinca. Od vremena Nazarećanina, dobar čovjek prima Otkupitelja, u beskrvnoj žrtvi na oltaru. Kršćanin ima nutarnju snagu ispuniti sve one navedene točke (a,b,c...), tj. on stvara vrednotu, božansku vrednotu u svakoj situaciji. Roditelji za svoju djecu, muž za ženu, žena za muža, prijatelji jedni drugima, radnici – i onaj koji leži u krevetu, možda od sviju napušten... stvara božansku

vrednotu, jer je njegova patnja Isusova patnja, tj., žrtva pred Ocem, koja donosi neizmjerne plodove za osobu. I za njega samoga, i onima, za koje se eventualno prikazuje.

Ova starozavjetna knjiga – u svjetlu Isusa Krista – pomaže razumjeti naše veliko i plemenito poslanje. Katolik nije bačen u svijet, ni onda ako je društvo u anarhičnom stanju, ako mnogi bježe iz ovog „sužanjstva“ u neki bolji i bogatiji svijet. S Isusom Kristom on svaki dan ostvaruje ono: *Vi ste svjetlost svijeta* (Mt 5,14). Svjetlost u mislima, u volji, u riječima, a naročito u djelima. Ezekiel nije nitko pohvalio za svoje ponašanje i pro-ročko djelovanje, još manje Isusa zbog križa. Ali uskrsnuće je donijelo totalnu promjenu: svako djelo je s Isusom Kristom spasonosno djelo, podiže vjernika, i podiže onoga koji je u nekom duhovnom sužanjstvu. Kršćanin svojim životom svijetli, i više ne postoji nikakvo babilonsko ropstvo, koje bi nadvladalo onoga koji ima svoje pouzdanje u Otkupitelja. Vjernik prima unutrašnju snagu – Isusa – koji ga vodi kroz svaki teren života, i to uspješno: katolik postaje plemenitim čovjekom. Ovo je uspjeh života, što se može ostvariti u bilo kojoj situaciji, jer je u svakoj s njim sam Isus Krist.

Godina milosrđa (11)

Dopustiti Bogu da nas milosrđem iznenadi

Piše: o. Mato Miloš, OCD

Ova je dakle, izvanredna Sveta godina posvećena tomu da živimo u svakodnevnome životu milosrđe koje Otac neprestano proteže na sve nas

(Lice milosrđa, 25).

Izvanredna Sveta godina milosrđa je na izmaku. „Sveta vrata“ se zatvaraju, ali ljubav Božja i njegovo milosrđe i dalje djeluju u nama i po nama. *Dopustimo da nas u ovome Jubileju Bog iznenadi*, piše papa Franjo. Bog se nikada ne umara otvarati svoje srce prema nama i ponavljati nam da nas voli i da s nama želi dijeliti svoj život. Na tu Božju ljubav i milosrđe ne smijemo ostati hladni i nijemi. Uzvratimo svoju ljubav prema Bogu i svoje milosrđe prema svome bližnjemu. Kada Božje srce toliko ljubi i oprašta nama, kako da i mi ne oprostimo jedni drugima? Crkva snažno osjeća hitnost naviještanja Božjeg milosrđa. Crkva će biti vjerodostojna i uvjerljiva ako uvjerenom naviješta Božje milosrđe. Vrijeme u kojemu živimo puno je velikih proturječja i nadanja. Crkva nas želi uvesti u veliko otajstvo Božjega milosrđa kroz razmatranje Kristova lica. Crkva, a to smo svi mi kršteni u ime Isusa Krista, pozvani smo prednjačiti u svjedočenju Božjega milosrđa i živjeti milosrđe kao središnju objavu Isusa Krista. Iz otajstva Presvetog Trojstva, odnosno iz dubine Božjega otajstva, izvire i izljevaju se velika rijeka milosrđa. Taj izvor nikada ne presušuje makar se mnogi na njemu napajaju. Pozvani smo slobodno pristupiti tome izvoru čije je milosrđe beskrajno. Božja riječ neka snažno i jasno odzvanja kao riječ i gesta oprostjenja, potpore, pomoći i ljubavi u svoj strpljivosti pružanja utjehe i oprostjenja.

Isus je u svemu postao sličan nama, kako bi iskusio samu bijedu nas koje je došao spasiti. Isusovi su čini izraz Božje ljubavi i milosrđa. Njegovi su miljenici siromasi, grešnici s kojima se on ne boji drugovati. Kad Isus ima toliko sućuti prema svima možemo shvatiti zašto mu se nevoljni obraćaju kao Bogu svome: *Smiluj mi se, Gospo-*

dine (Mt 15,22). Isus je slika Božjeg milosrđa. Grešnicima koje je farizejska uskogrudnost isključivala iz kraljevstva Božjega, Isus obznanjuje evanđelje beskrajnog milosrđa. Ne vesele Božje srce ljudi koji se smatraju pravednicima, nego raskajani grešnici. Bog je dugo čekao i sada čeka sve grešnike da se obrate, poput neplodne smokve: *Gospodaru, ostavi je još ove godine dok je ne okopam i ne pognojim. Možda će ubuduće ipak uroditi. Ako li ne, posijeci je!* (Lk 13,8-9). Žena grešnica koju opisuju (Lk 7,36), čim je čula da Isus po trgovima naviješta da je Onaj koji oprašta, odmah je prionula uz njega. Ona je željela imati čisto srce, ali se tomu nije mogla nadati zbog života kojeg je vodila. I evo sada, Isus ulazi u njezin život. Kada ga je čula govoriti o praštanju grijeha, bila je ispunjena žarkom ljubavlju prema Isusu. Njezino srce od sada želi samo jedno, svjedočiti mu svoju ljubav. Nije je briga što će ljudi govoriti o njoj i njezinu dosadašnjem grešnom životu. Ona se probija do nogu Isusovih i poljupcima mu iskazuje svoju ljubav. A Isus se raduje njezinu srcu koje prihvaća njegovu riječ praštanja. U jednom trenutku srce te žene grešnice bilo je ispunjeno ljubavlju prema Gospodinu

koji je prisutan, koji oprašta i koji joj može dati čistoću srca. Kakvo je izravno poznavanje Boga i rađanje od Boga primila ova žena! Izravno je vidjela Božju ljubav u trenutku kada je gledala kako se Isus okreće k njoj i izgovara riječi koje joj daju sigurnost praštanja i dar mira. Na izmaku Svete godine milosrđa ozbiljno shvatimo Isusovu brigu o čistoći naših srdaca i zamaha njegove ljubavi prema nama. Na nama je samo ljubiti i opraštati. Očistio je srce grešnice i obuzeo ga potpunom ljubavlju prema sebi, jer je iskazala mnogo ljubavi. Kakve li utjehe za sve nas! Bog je Otac milosrđa koji svoje milosrđe iskazuje svima koji vjeruju. Savršenstvo koje Isus traži od svojih učenika sastoji se u dužnosti da budu milosrdni *kao što je Otac vaš milosrdan* (Lk 6,36). Milosrđe je bitan uvjet za ulazak u kraljevstvo Božje. Bit ćemo suđeni prema mjeri milosrđa što ga iskazujemo svojim bližnjima. Kao kršćani, pozvani smo ljubiti i suosjećati, gajiti pravu sućut u svom srcu. Ne možemo zatvoriti svoje srce pred bratom koji je u nevolji. Ljubav Božja ostaje samo u onima koji iskazuju milosrđe.

Svršetak

Dominikanci i pučke misije

Piše: s. Blaženka Rudić

Temeljno poslanje Reda propovjednika jest propovijedanje. Od vremena sv. Dominika do danas propovijeda se na razne načine: po trgovima, sveučilištima, crkavama, danas i putem sredstava suvremene komunikacije. Dominikanci su posebno bili uspješni u pučkom propovijedanju. Na provincijskoj skupštini u Dubrovniku 1878. obnavljaju se pučke misije u hrvatskom narodu. Do 1950. dominikanci su propovijedali preko tisuću pučkih misija.

Duhovni preporod župa

Pučke misije su bile izvanredno djelotvoran način duhovne obnove i preobrazbe čitavih župa i biskupija. Misionari su dolazili na poziv mjesnih biskupa. Trajale su po tjedan dana. Događaj misija bio bi najavljen od župnika i vjernički puk pripreman na to. Pri dolasku misionara župnik bi ih svećao uveo u crkvu, predstavio župnoj zajednici i predao im misijski križ. Tijekom dana slijedilo je nekoliko propovijedi, glavne dvije ujutro i navečer. To se moglo ostvariti u vrijeme dok ljudi nisu bili zaposleni u tvornicama, nego se bavili poljodjelstvom i privatnim obrtom. Tada bi se i misionari prilagodili ritmu njihovih poslova i tako organizirali raspored propovijedi. Propovijedi su bile upućene svima, ali i pojedinačno očevima, majkama, mladima. Propovjednici su govorili oduševljeno koristeći puku razumljiv jezik uz puno primjera i prenoseći istine svete vjere. Iako su riječi ponekad bile i oštre radi određenih grijeha i mana dotične zajednice znali su dotaknuti duše ljudi i potaknuti ih na kajanje, pomirenje i iskrenu pobožnost. Nakon propovijedi misionari su ispovijedali po cijele dane. Ljudi su satima čekali u redu. Osobito su plodonosne bile ispovijedi onih koji se godinama nisu ispovijedali. Padale su tada odluke o izmirenju dugogodišnjih neprijatelja i zavađenih susjeda i rodbine. Misionari su posjećivali i bolesnike po kućama donoseći im utjehu pomirenja. Tijekom tih nekoliko dana misija stvorila bi se takva duhovna povezanost između Božjeg puka i misionara da je zaključenje misija i odlazak misionara bio popraćen suzama zahvalnosti. U nekim župama

došli bi svi vjernici na oproštaj s misionarima. Dominikanci su prigodom misija osnivali po župama kruničarske bratovštine i tako ostavljali iza sebe duhovno blago na pomoć vjernicima u svakodnevnom životu.

Dominikanski propovjednici

Najaktivniji među dominikanskim pučkim misionarima koncem 19. i početkom 20. stoljeća bio je dominikanac Anđeo Marija Miškov (1848. Zlarin – 1922. Korčula). On je održao ukupno 301 misiju, od kojih 55 u Splitskoj – makarskoj biskupiji, 6 u Porečko – pulskoj, 24 u Dubrovačkoj, 26 u Hvarskoj, 9 u Šibenskoj, 13 u Zadarskoj, 18 u Zagrebačkoj, 5 u Kotorskoj, 13 u Senjsko – modruškoj, 4 u Krčkoj, 8 u Bačkoj, 6 u Pečuškoj, 6 u Vrhbosanskoj, 1 u Mostarskoj i 107 u Bosansko (đakovačko) – srijemskoj.

Na teritoriju današnje Subotičke biskupije o. Miškov je imao misije u studenome 1908. i to u župama Lemeš, Čonoplja, Bajmak, Sonta i Vajska. On je propovijedao na hrvatskom jeziku, a dvojica dominikanaca na mađarskom i njemačkom jeziku. Drugi puta misije su održane u listopadu 1909. u Žablju, Titelu i Plavni. O. Miškov je također vodio trodnevnu duhovnu obnovu u franjevačkoj crkvi od 2. do 4. listopada 1909. povodom 700. obljetnice osnutka Reda male braće. Miškov je zavolio Bunjevce i te simpatije prenosi u pismu provincijalu i u svojim osobnim zapisima. „Tu sam radio, pripovijedao, svitovao i nago-varao, iz duše u dušu sam braći svojoj govorio, svoje sam srce u njihovo srce prilivao... Pun žara, ljubavi i sladkih uspomena lani prid Božić ja sam se s Bačkom oprostio i u moju se Dalmaciju povratio, no utištivom nadom da ću se barem još jedan put k mojim Bunjevcima povratiti.“

Pučke misije održane su 1973. godine u župi sv. Jurja u Subotici od 1. do 8. prosinca i u Tavankutu od 9. do 16. prosinca. Misionari su bili o. Drago Kolimbatović i o. Milan Šesnić, a na mađarskom jeziku je propovijedao o. Tomo Vereš.

Fotografija: o. Anđeo Marija Miškov

U Kronici sestara dominikanki u Subotici godine 1973. zapisano je: „Pripravljali smo se za te velike dane. Misije su u župi milosni pohodi. Ova godina je godina pomirenja čovjeka s Bogom. U tu svrhu održavaju se misije. Svaki dan nakon sv. Mise bile su molitve za uspjeh misija. Sedmicu dana prije početka misija sva zvona su zvonila poslije Anđeoskog pozdrava i javljala da se održava nešto izvanredno. Bio je svečani doček uz pjevanje psalma Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov. Zatim pozdrav uz dobrodošlicu.“

Pored Miškova, kao veliki propovjednici isticali su se još Jerko Vlahović, Hijacint Domic, Jacint Belić, Dominik Domic, Lujo Matijaca, Drago Kolimbatović i drugi.

Literatura:

Zvonko Džankić, Anđeo Marija Miškov, Vjerski i nacionalni preporoditelj hrvatskoga puka (1848. – 1922.; Zagreb 2016.

Kronika sestara dominikanki u Subotici i Tavankutu, 1973.

XIII. Međunarodni kroatistički znanstveni skup u Pečuhu

U organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, u suorganizaciji s Odsjekom za kroatistiku Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata i Regionalnim centrom Mađarske akademije znanosti 21. i 22. listopada 2016. godine u Pečuhu je održan XIII. Međunarodni kroatistički znanstveni skup koji je okupio kroatiste i slaviste, te znanstvenike drugih profila iz Mađarske, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije (Vojvodine), Slovenije, Austrije, Slovačke, Poljske, Rumunjske itd.

Ovogodišnji kroatistički znanstveni skup bio je posvećen ovim važnim obljetnicama: 450. obljetnica Sigetske bitke i pogibije Nikole Šubića Zrinskog; 25. obljetnica *Hrvatskoga glasnika*, tjednika Hrvata u Mađarskoj; 20. obljetnica *Riječi*, prvoga hrvatskog književnog časopisa u Mađarskoj. Organizatori ističu da je riječ o iznimno važnim obljetnicama za kulturnu samobitnost srednjoeuropskoga (panonskoga) prostora u kojem nastoje i Hrvati u Mađarskoj opstati i dati svoj doprinos cjelokupnoj hrvatskoj kulturi.

U okviru skupa sudjelovali su i Hrvati iz Vojvodine: **Stevan Mačković** (Jugoslavenski šport klub *Zrinjski*), **Katarina Čeliković** (Epska pjesma *Posljednji Zrinski* Ferde Stražimira Kulundžića u kalendaru *Subotička Danica*), **Tomislav Žigmanov** (Pjesnički sadržaji u (književnim) časopisima Hrvata u Vojvodini nakon 1990.) i **Klara Dulić** (Književni sadržaji u časopisu *Bunjevačko kolo*). Organizator je za sudionike skupa priredio izlet na Siget. /HR/

40 godina uspješnog rada Subotičkog tamburaškog orkestra

Svečani koncert u povodu 40 godina Subotičkog tamburaškog orkestra, održan u Velikoj vijećnici Gradske kuće u utorak i srijedu, 25. i 26. listopada, oduševio je brojnu publiku.

Kada je 6. studenog 1976. godine skupina zaljubljenika u tamburu osnovala Subotički tamburaški orkestar, nitko nije mogao znati koliko će i kako orkestar živjeti i raditi. Sada, kad Subotički tamburaški orkestar slavi 40 godina postojanja i uspješnog rada, može se nabrojiti preko tisuću održanih, većinom cjelovečernjih koncerata, u Novom Sadu, Zrenjaninu, Bečeju, Vrbasu, Beogradu, Zagrebu, Celju, Opatiji, Vinkov-

cima, Osijeku, Rijeci i drugdje, gostovanja u Mađarskoj, Poljskoj, Rusiji, Rumunjskoj, Njemačkoj, Belgiji, Španjolskoj i Izraelu. Također, tijekom ovih godina kroz orkestar je prošlo oko 400 članova kojima su tambure, muziciranje, druženja i putovanja ostala u trajnom sjećanju. Sadašnji orkestar broji 33 člana, a na njegovom čelu je nekadašnja članica orkestra **Marijana Marki**. Jedna od osobitosti orkestra je da je osim prave tamburaške glazbe rado svirao i djela suvremenih skladatelja, Dubravka Isakova, Zorana Mulića, Miroslava Štatkica, Matije Molcera, Rudolfa Bruccija, Albe Vidakovića.

Od ideje za osnivanjem ovakvog orkestra pa do današnjih dana, duša i stup ovog ove subotičke institucije kulture je **Stipan Jaramazović**. Organizator, animator, umjetnički voditelj, ne na posljednjem mjestu i glazbenik, Stipan je vodio orkestar sigurnom rukom. Sistematičan, staložen, sklon disciplini i neumornom radu što je tražio i od orkestra, noseći se uspješno sa svim izazovima, od glazbeničkih do organizacijskih, koji prate ovakav rad, doveo je orkestar na zavidnu razinu. Stoga je Subotički tamburaški orkestar postao nositelj razvoja tamburaštva u Vojvodini i u regiji. /Prema: HR, Nela Skenderović/

U Baji obilježeno 330 godina doseljenja bunjevačkih Hrvata u Bačku

Hrvatska samouprava grada Baje je 12. studenoga organizirala svečanu akademiju u povodu 330 godina doseljenja bunjevačkih Hrvata na područje Bačke. Akademiji je prethodila sveta misa na hrvatskom jeziku u franjevačkoj crkvi

sv. Antuna u Baji. Nakon svete mise, u ime Hrvatske samouprave u Baji nazočnima se obratila **Angela Šokac**, najglasivši značaj ovog događaja priređenog u znak sjećanja na pretke koji su ovu bunjevačku granu prenijeli iz kršnog područja na plodnu ravnicu. U predvorju Gradske kuće u Baji prije dvadeset godina (1996.) postavljena je spomen ploča povodom 310 godina doseljenja Hrvata Bunjevaca u Baju, a na tu spomen ploču i ovom su prigodom položeni vijenci. Među ostalim, vijenac je položila i generalna konzulica Hrvatske u Pečuhu **Vesna Haluga**. Svečana akademija pod nazivom *Oj Bunjevče probudi se sada* održana je u Gradskoj vijećnici Baje, a na njoj su govorili predavači iz Mađarske i Srbije: **Joso Šibalin** iz Santova, **dr. Mijo Karagić** iz Unde, **Živko Mandić** iz Budimpešte i **Tomislav Žigmanov** iz Subotice.

Obilježavanju ove obljetnice prisustvovali su, među ostalim, i predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađar-

skoj **Ivan Guban** i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća u Srbiji **dr. Slaven Bačić**. Proslava obljetnice završena je koncertom zagrebačkog KUD-a „Ivan Goran Kovačić“ u Gradskom kazalištu u Baji. /**Prema: HR, I. Dulić/**

Forum hrvatskih manjina o mladima

Hrvatska matica iseljenika je u Zagrebu 4. studenoga organizirala 22. Forum hrvatskih manjina. Naziv i tema ovogodišnjeg Forumu bila je *Mladi u hrvatskim manjinskim zajednicama – sadašnjost i perspektiva*. Skup koji ima tradiciju dulju više od desetljeća je u Zagrebu ovoga puta okupio predstavnike hrvatske zajednice iz Crne Gore, Srbije, Mađarske, Češke, Slovačke, Slovenije, Italije, Rumunjske i Makedonije. Službenu delegaciju Hrvata iz Srbije u ime hrvatske manjinske samouprave, Hrvatskog nacionalnog vijeća, činili su predsjednik izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**, predsjednik povjerenstva za praćenje povrede manjinskih prava HNV-a **Darko Baštovanović** i član povjerenstva za odnose s crkvama HNV-a **Mato Groznica**.

Prije početka skupa predstavnike hrvatskih zajednica ugostila je predsjednica Hrvatske **Kolinda Grabar-Kitarović**. Sastanak s predsjednicom je bio radnog karaktera i predstavnici hrvatskih zajednica su imali priliku informirati ju o najbitnijim problemima koji opterećuju Hrvate u susjednim zemljama.

Nakon završenog prijama kod predsjednice i radnog sastanka u njezinom uredu, sudionici su u Hrvatskoj matici iseljenika započeli s Forumom. Forum je otvorio voditelj odjela za manjine pri HMI **Marin Knezović**, koji je preuzeo i ulogu moderatora skupa. Nakon uvodnih riječi i elaboracije manjinske problematike od strane **Đure Vidmarovića**, sudio-

nici Forumu predstavili su problematiku s kojom se suočava hrvatska zajednica u svakoj državi posebice. U ime HNV-a izlaganje na temu *Položaj i prava pripadnika hrvatske nacionalne zajednice u Republici Srbiji – s posebnim osvrtom na mlade Hrvate* je imao politolog **Darko Baštovanović**.

Nakon izlaganja ostalih sudionika Forumu, moderator skupa **Marin Knezović** je naglasio da se i ovoga puta donesu odgovarajući zaključci i da se shodno tomu usvoje preporuke, koje su potpisali predstavnici hrvatske manjine. /**Prema: HR/**

Ivan Ušumović novi direktor

Na sjednici Upravnog odbora NIU *Hrvatska riječ*, održanoj 15. studenoga, donesena je odluka o imenovanju **Ivana Ušumovića**, diplomiranog ekonomista, za direktora ove ustanove. Na dužnost direktora Ivan Ušumović stupa 1. siječnja 2017. godine.

Šokci i Baština u Monoštoru

U Domu kulture u Monoštoru u subotu 12. studenoga održana je manifestacija „Šokci i baština 2016.“, pod nazivom *Od kroz god*, koju su zajedno organizirale šokačke udruge kulture iz Monoštora, Berega, Sombora, Bača, Plavne i Sonte a kao gosti nastupili su predstavnici udruga iz Zemuna i Subotice.

Pjesmom *Šokadijo moja draga domaćini*, KUD Hrvata *Bodrog*, otvorili su ovogodišnju manifestaciju *Šokci i baština*. Prvi poslije domaćina nastupili su gosti iz Plavne, članovi HKUPD-a *Matoš* starim običajem *gosponoša*. Potom su nastupili gosti iz Zemuna, *Zbor Odjek*, a običaj prela dočarali su članovi HKPD-a *Silvije Strahimir Kranjčević* iz Berega. Na neke stare šokačke riči koje su mladi davno zaboravili podsjetili su članovi UG *Urbani Šokci* iz Sombora. Pjesmu *Zbog tebe misečino* **Željka Šeremešića** izveo je **Davor Francuz** uz pratnju članova HGU *Festival bunjevački pisama*. Udruga *Tragovi Šokaca* iz Bača prikazala je prelo, a *Šokadija* iz Sonte podsjetila je na poklade i običaj *saranjivanja begeša*. Monoštorci su prikazali običaj *kraljica*, a nisu zaboravili ni svoje najmlađe članove – *Bodroške mališane*.

Ova manifestacija pokazuje zajedničke napore Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata koji je koordinirao ovom manifestacijom, Hrvatskog nacionalnog vijeća koje je pokrovitelj i Veleposlanstva Hrvatske, koje je pomoglo preko Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske. Ali ono što bih posebice istaknuo je brojnost gledatelja i sudionici koji su ovu manifestaciju doživjeli kao nešto svoje, kazao je nakon završetka programa predsjednik HNV-a dr. Slaven Bačić. /Prema: HR, Z. V./

Ususret Došašću i lijepim blagdanima

Dragi Zvončići i Zvončice!

Advent ili Došašće jako volimo jer je to vrijeme u kojem očekujemo najradosniji kršćanski blagdan. Iščekivanje je slatko kada znamo da ćemo biti nagrađeni, a to se uvijek događa za Božić. Ipak, ono što prethodi Božiću je i zato lijepo što je puno prekrasnih blagdana, od svetog Nikole, svete Lucije, pa do Materica i Oca... Koliko radosti u našim obiteljima, crkvi, vrtićima i školama!

Za velika se slavlja svi volimo pripremiti. Ako ste već počeli – za vas čestitka! Tko nije, ima još vremena. Dakle, uređujemo svoje domove, ali radimo i na sebi – postajemo bolji, slušamo roditelje i starije, pomažemo braći i prijateljima, ne svađamo se, ne ogovaramo... I ispovjedimo se (tko je dorastao).

Kada sve ovo napravimo – spremni smo i slavlje Isusova rođendana!

Do tada, neka je na vašem stolu adventski vjenčić!

Vaša Zvončica

OD SVETOGA NIKOLE
NEMA LJEPŠEG
SVECA

Od svetoga Nikole
nema ljepšeg sveca,
donio mi papuče
i četiri pereca.

Da je sveti Nikola
u godini dvaput,
on bi meni donio
čak i zimski kaput.

Narodna predaja

Neobično običan adventski vijenac!

U došašću pravimo adventski vijenac koji postavljamo na stol. On je u pravilu krug od zimzelenog granja s četiri svijeće. Svake nedjelje u došašću pali se po jedna svijeća.

Iako smo navikli na tradicionalni vijenac, ovoga puta vam predlažem neobično običan a tako lijep adventski aranžman koji lako možete sami napraviti i biti iznimno kreativni. Dovoljno je uzeti neku podlogu (od drveta, stakla, papira, kartona, kutiju i sl.) i u nju staviti četiri svijeće a oko njih po svojem izboru ukras (zelene grančice, kugle, kamenčiće, trakice, češere, mirisne štapiće cimeta, vanilije itd.). Bit će to doista neobično običan ali vaš advenstki vijenac u kojem ćete uživati paliti svijeće očekujući Božić.

Advent

Advent je period kad dočekujemo **Isusa**.

Ja sam odlučila čekati Isusa tako što ću biti poslušna, ponizna, više ću se moliti, ići ću češće na ispovijed i podržat ću druga u svakoj situaciji. Bit ću tu uz njega. Ne samo za druga, nego i za obitelj i za sve koji su oko mene. Bit ću spremna svima pomoći.

Želim dati sve od sebe, usrećiti Isusa koji dolazi. Zahvalna sam Bogu što mi je podario pamet i ljubav prema drugima i također sam mu zahvalna što sam došla do ovolikog nivoa da sada pišem o Adventu.

Hana Semnic

Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku

U subotičkoj Gradskoj knjižnici 4. studenog bio je pravi blagdan lijepe riječi. Održana je XV. Pokrajinska smotra recitatora na hrvatskom jeziku koju organizira Hrvatska čitaonica. Oko 90 najboljih recitatora iz cijele Vojvodine okupilo se u prekrasnoj čitaonici kako bi kazivali stihove. U tome su im pomogle njihove učiteljice, nastavnici, mentori, voditelji sekcija pri školi ili udrugama kulture. Podijeljeni u tri skupine natjecali su se u lijepom kazivanju poezije na hrvatskom standardnom jeziku, bunjevačkoj ili šokačkoj ikavici. Iako su svi sudionici nagrađeni knjigom, tročlani žiri (**Vesna Kljajić Ristović** i **Sanja Moravčić**, glumice Narodnog kazališta u Subotici i **Željka Zelić**) je proglasio pobjednike smotre koji su osvojili nagradni izlet u Osijek.

Ani Francišković prvo mjesto

Na međunarodnom fotografskom natječaju koji je raspisala Udruga Hrvatsko-talijanski mozaik iz Rima, u suradnji s Državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske **Ana Francišković** iz Subotice osvojila je prvo mjesto. Osvojenu nagradu, fotoaparat u vrijednosti od 5.000 kn, Ani je uručio predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća **Slaven Bačić** u ponedjeljak, 13. studenoga. Ana je učenica 8. h razreda OŠ „Matko Vuković“ iz Subotice, a nagrađena fotografija je snimljena u Maloj Bosni te nosi naziv *To je zemlja dide mog, ja ostajem na njoj*.

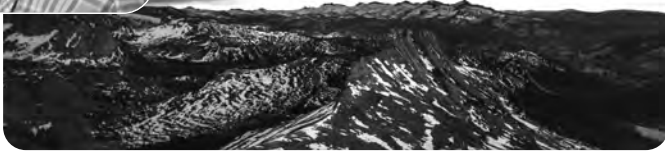
Fotografirala sam na salašu majke i dide, na kojem volim provoditi slobodno vrijeme. Na fotografiji je njiva, a u krupnom planu je drvo i kokoška. Nisam ni pomislila da ću nešto osvojiti, a naročito ne prvo mjesto. Jako sam sretna zbog nagrade, kaže nam nagrađena koja je, kako kaže, zaljubljena u fotografiju i to joj je najdraži hobi, te planira svoje obrazovanje nas-

taviti u tom smjeru. Slaven Bačić čestitao je Ani ne samo na osvojenoj nagradi, nego i na naslovu koji je dala fotografiji. Također je pozdravio njezin, i angažman njezine obitelji, u hrvatskoj zajednici. /HR, J. D. B./

Padaj s neba roso sveta

Dragi mladi! Lagano koračamo u Advent, vrijeme iščekivanja rođenja malog Isusa. Mijenja se liturgijska boja, pjevaju se adventske pjesme. A među tim pjesmama nalazi se i pjesma *Padaj s neba*. Meni osobno omiljena. I kad bi me netko pitao što me asocira na Došašće, rekla bih da je to baš ova pjesma. Toliko mi je draga da bih je najra-

dije pjevala preko cijele godine. Sjećam se prije desetak godina kada kantorica nije mogla dolaziti na zornice, jedna članica našeg zbora je uvijek započinjala pjevanje na misi. Tada sam naučila ovu pjesmu. To je bila moja prva adventska pjesma. Što više pjevamo tu pjesmu, sve smo bliži Božiću. Svake nedjelje broj upaljenih svjećica je veći. Svakim našim ustajanjem rano, bliži smo Isusu. Iako će nam biti nekad i teško ustati, nemojmo kukati nego uradimo to na Slavu Isusovu, neka to bude mala žrtva. U ovom radosnom vremenu iščekivanja trebamo moliti i za one koji su u potrebi. Ako imamo viška odjeće, odnesimo u Caritas i tako učinimo neko dobro djelo. I oni koji nemaju trebaju osjetiti da nisu napušteni i da nisu zaboravljeni. Milosrdni budimo, iako je godina milosrđa završila. Pođimo na zornice i pomozimo siromasima! Radost će biti obostrana. *Otvori se, zemljo mila, da iz plodnog tvoga krila u taj sretan, blažen čas svemu svijetu nikne spas.*

Larisa

Susret mladih na župi Marija Majka Crkve

Početak nove školske/akademске godine na župi Marija Majka Crkve u Subotici započeo je susret mladih. Lijepi broj mladih okuplja se kako bi svoju vjeru osnažili, ponešto dobro naučili i tako prenijeli drugima. Na prvom susretu sa župnikom vlč. **Marinkom Stantićem** došlo se na puno ideja. Osim redovitih susreta, kada dođe toplije vrijeme, ići će se na razna putovanja i gostovanja po susjednim biskupijama naše države i po biskupijama u Hrvatskoj, organizirati druženja na Bunariću, aktivirati se na Svetim misama u čitanju, pjevanju, ministriranju, pravljenu palačinki ☺ i razne druge aktivnosti.

Na ideju da se osnuje bend mladi su bili oduševljeni, a prve probe održane su pod vodstvom **Nele Skenderović**, koja ima dosta iskustva u glazbi. Za sada je

desetak članova benda, a očekuje se da će ih biti još više. Naziv benda u procesu je osmišljavanja, a članovi se pripremaju za prvi nastup, o čemu će javnost biti obaviještena.

Dok se to ne dogodi, pozivamo sve mlade iz ostalih župa da nam se pridruže u vjeronaučnoj dvorani župe Marija Majka Crkve, četvrtkom od 20 sati.

Dario Marton

Obavijesti

Emisija za mlade na Radio Mariji
svake srijede u 21,30 sati

Vjeronauk za mlade

- župa sveti Rok, nedjeljom od 18 sati
- Novi Sad, srijedom u 20 sati u Katoličkoj porti
- Aleksandrovo, vjeronaučna dvorana, četvrtkom od 20 sati

Promjene

Promjene... Cijeli život težimo njima. Uvijek smo nečim nezadovoljni i želimo to promijeniti. Međutim, često se događa da ne znamo odakle krenuti, što činiti. Ali, osjećamo se nezadovoljno, osjećamo da nešto trebamo učiniti.

Prije svega, trebamo uvidjeti da promjena nema bez suradnje s Bogom i naše čvrste želje. Puno treba moliti. On zna što nam treba i ako je ono što tražimo ispravno i dobro za nas – dobit ćemo. On nam govori kroz druge ljude, različite situacije, Sveto pismo. Na taj način nam daje putokaze.

Mijenjajmo se nabolje i u svom odnosu prema drugima. Budimo uz siromašne, potrebne. Ta promjena, uz češće posjećivanje i pomaganje siromašnima, učinit će naše srce i dušu veselim. Osjećat ćemo se bolje. Svaki čin pomaganja, darovanja čini nas sretnima. Nećemo dovesti do promjena samo u svom, nego i u još nečijem životu.

Promijenimo i svoj odnos prema bračnom drugu ili osobi s kojom smo u vezi. Budimo otvoreniji, iskreniji, pristupačniji. Nisu uvijek drugi krivi za probleme. Pođimo najprije od sebe, a kad mi postanemo bolji, onda imamo „pravo“ druge kritizirati i savjetovati da se promijene na bolje. No, nitko nije savršen, zato ne očekujemo da sve može biti idealno. Stvarajmo kompromise, prilagođavajmo se, razgovarajmo, dogovarajmo se, u dvoje nađimo rješenja za sve.

Prijatelji su također bitni dio našega života. I u tom segmentu života važe ista „pravila“ kao i za ljubav. Mijenjajmo sebe kako bismo bili bolji prijatelji, ali imamo prava i usmjeravati prijatelje na prave vrijednosti, pravi put, ukazivati na pogreške. U svim segmentima života, cijeli život se oblikujemo, mijenjamo. Držimo uz sebe malo prijatelja, ako smatramo da su oni kvalitetniji od većeg društva. Nije bitna kvantiteta,

nego kvaliteta. Pa, i dragi kamen, dijamant se brusi ne bi li se došlo do srži, onog najvrjednijeg komada. Tako i u prijateljstvu. Cijeli život se mijenjamo, sazrijevamo, shvaćamo da nam neke osobe ne odgovaraju. One će „otpasti“, ali će u srži ostati one najvrjednije, biseri, dijamanti.

Dopustimo Gospodinu da nas vodi, budimo u kontaktu i suradnji s Njim, dopustimo Mu da nas On oblikuje; mijenjajmo sebe na bolje, budimo tolerantniji i dragim osobama ukazujmo na pogreške. Iskoristimo ovaj Advent da Mu „pripravimo put, poravnamo staze“. Pripremajmo se već sada za susret s Njim, živjeti pravedno. Prilike za promjene imamo svaki dan – odlasci na mise, zornice, vjeronauk, molitva, učinit će naše duše plemenitijim. I tako se cijeli život borimo sa sobom ne bi li kada dospijemo u Kraljevstvo Božje Bog u rukama držao dragi kamen koji sjaji veličanstvenim sjajem a naziva se našim imenom.

Jelena Pinter

Duhovna obnova za mlade

Vikend prije blagdana Svih svetih, u samostanu sestara Kćeri Milosrđa u Subotici održana je duhovna obnova za mlade na temu „Ti i ja – SVECI?“

Obnovu je predvodila sestra **Jasna Crnković**. Za vrijeme predavanja i rada u grupama mladi su imali prilike razmišljati o svetosti koju nam je Bog već u stvaranju podario i o načinima kako živjeti svetost u vlastitom životu. U tome su im pomogli primjeri svetaca: sv. Pavla, sv. Augustina, sv. Josipa Kupertinskog i sv. Padra Pija. Osim toga, mladi su imali prilike čuti svjedočanstva vlč. **Marinka Stantića**, bogoslova **Dušana Balazevića** i sestara **Silvane Milan** i **Jasne Crnković** o svojem pozivu i načinu na koji žive svetost u svom zva-

nju. Mladi su u nedjelju sudjelovali na misi u župi sv. Roka koju je animirao VIS „Ritam vjere“.

Tatjana Lendvai

Oratorij = duhovnost mladih

Na župi svetog Roka započeo je 17. rujna oratorij za djecu od 1. do 8. razreda i otada se održao osam puta. Oratorij su popularizirali Don Boscovi salezijanci i danas su oratoriji rasprostranjeni ne samo na salezijanskim, nego i dijecezanskim župama.

Cilj ovoga teksta nije pisanje o tome kako su oratoriji sjajni, kako su salezijanci najbolji svećenici, niti kako je naš oratorij u Keru uspješan. Moj cilj je ovim tekstom ohrabriti mlade, pa i ostale, na aktivizam.

Možda u mojem oduševljenju Don Boscom i salezijancima ljudi često pomisle kako salezijansku karizmu smatram superiornom, no za mene je salezijanska karizma samo ime onoga što se u meni rodilo još u Subotici. Kada ljudi dođu u Zagreb, na veliku župu poput župe Svete Mati Slobode na Jarunu, gdje sam aktivna, gdje kroz tjedan kroz animiranje i volontiranje sebe daje preko sto ljudi, a još nekoliko stotina dolazi tamo na mise, oni se oduševavaju, bivaju potpuno impresionirani i uspoređuju to sa svojom jadnom župom na kojoj nema ničega.

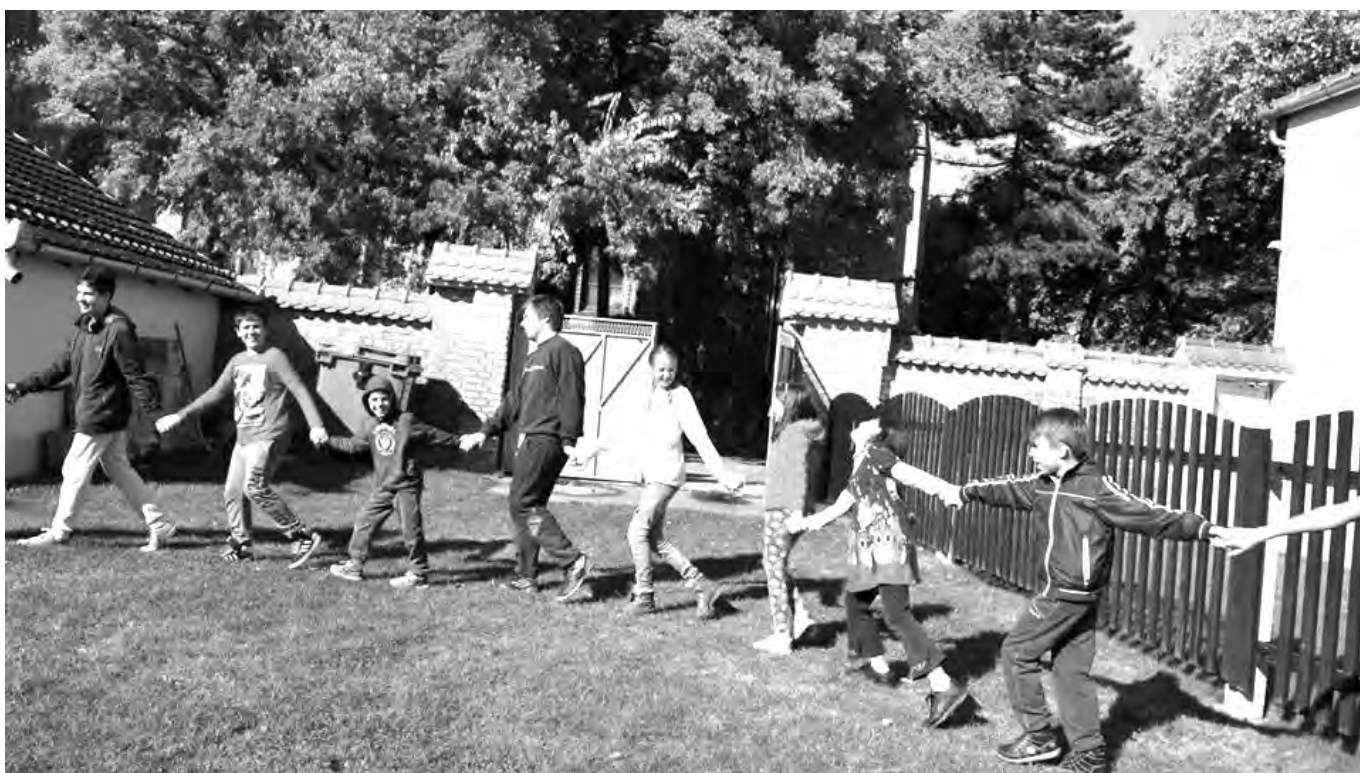
E pa ja i nisam bila toliko impresionirana. Da se razumijemo, ne umanjujem značaj svega što se na toj župi događa, na toj župi postoji toliko događanja da ih nisam u stanju sve ni pohvatati. No, činjenica je da na župi na Ja-

runu, prije tri godine nije bilo gotovo ničega, a danas sve vrvi od ljudi. Često mi ljudi kažu da ne mogu to uspoređivati, to je Zagreb, a mi smo samo Subotica. I ta me rečenica ljuti. Iskreno, na toj župi, da nema studenata iz cijele Hrvatske, ne bi bilo mnogo više mladih nego kod nas. Nama zaista ne fali mnogo pa da i kod nas bude tako. Uostalom, kod nas je već i bilo tako.

Nije me toliko impresionirala salezijanska karizma, karizma mladih, jer kod nas u Subotici ta karizma već postoji, samo nije formalizirana. Često ljudi

tužno konstatiraju kako je danas malo mladih, a nekada je na susretu u Baču znalo biti 300 mladih, na misama mladih do 200 ljudi a na vjeronaucima i oko 70. E pa tako je, to je već bilo, i moguće je i sada. Toliko smo zarobljeni tim malim brojkama i sve nam je krivo – svećenici su nam krivi, kriva nam je neka nepostojeća osoba koja treba pokrenuti nešto, kriva nam je crkva u Hrvatskoj jer se osjećamo izoliranima, odbačenima, kriv nam je nedostatak sredstava s kojima bismo možda mogli raditi.

Ali ljudi moji, mi zaista imamo potencijal i živu karizmu mladih i aktivizma, koja možda samo trenutno spava. Koji je to uopće svetac imao novaca, podrške i opće blagonaklonosti ljudi? U svom tom kukanju kako ničeg nema, mi imamo uspješnu inicijativu 40 dana za život koja je već spasila barem 3 života i koja se uspjela održati svaki dan kroz 40 dana. Imamo Hollywin koji puni dvoranu katolicima, i imamo jedan mali oratorij u Keru na koji svake subote dolazi 40-ero djece samo iz jedne župe. Ne želim isticati oratorij kao neku zaslugu nego kao poticaj. Počeo je pomalo nespretno, nije tu bilo ni posebnih sredstava, ni nekog plana, nismo znali ni hoće li biti animatora, djece, a sada se već održava deveti oratorij, broj animatora raste i zaživio je među djecom koja ga istinski vole. Za mene je oratorij osobno svjedočanstvo i svjedočanstvo drugima: u našoj biskupiji se može raditi – djeca, mladi, odrasli žedaju.

Zato prestani s tom ružnom bunjevačkom navikom – pesimizmom. Izgradi i ti neki oratorij, neku oazu za mlade, kako god to izgledalo. Mnogi će-

kaju na to. Hoćeš recept? Izgradi sebe duhovno. Prikluči se nekoj molitvenoj zajednici ili stvori svoju s prijateljima. Aktivizam je super, ali aktivizam bez duhovnosti je kao mišići bez kostiju. Oslušni Duha Svetoga, što želi od tebe, a onda samo pođi. Bog nije kompliciran i nema potrebe da se gubiš u analiziranju kako ćeš ti to. Samo kreni. I zaboravi na brojke. Nisi pozvan biti uspješan nego

svet i ne dozvoli da tu svetost uguši nekakvo smiješno razočarenje standardima koje si sebi nametnuo. I zabavi se. Ono što je tebi zabavno, ono što ti voliš, prenesi to u okvir Crkve. Gledaj utakmicu u okviru župe, što da ne, no nauči se biti živim dijelom Crkve.

Vedrana Cvijin

Blago mirotvorcima

Kršćanski nauk nas uči da uvijek polazimo od sebe. No, često odemo predaleko pa nam drugi postane predmet kritike, zaboravljajući na svoju grešnost, pogotovo kada se radi o kolektivnom osuđivanju. Vjerujem da nisam dostojan osuđivati nekoga tko ima drugačije stavove od mojih, pa čak i onda kada se ne slažem s njima. Drugi ima na to pravo, kao što i mi imamo to pravo. Važno je voditi konstruktivni dijalog i poštovati tuđe mišljenje i ne stvarati dvostruka mjerila za nekoga tko je „naš“ i nekoga tko je „njihov“ jer ako živimo kršćanstvo moramo biti jednaki prema svima.

U nekim čudnim vremenima, u kojima je sve važnije od čovjeka, globalizacija nameće užurban i često neodgovoran život. Želja za moći, vlašću, novcem, bogatstvom i užitkom

zna biti mnogo veća od želje za biti čovjekom. Čovjek je spreman na sve kako bi se u vremenu društvene vjetrovine podčinio ovozemaljskim prolaznostima, te ih postavio ispred univerzalnih vrijednosti mira i čovjekoljublja.

Ovih dana svijetom odjekuje, taj pomalo isprani pojam, demokracija. Što je demokracija? Je li to pravo slobode i jednakopravnosti? Ili je to pak osuda drugačijega? Opet ovdje postoji mnogo verzija demokracije: naša, vaša, njihova, američka, europska, ... Prosudite sami. Često znamo komentirati da ima demokracije onda kada to ide nama u korist, a kada ne ide kažemo da je onda nema. Kako licemjerno od nas, još jedna situacija u kojoj gubimo vlastiti kršćanski identitet i udaljavamo se od samoga sebe.

Mediji su ti kanali koji nameću, uvjetno rečeno, pravila i norme današnjice. Često su ta pravila u službi konzumerizma i ovozemaljske prolazne komponente čovjekova života. Vješ-

tina uvjeravanja mase u određene ideje je na najvećoj razini, od politike, trgovine, načina razmišljanja, prosuđivanja onog što je dobro...

Mislim da je mir ono za čim treba žuditi. Nismo svjesni koliko gubitak mira mijenja nas kao osobu, mijenja naše stavove i poglede na sebe i društvo. Mnogo je primjera, osvrnimo se oko sebe. U miru se čovjek preporodi, samo kada zaboravi činjenicu koliko je mir svet onda postane neprepoznatljiv. Danas nam je možda mir potrebniji nego ikad.

Ivan Dodig

A kakav je Vaš ADVENTSKI KALENDAR?

Dragi čitatelji! Istražujući malo (uz pomoć google-a) kakav Advent ove 2016. svijet nudi i promovira, naišli smo na – adventske kalendare. O, da – sve su raznoliki! Postoji Lego (i Friends i City, a slijede ih i drugi proizvođači igračaka!) adventski kalendar s 24 poklona, te Adventski kalendari za ljepotu (s lakovima za nokte, nakitom i sl.), a nisu zaboravljeni ni muškarci: 24 dana za pića (ima varijanti s viskijem, vinom, pivom... Opravdano ćete se upitati – kakve to zbilja ima veze s iščekivanjem

rođendana Isusa Krista, našeg Spasitelja i Otkupitelja? Malo nema, malo ima: premda sve to najviše potiče na konzumizam i materijalizam (tako strano golom Djetesu umotanom u jednostavne pelenice, u totalno neurešenom prostoru betlehemske špilje za životinje), svi ljudi žele radost adventa i Božića, čak i oni kojima je Isus – prezahtjevan za osobnog Boga, pa makar to bilo i kroz simbole toga doba godine. Ne uznemirujmo se – gorjele, baš ljubičaste i treća roze boje, svijeće na vjenčiću ili ne, važnije je Svjetlo u srcu, a kalendar kojim brojimo dane do Božića? Bilo ga ili ne, važno da dane Adventa i sebe i bližnje u njima – ne izgubimo. (Ivh)

Adventski koraci

Za Božić je važno...

Advent (ili došašće) pred nama će se nekome svidjeti na prvi pogled više, a nekome manje, jer počinje ranije (zbog rasporeda nedjelja), a kako Božić „pada“ u nedjelju, imamo i taj cijeli tjedan (misa zornica) za pripremu za Božić. Ipak, svakoga će staviti pred izbor: hoćemo li kroz Advent protrčati (kao „Božićnim vašarom“, koji samo što nije postavljen, bez obzira na broj dana do Božića!) i zaustaviti se tek na pokloj „tezgi“ (kako bismo kupili prigodan dar nekome ili nove urese za bor), te tako imati „pripremu za Božić“, ili ćemo – sustavno ili manje sustavno, redovito svaki dan ili kad god možemo – više moliti, ići na mise zornice, promišljati što možemo učiniti za Djetesce Isusa, koje već „kuca“ jasno i vidljivo, spremajući se za dolazak svojoj majčici Mariji, poočimu Josipu i – svima nama...

Bez procjene što se „mora“, a što ne, bez čega Božić nije Božić i sličnih tema, u adventsko vrijeme se jednostavno nameće tema – dati Adventu (ili Došašću) smisao. Evanđelja će nas nedjeljama zvati da bdijemo jer *u čas kad i ne mislimo dolazi Sin Čovječji* (Mt 24,37-44), glasom Ivana Krstitelja nas pozivati na obraćenje, jer *se svako stablo koje ne donosi dobroga roda, siječe i u oganj baca*“ (Mt 3,1-12), ukazati nam da oko sebe dobro pogledamo ima li Božjih djela oko nas i da pripazimo da se „ne sablaznimo“ o Gospodina Isusa (Mt 11,2-11), te da Bog ima savršene, spasonosni plan sa svakim od nas, čak i kad situacija uopće na dobro ne sluti – slušat ćemo o Josipovoj i Marijinoj „situaciji“ i kako i zašto su ipak prihvatili potpuno neplanirano dijete (Mt 1,18-24). Mi ćemo se truditi više moliti, naći vrijeme i za (godišnju ili mjesečnu, opet bez „procjene“) ispovijed, poštovati sve „svece“, ne zaboraviti nikog „važnog“ da mu kupimo dar, sjetiti se i siromaha pokojeg (neka svi imaju „lipe blagdane“), lijepo pospremiti i urediti stan ili kuću, postaviti prigodnu trpezu i... pa, to je to, uglavnom, zar ne? Ili?

Ah, kako bi bilo kad bismo znali, smjeli i pokušali biti potpuno iskreni sa sobom? Kad bi – onako kako ćemo morati, ako ne prije, onda u času prije svoje smrti, pogledati cijeli svoj život i svako (zlo) djelo u njemu? Kada će „mjera“ biti ne samo jesam li činio (dobra djela – vidi Mt 25,31-46), nego i koliko sam činio. Kad ćemo postati svjesni i jesmo li otvorenih ruku (na darivanje), usana (na osmijeh ljubavi) i srca (što zbilja nitko ne vidi i ne zna, osim Boga i nas samih!) ili ipak stisnute

duše – pomagali „najmanjima“, s kojima se identificira i pobratimljuje (!) naš Gospodin i Kralj. Možda će nas „zapeći“ pri tom pogledu u svoju dušu neki naš neprikladan ton gasa (ako ne i gruba riječ ili tišina osude), neka misao koja je ostala da lebdi u nama o osobi koju smo susreli, a koja nikako nije ni nalik – molitvi da tu osobu blagoslovi dobri Bog. Možda ćemo se sjetiti i „posebnih vremena“ crkvene godine (došašće ili korizma), kroz koje smo prošli misleći o svemu (i običaji i dobra djela!), osim o tomu da se zaista spremamo na – osobni susret s Gospodinom.

Jer, Božić se danas ne događa u štalici, čak ni u špilji, kako nas uči Biblija. Ne događa se ni pred prekrasno urešenim „Betlemima“ (pored raskošnih borova, nekad je teško naći „Betlem“, ali ipak, sigurno ga ima) u našim crkvama. Sveto pismo o Božiću izvještava, ali i tamo se to dogodilo – nekad, jednom. Isus se treba – svakoga Božića – roditi u nama, jer mi smo špiljica s jaslama. Za rođenje Isusovo se trebamo spremati – svakoga adventa – dok dišemo i srce koje kuca imamo, jer će špiljica biti prehladna, slamica preoštara, platno za povoj djeteta prašnjavo i požutjelo, mlijeko za djetesce – s isteklim rokom trajanja, a darovi Isusu koji je Emanuel – S nama Bog i Kralj novorođeni? Zbilja, imamo li mu što darovati? Kako stojimo sa zlatom, tamjanom i smirnom? Jesmo li nabavili koji darak koji će Isusa zaista razveseliti? Znamo li mu što reći kad se susretnemo (srce u srce, ambijent – potpuno nebitan)? Hoćemo li mu u srcu svome ne samo „dati da živi, roditi Ga“, nego i zadržati, njegovati, čuvati, u zdravlju i bolesti, u dobru i zlu, voljeti?

Ovaj tekst vam ništa mudra i novoga nije rekao, kao što Advent pred nama možda djeluje kao svaki prethodni. Od svakog uma koji ovo pročita i od svakog srca koje se zažari Ljubavlju, ovisi kakvi će biti – naši adventski koraci... (vh)

Male mudrosti

Dvije jabuke

Jedna prelijepa djevojčica je držala dvije jabuke u svojim rukama. Njena mama je ušla u sobu i upitala kćerku s osmijehom: „Dušo, hoćeš li svojoj mami dati jednu od te dvije jabuke?“

Djevojčica je pogledala njenu mamu nekoliko sekundi, a onda je odjednom brzo zagrizla jednu jabuku, a zatim brzo i drugu. Mama je osjetila da se osmijeh na njenom licu zamrznuo. Pokušala je da ne otkrije svoje razočarenje. Bila je razočarana ponašanjem njenog djeteta.

Onda je djevojčica pružila jednu od svojih zagriženih jabuka svojoj mami, i rekla: „Evo ti, mama, ova, ona je slađa!“

Bez obzira tko ste, koliko ste iskusni i kako mislite da ste upućeni, uvijek odgodite osuđivanje. Dajte drugima priliku da oni sami objasne što su namjeravali. Ono što vi vidite ne mora biti zbilja. Nikad ne zaključujte za druge.

Jedan dječak upita oca: "Oče, koliki je Bog?"

Pogledavši u nebo otac spazi jedan avion, pa upita sina: "Koliki je avion?"

Dječak odgovori: "Malen je, oče. Skoro se i ne vidi."

Stoga ga otac povede na aerodrom i kad se nađoše ispred jednog aviona, upita ga opet: "A koliki je sad avion?"

Dječak odgovori: "Oh Oče, sad je ogroman!"

Potom mu otac objasni: "Eto toliki je i Bog! Njegova veličina ovisi o udaljenosti između tebe i Njega."

Što si mu bliže,
to će i On biti veći
u tvom životu!"

„ZAPOVLJEDI“ ZA SVEKRVU

1. Cijenite svoju snahu – ona je kao i vi, važna karika u lancu generacija. 2. Pokušajte voljeti snahu kao svoje dijete! 3. Nikada joj svjesno ne nanosite bol, nesvjesno je sasvim dovoljno. 4. Priredite joj ponekad male radosti, lijepom riječju ili kakvim skromnim darom. 5. Nemate pravo provjeravati svoju snahu ni na bilo koji način! 6. Pomozite svojoj snahi kad ima briga ili puno posla. 7. Priuštite joj ono što vi kao snaha niste imali. 8. Razgovarajte s njom, ali ne budite radoznali, ne morate sve znati. 9. Dajte joj dobar savjet, ali samo onda kada ona to zatraži; inače je nemojte podučavati. Ne sputavajte mladu obitelj u svome razvoju. 10. Ne budite ljubomorni ako mislite da vaš sin više voli svoju suprugu nego vas – TO SU RAZLIČITE LJUBAVI!

„ZAPOVLJEDI“ ZA SNAHU

1. Otvoreno prilazite svekrvi bez straha i oholosti. 2. Nikada ne zaboravite da je ona majka vašeg supruga, čak i kad vam je strana i nesimpatična. 3. Ne budite preponosni zamoliti za nešto i nikada ne zaboravite zahvaliti. 4. Pomoć svekrve ne shvaćajte kao nešto što se podrazumijeva, nego kao poklon. 5. Obradujte ju nekad lijepom riječju ili malim darom. 6. Tragajte za njezinim dobrim stranama, a one manje dobre zaboravite ili prećujte. 7. Često razgovarajte s njom o svemu i svačemu, čak i onome čime vas je povrijedila. 8. Odgajajte svoju djecu tako da vole i poštuju baku. 9. Živite u istoj kući sa svekrvom samo ako nemate drugog izbora! 10. Pokažite joj da je njezin sin voli – I VI ĆETE TO OČEKIVATI OD SVOGA SINA!

(Preuzeto sa Fb stranice: *Karmelićani-Split*)

Grad Subotica nije želio župnika

Piše: Stjepan Beretić

Tako je vijeće pisalo nadbiskupu koji je svojom odlukom od 26. travnja 1798. godine objavio da subotičku župu smatra upražnjenom od 21. listopada 1797. godine na sljedećih četiri godine. Za to vrijeme će župom upravljati upravitelj župe, koji se mora zadovoljiti štolom i prihodom od zemlje. Ako to ne bude dovoljno, neka se grad postara nadoknaditi manjak. Vijeće se nije zadovoljilo tom nadbiskupovom odlukom, već je još jednom molbom upozorilo nadbiskupa kako je grad u tadašnjim ratnim prilikama bio pritisnut teškim izdacima. Stoga je grad u brizi, da za 4 godine koje je odredio nadbiskup neće moći ispuniti dužnosti koje je prihvatio za gradnju crkve i župnog doma. Zato grad moli nadbiskupa da bar na osam godina protagne upravljanje župe po privremenom upravitelju, budući da se za dovršetak zgrada prije ne može ni pomisliti.

Na taj dopis nadbiskup nije odmah odgovorio, ali se ipak doznalo da nadbiskup nije imenovao privremenog upravitelja župe Matiju Radičevića, već je za upravitelja subotičke župe imenovao dušnočkog župnika Pavla Bednarića. Ta je nadbiskupova odluka neugodno pogodila vijeće, budući da je vijeće već ranije molilo nadbiskupa da Matiju Radičevića imenuje privremenim upraviteljem župe. Zato se vijeće opet molbom obratilo nadbiskupu. U tom pismu ga obavještava da je vijeće u potpunosti zadovoljno s privremenim upraviteljem. Zato se vijeće boji da bi stanovništvo zamjenu Radičevića moglo shvatiti kao potez protiv sebe. To bi možda moglo izazvati nemire, a to u upravljanju župom nije baš poželjno. Zato vijeće moli nadbiskupa da Matiju Radičevića potvrdi za službu privremenog upravitelja.

Vijeće je ovlastilo Mihály Koina, načelnika zastupstva, da se pismom obrati dušnočkom župniku Pavlu Bednariću, kako bi ga nagovorio da se odrekne ponuđene mu službe upravitelja župe.

Na slabo utemeljenu molbu vijeća odgovorio je nadbiskup pismom od 25. srpnja u kojem stoji da će subotičku župu ostaviti upražnjenu kroz šest godina, te za to vrijeme za upravitelja župe određuje dušnočkog župnika Pavla Bednarića. Nadbiskup ujedno poziva grad da se izjasni prihvaća li to da župa kroz šest

godina bude upražnjena, te da njome upravlja upravitelj župe. Ako grad to ne prihvaća, neka nadbiskupu dostavi dokument u kojem predstavlja kandidata za župničku službu.

Pavao Bednarić upravitelj župe

Vijeće se tada pomirilo s nadbiskupovom odlukom, pa je samo ponovilo molbu da Radičevića imenuje upraviteljem župe. No, kada je nadbiskup obavijestio vijeće da je imenovanje Bednarića dobro promišljena stvar, te da tu odluku ne namjerava mijenjati, vijeće se više nije protivilo. Bednarić je župu preuzeo 15. rujna 1798., te je župom upravljao kao upravitelj župe do početka svibnja mjeseca 1803. godine.

Grad moli da župa i dalje ostane bez župnika

Za to se vrijeme živo radilo na gradnji crkve, te su je htjeli dovršiti za šest godina, kako je to odredio nadbiskup. To, međutim, nije uspjelo. Zato je zastupstvo na sjednici od 30. travnja 1803. godine pokrenulo inicijativu da župa i dalje ostane upražnjena. Određeno je da župa ostane upražnjena šest godina. Taj rok je već na izmaku, a gradnja crkve još nije dovršena. Zato se ne može ni pomišljati na neizostavno nužnu gradnju župnoga doma. Vijeće je odlučilo da jedno izaslanstvo ode nadbiskupu zamoliti ga da župu za sljedeće tri godine ostavi upražnjenu, kako grad ne bi bio prisiljen birati župnika. Sa svoje strane zastupstvo je odredilo svoga predsjednika Petra Kuntića te Imru Vojnića, gradskog zastupnika. Tu je inicijativu podržalo i vijeće, koje je sa svoje strane izabralo suca Brunu Skenderovića i vijećnika Ivana Sučića. Izaslanstvo valjda još nije krenulo na put, a već je stiglo pismo nadbiskupovoga vikara Mártona Takácsa. Pismo je potpisano 1. svibnja 1803. godine, a u njemu vikar obavještava vijeće da je dotadašnji upravitelj župe Pavao Bednarić imenovan župnikom u Baču, a za preostalih pet mjeseci koliko bi subotička župa još trebala biti upražnjena, upraviteljem župe imenovan je Šimun Šebetić. Njemu je na ređeno da odmah ode u Suboticu. U

pismu vikar obavještava vijeće da subotičku župu proglašava pravno i stvarno upražnjenom, te je za župu oglosio natječaj za 13. rujna 1803. godine. Vijeće je uzelo na znanje tu odluku nadbiskupskog ordinarijata, te mu se više nije obratilo sa svojim molbama i prijedlozima.

Josip Rudić – nesuđeni subotički župnik

Kada se vijest o natječaju za subotičku župu raširila, kao zanimljivost spominjemo da je jedan župnik iz stolnobiogradske biskupije (Székesfehérvár) također pokušao sudjelovati u natječaju za subotičku župu. Radi se o Josipu Rudiću, župniku u Erčinu (Ercsi). U pismu koje je uputio vijeću spominje što su njegovi preci i obitelj učinili za napredak grada. Rudić moli vijeće da s jedne strane zamoli stolnobiogradske biskupa Nikolu Milašina da ga otpusti iz svoje biskupije. Još moli Rudić vijeće da zamoli kalačkog nadbiskupa Ladislava Kolonića da ga primi u svoju nadbiskupiju, te ga stavi na listu svećenika koji se natječu za subotičku župu. Nadalje Rudić moli grad da njega izabere za svoga župnika. Vijeće je i zastupstvo primilo tu molbu, te se obratilo kako kalačkom nadbiskupu tako i stolnobiogradskom biskupu. Pismo vijeća, a i trud erčinskog župnika Josipa Rudića ostao je neuspješan.

Kandidati za subotičkog župnika

Nadbiskup je 10. studenog 1803. godine objavio listu s imenima onih koji se natječu za subotičku župu, a na toj listi se ne spominje Josip Rudić. Na listi se spominje Miklós Firán, dekan gornjo kalačkoga dekanata i župnik u Bačinu, Đuro Kujundžić teolog i aljmaški župnik, Pavao Sučić, dekan donjobačkog dekanata i bukinski župnik, te Đuro Bošnjak, upravitelj lemeške župe. Te je duhovnike nadbiskup predložio vijeću na izbor kao dostojne, te moli vijeće da u skladu sa svojim patronatskim pravom izabere jednoga i da ga predstavi nadbiskupu za službu župnika. Tako bi prestalo vrijeme upražnjene župe, a župa bi konačno dobila pravog župnika.

Katolički muškarac

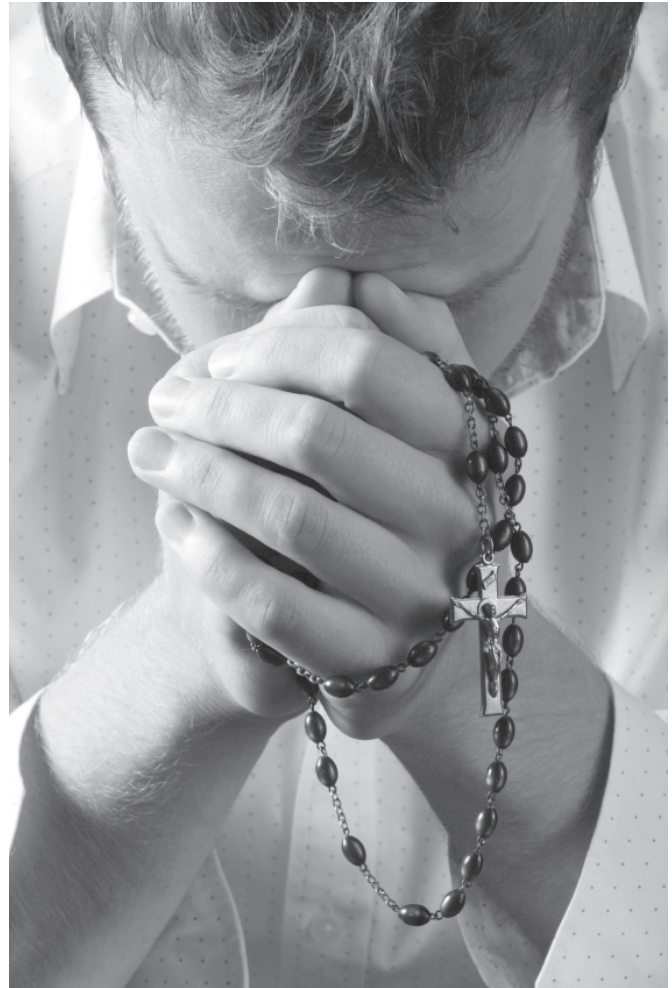
Piše: Nikola Knezi

Biti katolički muškarac u modernom društvu jedan je od najvećih izazova koji se može pred njega postaviti. Šovinistički bi bilo ne spomenuti da se u istoj situaciji nalaze i žene. Međutim, primjećujemo da je u našim crkvama od svih prisutnih veći broj žena. Ta činjenica zahtijeva da se postavi pitanje: „A gdje su muševci?“ Toliko je obveza, ali i blještavila koje u okolini može muškarca zaslijepiti u njegovu vlastitu identitetu kao djeteta Božjeg. Biti u poziciji katoličkog muškarca ne znači biti krhak čovjek, nego biti oslonac na koji će se oslanjati „Crkva u malom“ odnosno obitelj.

Katolički muškarac mora u poniznosti služiti svojoj obitelji i društvu. U obvezi je truditi se biti pravim učenikom Božjim, kao primjer svojoj djeci, obitelji, prijateljima, kolegama na poslu. Danas u modernom društvu treba biti svjestan svoje zadaće svećenika, proroka i kralja koju je po krštenju primio. Biti svećenik i predvoditi molitve u svojim obiteljima, voditi je na Euharistiju. Nije moguće da muškarac zamijeni odlazak na svetu misu gledanjem prijenosa nogometne utakmice duboko zaronjen u naslonjač fotelje. Na žalost, mnogim muškarcima je slavljenje Euharistije previše dosadno. Nepoznavanjem nečega stječe se odbojnost prema tome. Nepoznavanjem mise i njezinih dijelova i smisla ona postaje puka simbolika bez značenja. Ukoliko muškarac ne sudjeluje dušom i tijelom aktivno u misi, ne može primiti milost koja od nje dolazi. Kao prorok ima dužnost tumačiti nauk Crkve. Sve ono božansko za njega nije nešto apstraktno i nedokučivo, nego je sveprisutno u svakodnevnicima. Priznaje Isusa iz Nazareta svojim uzorom i učiteljem, te mu se smjerno povjerava. Neprekidno njegovanje tog odnosa će ga pretvoriti u Kristova učenika. Kada je ta poveznica slaba, neće moći ni druge zalutale ovce privući Dobrom pastiru. Kao kralj mora braniti svoju obitelj od napasti koje se skrivaju unutar nje ali i izvana. Redovita i česta ispovijed u kojoj se „potpisuje mir“ s Nebeskim ocem ima nekoliko važnih obilježja. To je njegovanje vlastite duše ali i škola. Muškarac osjeti da je i on nečije dijete, osjeti Milosrdnog oca koji ga čuje i savjetuje kao i sam muškarac mora prema svom djetetu biti milosrdan. Osim toga daje primjer svojoj djeci kako se predati u Očinske ruke i otvoriti njegovo srce milosrdnoj ljubavi.

Odgovor na zadaću odgoja djece je dužnost oca koliko i majke. Moralno odgajati dijete od samog početka i u svakom trenutku se truditi primjerom iz vlastitog života da vjera ima smisla. Ukoliko je muškarac bio primjer vjerskom kršćanstvu (npr. u poštivanju teologije tijela), dijete će vjerojatno zadržati vjeru i u teškim trenucima kada sve ispituje. Gotovo strmoglav put prema mogućem grijehu može biti u doba puberteta. Kršćanski očevi ne trebaju paničariti nego se držati vlastitih osnovnih načela. Ukoliko stvari tijekom odgoja krenu po zlu, možemo pozvati sv. Moniku kao zagovornicu u tim dramatičnim situacijama. Sjetimo se koliko je molila za obraćenje svoga sina sv. Augustina, biskupa.

Bog u Nebo poziva samo svece, a ne mlake i samoprovane kršćane. Ne postoji mogućnost biti manje ili više svet. *Ne bojte se nego otvorite širom vrata Kristu!* glasovita je rečenica sv. pape Ivana Pavla II. na koju su pozvani i muševci. Pre-

dati se Gospodinu i tako započeti put prema vlastitom obraćenju. Duhovne dvojbe s kojima se suočava svaki muškarac jesu izraz njegove ljudskosti, a iz takvih dvojbi uz Božju pomoć izlazi jači pomoću svete poniznosti. Poniznost ne znači savijanje i prihvaćanje stava koji nam nameće netko drugi, nego znači sagledati situaciju kroz prizmu kršćanskog nauka. Prisjetimo se dvojbe koje je imao sv. Josip kada je saznao da njegova zaručnica Marija iz Nazareta nosi ispod svoga srca Spasitelja svega stvorenog. Zazovimo ga u teškim situacijama dvojbe da nas zagovara kod Gospodina.

Djela apostolska nam daju primjer kako katolički muškarci mogu razmjenjivati svoja vjerna iskustva u okviru zajednice. *Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama.* Kako bi muškarac mogao rasti u vjeri, mora stvoriti bratstvo s drugim vjernim katoličkim muževima koji ga mogu potaknuti na rast i pomoći mu da raste u svetosti. Sve je veća epidemija sekularizma koja zahvaća modernog čovjeka, pa čak i kod onih koji idu na misu. Oni se mogu okupiti u svojoj župi u veće i manje grupe kako bi molili, učili i poučavali druge, te služili siromasima. Tako mogu biti katalizator, vođa, koji surađuju sa svojim župnikom. Krist će zahtijevati račun od svijeta nas kojima je uputio svoju zapovijed *Idite i učinite sve mojim učenicima.*

Srića – darovati se

Rado sam čitao djeci na vjeronauku pjesme ili molitve povezane s temom kateheze. Osobito draga nam je bila knjiga *Molitva iz korablje* koja govori kako životinje Boga hvale na svoj način. Često sam morao pročitati još koju molitvu više...

Draga je djeci bila i pjesma Zvonimira Baloga „O Sreći“. Ona se uputila među ljude i kucala na njihova vrata. Većina je otvorila i primila je. Pjesma kaže da su jedni sreću pojeli, drugi popili, treći stavili u kasicu i bili sretni. Kad je Sreća postala sretna? Pjesnik kaže, onda kada ju je primalac podijelio, darovao svome bližnjemu. Pravo sretni budemo kada znamo darivati, dijeliti s drugima. Dijeliti, darovati, ne misli se samo na materijalna dobra. Dijeliti se može lijepa misao, vrijeme, dobar vic...

Kada sam kao student pročitao dobru knjigu ili pogledao dobar film, rado sam ga preporučio svom prijatelju.

I naš *Zvonik* sam uvijek rado preporučivao svojim župljanima i djeci. Bilo je uvijek u njemu dosta dobre duhovne hrane za svaki ukus.

U Godini milosrđa radovao sam se kad sam u jednoj našoj subotičkoj knjižari pronašao knjigu dragog mi profesora Ivana Goluba pod naslovom *Pohod Milosti*. Rado sam čitao njegove knjige, pjesme a i drugima poklanjao. S pažnjom

sam kupio i ovu knjigu. U njoj sam našao jednu dragu pjesmu koja me je posebno dirnula i želim je s Vama podijeliti. Ona glasi:

Ne može biti

Ne može biti
da bi nas Bog izigrao:
dao nam biti,
a onda nam
oduzeo postojanje,
zapalio svjetlo postojanja
a onda ga ugasio.
Ne može biti.

Meni je ova pjesma donijela puno radosti i ojačala vjeru i zato sam je želio s Vama, dragi čitatelji, podijeliti. Sjetite se nje na Badnje večer uz svečanu obiteljsku večeru, kad svećenik posjeti za božićnih ispovijedi Vaše stare i bolesne. Ili kad Vas stigne bilo kakva nevolja. Znajmo, Božje Svjetlo je jače!

Određeni smo za Radost, za Vječnost! I Živjeli!

Lazar Novaković

Zašto ljudi napuštaju religiju?

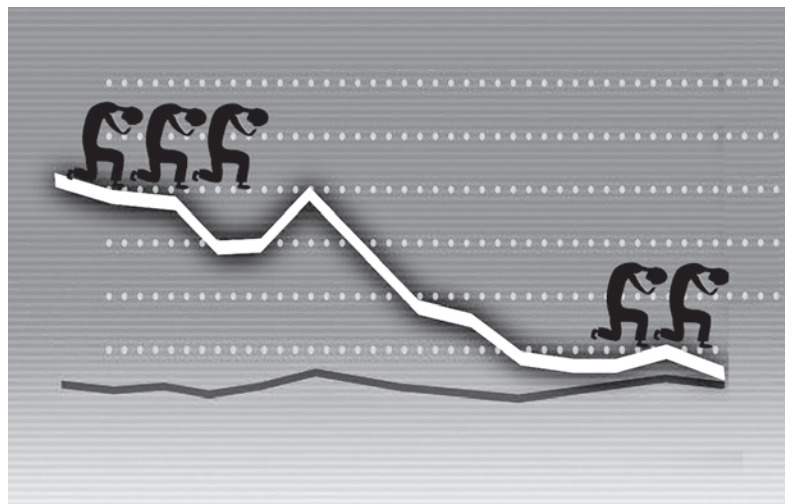
U izvješću upozoravajućeg naziva „Egzodus“, Istraživački centar za religije SAD-a objavio je rezultate i razloge zbog čega stanovnici SAD-a napuštaju svoja religiozna opredjeljenja i zajednice. Trend je počeo rasti od 1990. godine kada se samo 6% Amerikanaca izjasnilo da ne pripada ni jednoj crkvenoj zajednici, a taj udio se do danas popeo na 20%. Kao religiozno neopredijeljeno, izjašnjava se 40% mladih, 3 puta više nego populacija starija od 65 godina. Činjenica koja zabrinjava je da ti mladi dolaze iz zajednica koje su posjedovale religiozni identitet. Katolička crkva trpi najveći gubitak u usporedbi s drugim religioznim zajednicama. Jedan od razloga rasta religiozno neopredijeljenih se objašnjava time da su mlađi Amerikanci, koji su odrastali u nereligioznim obiteljima postali manje adaptibilni u prihvaćanju nove religiozne tradicije u usporedbi s njihovim vršnjacima u proteklim desetljećima. S druge strane, 74% onih koji su odgajani nereligiozno su zadržali taj identitet i kasnije što je sve skupa pridonijelo rastu ove nereligiozne populacije. Većina Amerikanaca napušta svoj religiozni identitet prije nego li dođe do punoljetnosti.

Razlozi napuštanja: 1) Odsustvo vjerovanja u religiozno učenje (60%), 2) slaba religioznost u obitelji (32%), 3) negativan stav crkve prema LGBT populaciji (29%), 4) seksualni skandali u crkvi (19%), 5) traumatičan događaj u životu (18%), 6) lokalna kongregacija je postala previše usmjerena na politiku (16%). Osobe ženskog spola kao i katolici su više nego druge denominacije izražavali razloge za izlazak iz zajednice navedene pod stavkama 3) i 4).

Stabilnost-nestabilnost obitelji je važan činitelj jer su djeca odgajana od strane razvedenih roditelja kasnije više iskazivala religioznu neopredijeljenost. Slična je situacija bila i u obiteljima u kojima su roditelji imali različite religiozne tradicije (ako su oba roditelja bili katolici, dvije trećine djece iz takvih obitelji bi ostali katolici). 66% neopredijeljenih tvrdi da religija stvara više problema u društvu nego što ih rješava. Oni ne vide bitnu ulogu religije u stvaranju moralnih normi za djecu. Samo 7% od njih aktivno radi na pridruživanju nekoj zajednici. No, ipak većina od njih zadržava vjeru u Boga ili višu silu a samo trećina tvrdi da ne vjeruje u Boga. U okviru religiozno neopredijeljenih se izdvajaju tri podgrupe: 1) najveća gdje spadaju oni koji odbacuju religiju i kažu da ona nije bitna za osobu već da je čak štetna po društvo; 2) praktični ateisti (apateisti) – religija im osobno nije bitna i smatraju da ona više pomaže društvu nego što šteti; 3) nepripadajući vjernici – religija im je osobno bitna.

/Izvori: B92; prri.org/

Slika i urednik: prof. dr. Robert Semnic

Drvo masline

Josip i Marta su četrdeset godina u braku. Dug je to put jednoga zajedništva, rekli bismo da je prošlo kao tren. Oboje potječu iz malih seoskih sredina. Iz te ljubavi Bog ih je obdario dvojicom sinova. Mnogo su htjeli, mnogo započeli, rekla bi Marta. U varoši su sagradili sebi dom i odgojili djecu. Oboje potječu iz kršćanske obitelji. Prvih godina prioritet je bio stvoriti sebi krov nad glavom te odgoj djece. Josip je bio vrijedan i marljiv, radio je posao s velikom odgovornošću. Marta je također radila u državnoj službi te skrbila za obitelj. Mladi i ambiciozni, ništa im nije bilo teško. Za svoj trud Josip je bio nagrađen primanjem u partijske redove, a kasnije je postao i tajnik iste. Bile su to godine kada su kao mladi bračni par imali tako mnogo, a ipak tako malo. Marta se i pored harmonije u braku, djece i odanoga supruga, osjećala praznom. Imala je dojam da su na sve mislili, osim na duhovnost. Obitelj bez Boga. I Josipova i Martina obitelj iz koje su potekli imali su duboke korijene duhovnosti. Bog je bio na prvom mjestu. Kad god su odlazili na selo, Marta se veselila odlasku u crkvu. Spoznaju o braku bez Boga nije ni sanjala, bila je poput skrivenoga blaga koje je bilo namijenjeno njima, a Marta ga držala i iz njega crpila snagu.

Nerado se sjeća badnjih večeri kada je Josip odlazio u grad, kako bi ga njegovi partijski drugovi vidjeli. To bi bio dokaz da se Božić ne slavi. Ipak, svake nedjelje je odlazila u crkvu. Bol koju je osjećala u srcu nije jenjavala, gledajući obitelji koje su skupa dolazile slaviti Boga. S time se nije mogla pomiriti. Iz dubine duše odlučila se boriti. U obitelji je imala strica svećenika te je njemu izložila svoj problem i zatražila pomoć. Što se tiče djece, Josip se nije protivio da prime sve sakramente. Ali, njega se nije smjelo dirati! Stric joj je savjetovao: *Moli, onako kako te je tvoja majka učila. Ustrajno moli!* Riješena da u svoju obitelj unese dah duhovnoga života, borba je započela. Iskreno, teško je bilo započeti

nešto što je zbog nemara odbačeno. Zagledana u dubinu sramila se svoje slabe vjere. Mlada, poslušna i odana suprugu i obitelji, mislila je da to tako treba. Ipak postojala je klica koju je trebalo zalijevati i njegovati. *Bože daj mi snagu, daj mi svoje ruke da obitelj držim čvrsto u zagrljaju, želim da budemo Tvoji*, molila je u sebi. Sve što je govorila Josipu, predlagala ili pak upućivala na promjenu načina života, nestajalo je poput prašine koju je odnio vjetar. Kako doprijeti do njegovog srca koje nije osjećalo potrebu za Kristom? Kako otvoriti ta teška vrata zaključana godinama? Kako mu pokazati da ga Krist čeka? U tim i takvim trenucima Marta je osjećala samo očaj. Ali riječi strica su i dalje odzvanjale. Moli! Odlučila je ustrajati, mada joj se činilo da je Josip poput ledenoga brijega kojega ni jedno sunce ne može otopiti.

Odlazeći nedjeljom na svetu misu, vraćala bi se s pozdravom bivših partijskih drugova, koji su doista bili u crkvi. Josip bi zahvalio s čuđenjem otkud oni tamo. Vidjevši da su ovi pozdravi bili blagoslov, svake nedjelje je donosila iste i od onih koji ga nisu pozdravljali. Godine su prolazile, život je išao svojim tijekom. Djeca su odrasla i uz Martu shvaćala bit duhovnosti. U njihovu župu je došao mladi svećenik. Neposredan, pun energije skupljao je oko sebe i one izgubljene. Uvijek raspoložen, drag i nadahnut, privukao je simpatije cijele župe. Tog mladog svećenika je poslao sam Bog. Bio je plamičak svjetlosti koju je donio u Martinu obitelj. Marta je vjerovala

kako dodir Božje ruke može učiniti ljude drukčijim. Vjerovala je u nevjerojatno. I sama je kroz patnju i molitvu stekla tihu poniznost. S koliko je samo ljubavi i vjere molila! Ljubav za obitelj je toliko plamtjela da je strahovala kako će u nekim trenucima sagorjeti. Bog je govorio tihim glasom i izgovarao Josipovo ime. Ime još neispisano u knjizi života našega Spasitelja. Ta nada koja je izvirala iz Kristovih riječi bila je štit protiv tame.

Dvadeset godina molitve. Kroz katekumenski put, duhovne tribine, hodočašća i druženja, Josip je napravio prve korake. Što se dogodi kada Isus dotakne nečiji život? Josip se osjećao sretnim i ispunjenim kao da stoji na sigurnoj obali odlučan slijediti tragove koji vode njegovu obitelj k ljubavi koja nema alternative. *Misa se ne smije propustiti, treba uvijek krenuti na vrijeme*, govorio bi Josip svojim ukućanima. Bog ga je čekao, a njegovo srce je bilo otvoreno za neizrecivu radost koju nam može dati samo Gospodin.

Nedjelja. Martina obitelj na okupu zajedno slavi Boga. Opet suze, ali radosnice, supruge i majke koja je molila dvadeset godina. Ivan apostol je jednom rekao: „Čvrsto mi stoj, drago dijete, i mi smo nekoć bili zavedeni.“ Ledeni brijeg se istopio, a na njegovu mjestu je izvor pored kojega je izniknulo drvo masline koje obećava.

Marica Mikrut

Duhovna obnova u čast Prečistom Srcu Marijinu

Od 29. studenog
do 8. prosinca
u subotičkoj katedrali,
svake večeri
u 17 sati je krunica, a
u 17,30 sati sveta misa,
propovijed i pobožnost.

Propovjednici:

Josef Vogrinc,
Franjo Ivanković,
Mirko Štefković,
Patrik Tvorek,
mr. Szilárd Balcsák,
mons. Stjepan Beretić,
dr. Andrija Anišić,
József Leist, Ferenc Sótanyi,
mons. dr. János Péntes

Ova se zavjetna pobožnost
obavlja od 1851. godine do danas.
Tema je SEDAM GLAVNIH GRIJEHA
I TRI STVARI KOJE NAS
POTIČU NA GRIJEH. Župnik
mons. Stjepan Beretić poziva sve
vjernike da se priključe ovaj du-
hovnoj obnovi, te se i na taj način
pripremimo za Isusovo rođenje.

8. XII. (četvrtak)
SVETKOVINA
BEZGREŠNOG ZAČEĆA BDM

u 17,30 sati biskupska
sveta misa i
posveta Prečistom Srcu
Marijinu u subotičkoj
katedrali

Nedjelja Caritasa
u našoj biskupiji
obilježava se
4. prosinca 2016. godine.

Svi smo kao vjernici pozvani
uključiti se u svoje župne zajed-
nice i na prikladan način posvijes-
titi sebi da smo kao kršćani dužni
pomagati.

Poštovani suradnici
i dopisnici,
molimo da ubuduće
koristite

NOVI MAIL ZVONIKA
zvonik.subotica@gmail.com

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo „Ivan Antunović“ 24000 SUBOTICA,
Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240
Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd
Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036;
E-mail: zvonik.subotica@gmail.com; Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Siniša Tumbas Loketić, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 62 868 4298
Dragan Muharem
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru: Kancelarija za vere R. Srbije, Grad Subotica,
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
i Hrvatska biskupska konferencija

Hrvatska Čitaonica

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

RADIO MARIJA
Tel.: 024/600-099
www.radiomarija.rs
mail: radiomarija.srbija@yahoo.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; Vrdnik: 88,4 MHz Facebook strana:
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; NIŠ: 102,07 MHz Radio Marija Srbije

Fotografije u ovom broju:
Zvonik,
Hrvatska riječ

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: **1650 din**

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozem-
stva mogu poslati na račun s naznakom **Za Zvo-
nik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo „Ivan Antunović“,
Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

ČETVRTI HOLLYWIN U SUBOTICI

Mlada misa u Vajskoj

Franjevački Svjetovni red
novo - staro članstvo

Obljetnica bračnih parova u Tavankutu

Radovi ispred župne crkve Isusova uskrsnuća

